

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Liber Quartvs. De Sacris Arcanis Desponsationis Beatæ Virginis; necnon de
eximijs laudibus dilectiſſimi eius sponsi Ioseph.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

DE SACRIS AR-

CANIS DESPONSATIONIS B. VIRGINIS,

necnon de eximiis laudibus dilectissimi eius sponsi Ioseph.

LIBER QVARTVS.

HOMILIA PRIMA HISTORICA.

DESPONSATIONIS VIRGINIS CVM CASTISSIMO Iosepho dulcissimam historiam antiquorum Patrum Testimoniis stabilimus, verumq; matrimonium inter hos sacrosponso extitisse apertissime comprobamus. ac tandem de etate, in qua illi sponsalitia interunt, disserimus.

Niceph. lib.
1. cap. 7.

ANTEQVAM Patrum testimonia de Virginis desponsatione proferam, antiquissimi Nicephori, celeberrimi historiographi, verba in medium producam; sic enim ait lib. 1. cap. 7. Postquam adoleuit Virgo, consilium Sacerdotes agitarunt, quid de ea statuerent, ne in sacrum eius corpus admittere quidquam viderentur, sacrilegium namq; prorsus se commissuros putabant, si viro eam coniungerent, atque in seruitutem coniugalis legis redigerent, quae semel Deo dicata esset: E diverso autem puellam eo etatis flore in sacratione Templo versari, nec permissum lege putabant, nec rem satis honestam, & decoram esse videbant. Sape itaque, & multum re deliberata, diuinitus eis per in-

spiratione offēditur, vt eā alicui, qui ad Templū sedulo esset, sponse nomine cōmitteret; eū vero talē esse debere, cui recte virginitatis custodia demādaretur, porro non alius Iosepho visus est magis idoneus ad sponsalitiū coniunctionē contrahendū, quippe qui propinquitate generis eā contingeret, eiusdē enim Tribus erant; insuper vero & senio, & honestate morū iam pridē bonae fidei existimationē consequutus esset. hęc ille. His de Mariana cū Iosepho desponsatione cōsentiri grauissimi Patres, D. Greg. Niss. in orat. de natiu. ex arcana historia. Cum creuisset, & adulta esset consilium sacerdotēs agitauit, ne quid de sacro illo corpore statuentes, in Deum peccarent: nam subiugare eā legi naturae, & addicere quasi seruū si quis eam in matrimonium duceret, res longē abjurdisima, minimeq; decora videbatur: sacrilegiū enim prorsus existimabatur si homo in, ac potestatem

potestatem in donarium, quod Deo consecratum ac dedicatum esset, haberet; quoniam legibus sancitum est, ut vir potestatem habeat in uxorem; ut autem mira Templi una cum sacerdotibus mulier versaretur, & in sanctis conspiceretur, neque conjugatum, nec visitatum erat, & simul grauitas, & honestas rei non aderat. Deliberantibus igitur eis super hac re, diuinitus incidit consilium, ut darent eam cuidam viro nomine desponsationis: is autem ad custodiendam virginitatem eius idoneus esset. inuentus est igitur Ioseph talis, qualem ratio consilii requirebat, ex eadem cum Virgine familia, ac Tribu, isque de consilio sacerdotum sibi puellam despondit: coniunctio autem non ultra sponsalia progrediebatur. hæc ille. Sed & D. Damascen. oratione 1 de dormitione Virginis ait: Cum Virgo ad ætatis florem iam perueniret, atque intra Templi septa manere lege prohiberetur, sponso, hoc est, virginitatis custodi, Iosepho à sacerdotum choro traditur, qui quidem integram, & inuiolatam legem ad senectutem usque, si cum alijs conferatur, seruauerat. His accedit D. Germanus Archiepiscopus Constantinopolitan. de oblatione Virginis in Templo, eadem dicens. Quodnam autem fuerit hoc consilium, quæue fors ad Iosephi electionem in sponsam Virginis, his verbis enarrat D. Hieronymus, vel quicumque alius auctor fuerit libri de Ortu Virginis: Pontifex publicè denunciabat, ut Virgines, quæ in Templo constituebantur, ut ætatis tempus impleissent, domum reuerterentur, & nuptijs secundum morem gentis, & ætatis natiuitatem, operam darent. Cui mandato, cum ceteræ paruissent, sola Virgo hoc se facere non posse respondit, dicens: se quidem, & parentes suos Domini seruitio mancipasse, & insuper seipsam Domino virginitatē vouisse. tunc Pontifex precepit, ut ad festinitatem, quæ imminabat, omnes ex Hierosolymis, & vicinis locis primores adessent, quorum consilia scire possent, quid de tam dubia re faciendum esset. Omnibus in cōmani placuit, Dominum consulendum, & cunctis quidem orationi incumbentibus, Pontifex ad consulendum Deum ex more accessit; nec mora, cunctis audientibus de oraculo, & Pro-

pitiatorij loco vox facta est, Isaiæ vaticinium requirendum esse, cui illa Virgo desponsari, & commendari deberet. secundum ergo Isaiæ Isaiæ 11. vaticinium: Egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum spiritus Domini: cunctos de domo, & familia David nuptui habiles non coniugatos, virgas suas allaturos, ad altare prædixit: & cuiuscumque virga florem germinasset, & eius cacumini spiritus Domini in specie columbæ confidisset, ipsum esse, cui Virgo desponsari deberet; erat autem Ioseph de familia David grandæuus. Cunctis vero virgas suas iuxta ordinem deferentibus, ipse solus suam subtraxit. unde cum nihil diuinæ voci consonum apparuisset, Pontifex iterum Deum consulendum putauit, qui respondit, solum illum ex ijs, qui designati erant, virgam suam attulisse, qui Virginem desponsare deberet. Proditus est itaque Ioseph, cum enim virgam suam attulisset, & cacumine eius columba de celo conueniens, confidisset, liquidò omnibus patuit, ei Virginem desponsandam fore. hæc ille. Ne tamen tibi præter rem videatur, signo visibili electū fuisse Iosephum a Deo, animaduerte in sacra Scriptura sortis nomine, accipi diuinam voluntatem signo externo declaratam, qua ostenditur, eligiturque is, qui quaeritur, sic Numer. 17 sortibus, & amyggdalis germinantibus in virga, electus est Aaron in sacerdotē: sic diuina sorte quaesitus est præuaricator Acham, Iosue 7. sic Iosue 7. etiam 1. Reg. 10. sortibus electus est Saul; 1. Reg. 10. sic diuina fors cecidit super Matthiam, Act. 1. Act. 1. quam sortem, appellasse scripturam testatur D. Dionysius Areopagita D. Dionys. lib. de Eccles. hierarc. cap. 2. dicens: Diuini Areopag. quiddam, & præcipui muneris, per quod illi choro sacratissimo insinuaretur, qui esset diuina electione declaratus. quod si huiusmodi sortes tam frequentes erant ad ostendendum eos, qui ad maiora munera eligebantur, immò, & eos qui puniebantur; quid mirum, si ad eligendum eum, qui futurus erat Virginis sponsus, & Christi nutritius, & legalis pater, sorte diuina flo- reret virga & Columba in eius fastigio confideret?

An autem inter B. Virginem, & Iosephum intercesserit verum, & propriū matrimonium, an verò tantum sponsalia, nonnulla videtur inter Patres dissensio, quos tamen adhibita distinctione facillè conciliabimus. Sunt aliqui Patres, qui in negantem partem iuisse videri possunt; nam D. Bernard ait: *Virum nominat Evangelista Iosephum, non quia maritus, sed quod homo virtutis erat. Et tunc: nec vir matris, nec filij pater, Ioseph exiit, quamvis utrumque ad tempus & appellatus sit, & putatus.*

S. Petrus Chrysol. S. Petrus Chrysol. serm. 175. inquit, *Ioseph maritus solo nomine, conscientia sponsus.* D. Cyrill. Archiepisc. Hierosolymitanus in illa verba Luca: *Et proficere cum Maria desponsata sibi vxore, non dixit, inquit: cum vxore sua, sed desponsata sibi: & paulò superior: Maria propter solam desponsationem vxor Iosephi vocabatur: ac tandem ibidem ait: Meminimus Iacob, qui prius, quam Rachel vxorem acciperet, dicebat ad Laban: Da mihi vxorem meam: sicut enim illic ante nuptiarum constitutionem, cum tantum promissio intercessisset, vxor Iacob nominabatur, sic & Maria propter solam desponsationem vxor Ioseph vocabatur.*

D. Hierony. D. Hieronymus in libr. aduersus Heluidium ait: *Ioseph Marie custos potius fuit, quam maritus, & Mathæus in illa verba: Ioseph accepit puerum, & matrem eius, non dixit, inquit, accepit filium suum, & vxorem suam, sed, puerum, & matrem eius, quasi nutricium, non maritus. Quod si obiciat, Virginem dici ab Evangelistis vxorem Ioseph, respondet D. Hieronymus in lib. contra Heluidium, ac probat, hanc esse scripturæ consuetudinem, vt sponsas appellet vxores. Hilarius: quotiescunque de vtroque, id est Virgine, & Iosepho fit sermo, mater potius Christi, virgo, quia id erat, non vxor Ioseph est nuncupata, quia non erat. Cyprianus de Passione Domini: Obsequium Virginis Virgini discipulo tradis Domine, vt iam non Ioseph tanti mysterij oneretur propositura, sed Ioannes, quia iam exigebat ratio, vt coniugij remoueretur opinio, nec vltra pater Christi estimaretur, quia catenus vicem pa-*

tris, & coniugis tenuerat. D. Ambros. de Institut. Virg. c. 6. *Desponsata viro Virgo, coniugis nomen accepit, cum enim imitatur coniugium, tunc coniugij nomen acciscitur: & epist. 79. & lib. 2. in Lucam in principio, & lib. de Institut. Virginis c. 6. & 7. cum Cypriano de Passione Domini ait: Christum in Cruce separasse matrem à Ioseph, eamq; Ioanni tradidisse, vt indicaret, inter eos verū coniugium nō intercessisse. Actandem eodē modo loquuntur Gregor. Nilfanus homilia de natiuitate, & Gregor magnus homil. 26 & 27. in Euangelia: ac cum ex Euangelica historia apertissime colligatur, matrimonium ratum inter B. Virginem, & Iosephum extitisse, vt constat ex illis verbis Matt. *Iacob genuit Ioseph virum Marie, de qua natus est IESVS: & ex illis quæ dixit Angelus: Noli timere, accipere Mariam coniugem tuam: & ex illis Luca: Ascendit Ioseph cum Maria desponsata sibi vxore pregnante: nec non ex illis: Antequam conuenirent: quibus apertissime significatur, potuisse quantum est ex parte vinculi, honeste conuenire; cum (inquam) ex Euangelica historia, tanquam veritas fide Catholica tenenda liqueat, verum, ac ratum matrimonium intercessisse inter Mariam, & Iosephū, certè, cum illud negant præcitati Patres, loquuntur de matrimonio consummato, quod cum copulam carnalem importer, vt hanc longè à Virgine relegarent, matrimonij, aut mariti nomen fugiebant. Possè autē verum, & essenziale matrimonium esse absq; copula coniugali, vnanimis est Theologorum consensus; idq; habetur ex cap. ius ficiat, 27. q. 2. & ex Concil. Florent. in decreto Eugenij, vbi definit, matrimonium perfici mutuo consensu, quem constat manifestè antecedere copulam: & ex Trident. sess. 24. vbi supponens esse verum, & proprium matrimoniū, distinguit ratum à consummato. Immo constat ex coniugio primorum Parentū, inter quos fuit verum matrimonium in amceno illo Paradiso, in quo tamen à carnali copula se abstinuerunt, atque huic veritati innitentes Pa-**

tes Patres non pauci, inter B. Virginem, & Iosephum non solum sponsalia de futuro, sed & verum, ac proprium matrimonium de presenti intercessisse docuerunt: D enim August. lib. 1. de nuptiis, & concupiscentia ait: *Non fallaciter dictum est ab Angelo ad Ioseph: noli timere, accipere Mariam coniugem tuam: coniux vocatur ex prima fide desponsationis, quam concubitu nec cognouerat, nec fuerat cogniturus; nec perierat, nec mendax manserat coniugis appellatio, ubi nec fuerat, nec futura erat illa carnis commixtio: Idem etiam August. lib. 2. de consensu Euangelistarum, inquit: Exemplo Virginis, & Ioseph insinuat fidelibus coniugatis, etiam seruata pari consensu continentia, posse permanere, vocariq; coniugium, non commixto corporis sexu, sed custodito mentis affectu. & lib. 1. de nuptiis & concupiscentiis: *Cur non coniuges maneant, qui ex consensu concubere desinunt, si manserunt coniuges, Ioseph, Maria, qui concubere nec ceperunt: cap. 11. Omne, inquit, nuptiarum bonum impletum est in illis parentibus. Christi; proles, fides, sacramentum, prole cognoscimus ipsum Dominum Iesum; fidem, quia nullum adulterium; sacramentum, quia nullum divorcium.* Idem etiam non obscure docuit D. Ambrosius, dum l. 2. in Lucam in principio ait: *Qua non accepit, nemo dimittit, & ideo, qui volebat dimittere, fatebatur acceptam: scilicet in uxorem aut coniugem, ut satis explicant praecitata verba Angeli: Noli timere, accipere Mariam coniugem tuam: Idem etiam D. Ambrosius, c. 1. 1. uc. acutè dixit: Maluit Dominus aliquos de suo ortu, quam de Matris pudore dubitare: celebrat ergo B. Virginem per verum matrimonium fuisse Iosepho coniunctam, alioquin cum parturiret, pudoris eius fama iacturam pateretur; maxime, quod, cum in Euangelio vocetur Ioseph pater Christi, aperte supponitur, verum matrimonium inter Virginem, & Iosephum extitisse, cum Christus minimè illegitimus fuerit existimatus. Tandem idipsum constanter docet D. Thom. Quomodo autem verum, ac ratum matrimonium non pugnat cum firmissimo Mariano proposito de perpetua seruanda virginitate, vel**

qua ratione Virgo, quae virginitatis votum emiserat (ut testatur Augustinus libro de sancta Virginitate) poterat matrimonio consentire, cum teste Hieronymo super primam epistolam Pauli ad Thimot. ca. 5. *Vouentibus virginitatem non solum habere, sed etiam velle, damnable est: quidam respondent, quod licet emisisset votum virginitatis, potuisset reuocari, & irritari per parentes eius, praecipientes illi nubere, ut habetur lib. Numer. c. 30. sed minime gentium illos id praecipisse credam, quia votum Virginis irritum factum, perfectionem, & excellentiam virginitatis minueret, quae procul dubio minor extitisset, quam si ex voto ab ipsa nuncupato, & per parentes confirmato custodita fuisset. Bisariam ergo aliter id explicari potest, primo dicendo: ante sponsalia conuenisse Iosephum, & Mariam, ut neuter ab altero unquam postularer debitum, & ita sub hac conditione contraxisset, quod nihil obesse substantiae matrimonij docuerunt celebris ille Cancellarius Parisiensis, Abulensis, Dionysius, & alij plures; sicut enim dominium distinguitur ab usu, & absq; illo haberi potest; ita in matrimonio potest dari potestas, & dominium in corpus coniugis absq; usu copulae carnalis: & sicut potest tale dominium conferri sub conditione nunquam tali re utendi, cum conditio haec non sit contraria traditioni dominij; ita potuit inter B. Virginem, & Iosephum vera fuisse corporum traditio per matrimonium ratum, sub conditione nunquam utendi tali retradita. Secundo alij cum D. Thom. 3. p. q. 29. opinantur, & verius, B. Virginem ex speciali instinctu Spiritus sancti, vel ex diuina reuelatione agnouisse, Iosephum nullum profus eius virginitati nocumentum fore allaturum, ut qui nunquam ab ea petiturus esset debitum; unde rectè potuit B. Virgo consentire in verum matrimonium, non explicitè consentiendo in copulam carnalem, absolute, & non sub conditione, si Ioseph debitum petisset: cum enim esset certa ex infallibili reuelatione, non fore illum*

D. August.

D. Hierony.

Num. 30.

Ioan. Gerso.

Canc. Paris.

Serm. de

Nat. Mariae.

Abul. in cap.

30. nn. q. 32.

Dionys. Car.

in vita Chr.

p. p. c. 3.

Palud. in 4.

d. 30. q. 2.

D. Thom. 3.

p. q. 29. art.

1. ad 1.

à se

à se postulaturum, non opus erat, actum illum conditionatum elicuisse: vnde cum D. Augustinus ait (vt refertur dist. 27. qu. 2.) B. Maria subiecit se diuine dispositioni, dum proposuit, se peruenaturam Virginem, nisi Deus aliter ei reuelaret; committens ergo virginitatem suam diuine dispositioni, consensit in carnalem copulam, non illam appetendo, sed diuine inspirationi in viroque obediendo: intelligi debet loqui de consensu non expresso, & explicito in copulam, sed in radice, quatenus diuinitus edocta vinculo matrimonij consensit, quod ex natura rei ad liberam procreationem ordinatur: talis autem consensus in radice, in nullo virginitatis perfectioni derogat, cum stare possit, supposita diuina reuelatione, cum formalissimo proposito, omnem copulam etiam coniugalem vitandi. Vnde

Hugo Victorius, qui suo sæculo, velut alter August. haberi meruit, pie simul, & sapienter dixit: De incorrupta virginitate Matris Domini hac fides inquit pie, & pietas fideliter constitetur, quod eius perfectionem nullo modo imminuit coniugalis consensus, quemadmodum castitatem illius non violauit conceptus, nec integritatem abstulit partus. Ipsa namque eadem Virgo perpetua, & cum desponsaretur viro, non tamen deseruit, aut mutauit propositum continentie, & cum secundaretur, non à viro, concepit sine libidine, & cum filium ederet, peperit sine dolore: ac seipsum explicans magis: Discutiamus, inquit, vt postulas, quid sit coniugium, & ex eius definitione, proposita consideremus, si simul esse poterunt in Virgine Matre, & consensus coniugalis, & propositum virginitatis. quid enim est coniugium, nisi legitima societas inter virum, & feminam, in qua videlicet societas ex pari consensu vterque semetipsum dedit alteri? spontaneus ergo consensus inter virum, & feminam legitime coniunctos fuit, quo vterque alteri debitorem sui se spondet, iste est, qui coniugium facit, & coniugium est ipsa societas tali consensu considerata, que altero viuente alterum ab altero non dissoluit, est adhuc alius consensus, sed carnalis commercij ab inuicem exigendi, atque reddendi, simi-

lem inter virum, & mulierem passionem constituens, comes, non effector coniugij: officium, & non vinculum, qui & ipse tamen, quum pari ab viroque voto suscipitur, pari etiam necesse est debito teneatur. Adungit: porro huius debui (de carnali commercio loquitur) necessitas illos coniugatos sibi ad inuicem non subiecit, in quibus, dum coniugium contraheretur, vel sanciretur, huius operis consensus non præcessit; nec tamen hoc officio cessante, veritatem, seu virtutem coniugij cessare credendum est, immò potius tanto verius, ac sanctius coniugium esse, quod in solo charitatis vinculo, & non in concupiscentia carnis, libidinis ardore fundatum est. hæc ille.

Duplicem deinde cæremoniam, quam in eo sacro sponsalicio intercessisse aucto, nō est, cur inutili silentio præteream. Prima est, quod sanctus Ioseph annulum porrexit beatæ Virgini; annulum enim sponsalem loco athæ solitum dari inter Hebræos, non obscure colligitur (vt Cardinalis Baronius adnotauit) ex illo Genes. Dixit Thamar: patiar quod vis, si dederis mihi arrhabonem, donec mittas, quod polliceris; ait Iudas, quid vis pro arrhabone dari? respondit, annulum tuum: hic autem annulus beatæ Virgini à sancto Ioseph datus, Perusiæ Italiæ Ciuitate in Ecclesia sancti Laurentij magna veneratione asseruatur, cuius tamen materiæ sit, distinctè discerni non potest. Secunda cæremonia fuit, quod sanctus Ioseph pallium suum extendit super beatam Virginem, quo illam cooperuit, vt mos erat apud Hebræos, vt constat ex illo Ruth 2. vbi petens illa Booz sibi desponsari, dixit: Expande pallium tuum super famulam tuam: duplex autem hæc cæremonia, & fidelitatem ab vxore seruandam, & protectionem à marito ei exhibendam protendebat.

Porò iam tempus est, vt de ætate, in qua cælestes hi coniuges, Maria, & Ioseph, coniugium inierunt, sermone in situamus. & quidem de ætate Virginis, Alberti Magni opinio fuit (id referente Dionysio) viginti quinque annos habuisse, cum

Hugo Victorius.
Serm. de desponsatione Mariæ.

Card. Baronius.
10. l. Anna
Christi. 27.
94. l. 10. p.
in pres.
Genes. 34.

Ruth 2.

Albert. Magnus.
Dionysius.
lib. de laudibus
Virg. c. 33.

cum sponsalia contraxit: sequutus est illum Card. Caietanus, & uterque eo innititur fundamento, quod oportet in beata Virgine concedere omnem congruentem dispositionem tam ex parte naturæ, quam ex parte gratiæ, ad hoc, ut mater Dei fieret: ætas autem nubilis exigit completum motum augmenti, quia naturalis ordo id ex natura rei sibi vindicat, ut prius perficiatur persona, quam detur opera ad consecranda speciem: huiusmodi autem augmentum, iuxta Philosophorum sententiam, requirit in viris quatuor septennia, in fœminis verò tria cum dimidio; ut ergo perfecta mater perfectum filium generaret, oportebat ex natura rei, esse viginti, vel viginti-quatuor annorum; unde Plato lib. 4. de Republica, propter ineptitudinem ad generationem, quæ in puellis plerumque viget, iubet, ne usque ad vigesimum annum nubant: qua etiam ratione Aristoteles à magistri sui sententia non recedens, docet viros non esse nubendos, usque ad 18. annum. E contra verò alij, quindecim tantum annos ei tribuunt, ut tradit Dionysius Carthusianus, qui lib. de laudibus Virginis ait: *Dixerunt quamplures, etiam eruditi, quod Virgo circa quintumdecimum ætatis suæ annum conceperit Dei filium: eisdemque sententiæ subscribit Card. Baronius Tomo 1. Annalium.* Alij antiquiores Patres, decimo quarto ætatis anno, Virginem nuptam fuisse autumant; hi sunt, antiquissimus Euodius apud Nicephorum lib. 2. cap. 3. D. Bonaventura in suis meditationibus, Gregorius Nicomedien. oratione de oblatione Virginis, Andreas Cretensis, Gregorius Nissenus, Cedrinus, & Abulensis; hi enim omnes tradunt, Virginem tertio ætatis suæ anno in templo fuisse oblatam, & in eo per annos undecim permansisse, & continuò à sacerdotibus fuisse Iosepho desponsatam. Omnes etiam, ut certum supponunt, Abulensis in c. Virginem, cum Christus ascendit in cælis, ætatis fuisse, quadraginta octo annorum, à quibus si demas triginta tres

quibus superstes fuit Christus, remanent quindecim: igitur, cum decimoquinto anno ætatis suæ Virgo pepererit Christum, reliquum est, decimoquarto anno matrimonium contraxisse; conveniunt namque omnes, post vauum annum ab initio matrimonij peperisse Christum. Alij denique, quos sequuti sunt Ioannes Annus recens Cronographus, & Driedo, sponsatam affirmant, anno ætatis suæ decimo tertio, idque putant se ex D. Hieronymo colligere. In tanta autem opinio-num varietate, mihi satius videtur, communiori Patrum sententiæ adhaerere, qui quarto decimo anno ætatis suæ B. Virginem nuptam tradunt; cum enim esset optimæ complexionis, non est, cur maior ætas desideranda esset ad conceptum.

De ætate autem sponsi eius Iosephi tempore desponsationis, non minor est opinionum diuersitas; nam D. Hieronymus, vel quicumque alius auctor est, lib. de ortu Virginis ait: iam tunc senilem etatē agere: ait enim: *Erat Ioseph de familia David grandævus.* Consentit Nicephorus, dum ait: *Ioseph senio, & honestate morum, iam pridem bonæ fidei existimationem consequutus erat.* & quamvis hi non signent ætatem expressè, tamen illam signavit D. Epiphanius dicens: *Ioseph accepit Mariam ægens annum fortassis octogesimo, & ultra.* & deinde subdit: *Senex octogesimo annum supergressus, non accepit Virginem in usum, sed magis dispositus est in custodiam.* Cancellarius verò Parisiensis existimat, Ioseph tunc nactū fuisse annos quinquaginta, à quibus incipit senectus. Abulensis non longè diuersam viam ingressus, ait: *Quamvis Ioseph esset aliquantulum senex, tamen adhuc erat potens ad gignendum, & manifestè apparebat omnibus ex habitudine corporis.* Permulti tamen cum Viguetio, tradunt Iosephum, tunc iuuenem fuisse; sic enim ille ait: *Virgo non euasisset notam infamie, si vir eius fuisset senex, & decrepitus, prout olim non reuelata veritate pingebatur; nec fuisset Virgini solatio, aut adiutorio, sed radio.* Consentit eidem sententiæ Maior, dum tri-

O o ginta

Ioan. Annus
apud Suarez.
3 p. q. 29. dij.
7 sect. 3.
Driedo lib. 3.
de dogm. tra.
3. c. 5. in fine.

D. Hiero de
ortu Virg.
1. Reg. 4.

Nicephorus.

D. Epiph. lib.
2. here. 31.
& li. 3. her.

Ioan. Gerson.
Cancell. Par.
ser. de nat.

V. Abulensis
in Matt. 1. q.
32.

Vigu in inst.
c. 20. §. 9.

Maior. Mat. 1.

Caiet. super
Luc. 1.

Plato lib. 4.
de Repub.

Aristoteles.

Dion. Carth.

Baron. pag. 27

Euod. ap. Ni.

D. Bonav.

Greg. Nicod.

Andr. Cret.

Ser. de dorm.

Virg.

Greg. Nis.

ho. de humil.

Christi gen.

Cedrin. in cō-

pend. histor.

Abulen. in c.

2. Matih. q.

91.

Salmeron.

ginta annorum ætatem, vel paulò amplio-
rem illi tribuit: consentit partim Salme-
ron, dum ait: cum ratione coniunctam
videri sibi eorum sententiam, qui intra
quadragessimum annum, vel saltem in-
tra quinquagesimum Iosephi ætatem
constituunt; ut ita in virenti, floridoque
æuo, ac prudentia pleno, commodè Vir-
gini in coniugem aptari posset. Doctissi-
mus vero Ektius, ut litem hanc dirimat,
in antiquiorem sententiam, senem il-
lum asserentem esse, propendens, ait: *In*

Ektius ser. de
S. Iosepho.

*hac re non lubet ad alterutram partem decli-
nare, ubi nullum nobis constat scripturæ pro-
quacunque parte testimonium, eo maximè,
quod à recepta, & diu persuasa opinione teme-
rè discedendum non est, facilius igitur pateret
antiquiori sententiæ auctoritatē suam, fidemq;
manere. Sed mihi, salua eius pace, viden-
tur non obscura sacræ scripturæ testimo-
nia senilem ætatem ad generationem
ineptam apertè refellere; nam apud Isaiã*

Isai. 62.

Glossa.

vign. vbi su.

Iyr. an. ibid.

legimus: *Habitabit enim iuuenis cum Vir-
gine: quæ verba Glossa explicat de Iose-
pho, & Maria, quam sequitur Viguetius,*

Lnc. 1.

*vbi supra, & Lyranus ibidem ait: Habita-
bit iuuenis cum Virgine, ut Ioseph cum Maria,
Valerianus cum Cecilia, Chrysantus cum Da-
ria: Deinde, quod magis vrget, extant ver-
ba Lucæ: putabatur filius Ioseph, si ergo iu-
dicabatur Christus Dominus ab Hebræis
tamquam filius Ioseph, manifestum est,
eum ætatis fuisse aptæ ad generationem,
alioquin, nec ipse notam spurij, nec ma-
ter, adulteræ infamiam (ut præcitati au-
ctores adnotarunt) euasissent. Et Ioseph
quidem inutilis fuisset, ac debilis ad labo-
res fabriliæ artis, & ad obsequia infanti,
matrique præstanda, cum esset eundem
in Bethlehem, redeundum Nazareth, fu-
giendum in Aegyptum, atque inde re-
meandum, & sudore vultus sui victus il-
lis suppeditandus. Sanè, si tam senex fuisset
(ut Epiphanius, & Nicephorus, & alij
antiqui putarunt) alieno potius ministe-
rio eguisset, quàm, ut aliis valeret ipse mi-
nistrare. Neque quidquam obstant anti-
quæ picturæ, quæ illum senem canescen-*

tem, & curuum expriment; ut enim Ho-
ratus dixit:

Pistoribus, atque Poetis

Horatius et.

Quidlibet audèdi semper fuit æqua potestas.
Vel fortassis ideo pingitur canus, ac senex
ad castitatem mentis, & virtutem signan-
dam; nam, ut Salom. dixit: *cani sunt sensus Sap. 4.*
hominis, & ætas senectutis, vita immaculata:
vel tandem ut ab intuentibus omnis libi-
dinis suspitio, longè exterminetur. Sed
neque illa consuetudo senem illum pin-
gendi vniuersalis est in tota Ecclesia: ut
enim adnotauit sapientiss. Salmeron, in
quibusdam Germaniæ prouinciis, vir
fortis, & robustus depingitur; neque id
quidquam dedecet honestatem Virginis;
nam si in aliis non paucis plus potuit gra-
tia, quàm natura frigida, & senectus, non
est, cur id iuueni Iosepho denegetur. Deo
autem & B. Mariæ, sit honor & gloria in
sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA II. HISTO- RICA.

*In qua difficultas illa elucidatur, num
Iosephus statim post initum Hiero-
solymsis matrimonium, Virgine re-
missa in Nazareth, Bethlehem re-
dierit, tempus celebrandarum nu-
ptiarum ibi expectaturus; an potius
ipsemet Virginem reduxerit in Na-
zareth, ibique in propria secum do-
mo eam retinuerit vsque ad nuptia-
les solemnitates.*

*P*erosque video, eosque anti-
tiquissimos, & grauissimos
Patres, constanter asserentes
beatam Virginem statim ab
inito coniugio Iosepho fuisse
traditam, & mox Nazareth ab eo dedu-
ctam, ibique in propria domo custodi-
tam: hi sunt S. Ioannes Chrysostomus,
homil.

homil. 4. super Matthæum, Euodius apud Nicephorum lib. 2. histor. cap. 3. Auctor imperfecti hom. 1. in Matthæum, Germanus Patriarcha Constantinop. in vita Virginis, Bernardus hom. 12. super missis est, Euthymius in 1. Matthæi, Niceph. lib. 1. hist. cap. 8. Ducti sunt hi Auctores ad hoc asserendum, primo consuetudine quam inueterata, quam dicunt à Iudæis obseruatam; & colligit eam Chrysof. hom. 45. in Genes. ex historia Loth, qua erat in usu, vt à die desponsationis, vsque ad tempus nuptiarum sponsis sponsæ traderentur custodiendæ, vt earum ipsi eò pudicitiam seruant studiosius, quo sibi ipsæ fideliores existerent: secundo, quia, si aliud effectum fuisset, non id commodi ex hoc facto matrimonio consequeretur Deus, quod nitebatur, nempe, vt, dum concepisset Virgo in domo sponsi Ioseph, Iosephi esse existimaretur conceptus, & non ex fornicatione habitus, si non nupta concepisse videretur: cogimur ergo affirmare etiam ante solemnes nuptias fuisse Virginem sub custodia Iosephi. Ceterum alij, firmioribus conuicti rationibus, in ea sunt sententia, vt existiment, Iosephum post initum matrimonium rediisse Bethlechem patriam suam tempus nuptiarum expectaturum, & necessaria paraturum ex more, nec profectum Nazareth vsque ad reditum Virginis ex visitatione Elisabeth, quando inuenta est à Iosepho habens in utero. Eorum rationes sunt huiusmodi: prima, quia Iosephus Bethlechem oppido propinquo, venerat Hierosolymam inscius de futuro matrimonio; nec vlla ratio cogebat, vt relicta omnino patria, & res sua familiari ad ignotam terram imparatus abiret Nazareth, scilicet non prope distantem. secundo, quia, si cum Virgine abiisset, non potuit cum ea cohabitare vsque ad solemnitatem nuptiarum ex veteri Iudæorum consuetudine variis ex Scriptura animaduersis exemplis comprobata vsque ad Christum, qua erat consuetum, sponsas ante multum tempus despon-

deri solitas, & interim permanere in parentum domibus, aut tutorum, donec per nuptiarum solemnitatem eas sponsi traditas accepissent; numquam enim vsque ad nuptias, nec custodiendæ sponsis permittebantur; & hoc est, quod vocat sacra Scriptura: *sponsam accipere sponsum*; & Iura post initum verbis contractum solemniter, *rei emptæ possessionem, aut hereditatem adire*, quod nisi per solemnem traditionem, & nuptiarum celebrationem non fiebat. Hanc consuetudinem, quoniam diuersa est ab ea, quam in usu fuisse Iudæis dixerunt Patres, pro superiori sententia citati, multis scripturæ sanctæ testimoniis, & exemplis confirmabimus. primum ex Gen. 19. ver. 8. dixit Loth; *Habeo duas filias, quæ necdum cognouerunt virum, educam eas ad vos*; & ver. 14. *Egressus itaque Loth, loquutus est ad generos suos, qui accepturi erant filias eius: & dixit: Surgite, egredimini de loco isto, & cumque esset mane, coegebant eum Angeli dicentes; Surge, tolle uxorem tuam, & duas filias quas habes, & c. apprehenderunt manum eius, & manum uxoris, & duarum filiarum eius; & c. eduxeruntque eum*: ex hoc loco constat, duas filias Loth iam desponsatas fuisse duobus illis generis, vt etiam aduertit Ambros. lib. 1. de Abraham cap. 6. maritos vocans; & Chrysof. homil. 43. in Genesim, vnde morem illum colligit, & tamen extra domum habitasse, vsque ad acceptionem, siquidem egressus est de domo, vt eos moneret de fuga, & nec noctu, nec mane domi erant: insuper. & virgines erant filia, & generos vocat, qui accepturi erant filias suas; hoc est, solemniter per nuptias in possessionem earum venturi, vt eis iam tamquam vxoribus vterentur. Secundo: Genes. 24. Rebecca, sponsa iam facta, ducta est ad Isaac, *qui introduxit eam in tabernaculum Saræ matris suæ, & accepit eam uxorem*: hoc est solemniter nuptias celebrauit; & possessionem eius accepit usu matrimoniali. Tertio: Genes. 29. desponsata est Rachel Iacob, pro seruitute septem annorum, quibus finitis,

O O 2 ait;

Gen. 19.

Ambros.
Chrysof.

Gen. 24.

Gen. 29.

- ait: Da mihi uxorem meam, quia iam tempus impletum est, ut ingrediar ad illam; qui (Laban) vocatis multis amicorum turbis, ad cōuiuium, fecit nuptias; & vespere Liam, filiam suam introduxit ad eum; & infra: *Ibid.* Imple hebdomadam dierum huius copule; & hanc quoque dabo tibi pro opere, quo seruatus es mihi septem annis aliis; ac quieuit placito; & hebdomada trāsacta, Rachel duxit uxorem: en, vsq; ad nuptias nec datam sponfam à patre sponso, nec acceptam; vnde, vsque ad nuptias non fiebant extra parentum potestatem, nec sponso permittebantur. Quod autem asserit de hebdomada copula, hoc est, ut ait Augustinus, & Eucherius quæstionibus in Genesim, consuetudinem fuisse Iudeis, septem diebus nuptias celebrare, ut constat ex Samsonis nuptiis, Iudic. 14. sic enim iuuenes facere consueuerant. Quarto: Genes. 38. 2. *Gen. 38.* Et accepta uxore ingressus est ad eam: ergo aliud erat accipere per solemnitatem, à congressu. Quinto: Deut. 20. 7. dicitur: *Deut. 20.* Quis est homo, qui desponsat uxorem, & non accepit eam: vadat, & reuertatur in domum suam, ne forte moriatur in bello, & alius homo accipiat eam. August. quæst. in Deuter. q. 31. accepit, duxit uxorem, declarat. & 10. *August. 99.* Iosephus lib. 4. antiq. cap. 8. præter hos, in *in Deut. q. 31* quit, qui desponsata uxore, nondum eam domum duxerunt, ne harum rerum desiderio, sibi parentes, seruassent se relictis voluptatibus in gratiam uxorum, parum fortiter rem gerant. Philo lib. de fortitudine: Edicitur enim, ait, ut si quis edificauit domum, nec dum immigrauit in eam, siue plantauit nouellam vineam opera sua, necdum aduenit tempus vindemiæ; siue sponsam habeat virginem, necdum celebrauit nuptias, abstinere à militia. Sexto: Deut. 22. & 23. Si puellam virginem desponderit vir, & inuenerit eam aliquis in ciuitate, & concubuerit cum ea, &c. lapidibus obruentur, &c. vir, quia humiliavit uxorem proximi sui, & cetera. Gregorius epistola ad Mauritium Imperatorem, & refertur 23. q. 2. qui desponsatam: Et illud ait in Deuteronomio: Si quis cuiuslibet hominis desponsatam puellam in agro, vel in qualibet loco opprefferit, vel adduxerit in domum suam, moriatur, quia uxorem proximi sui violauit, non que iam uxor erat, sed que à parentibus uxor fieri debebat: ex quo colligitur, sponfas sub cura parentum fuisse: à quibus uxores fieri debebāt; hoc est, vsque ad nuptias, non sub cura sponforum. Quod explanat Philo lib. de legibus, specialibus legibus: Si quis, inquit, post epulum nuptiale cum puella, non maritali affectu, sed tamquam cum meretrice, libidinis causa congressus calumniosè, uersat se ad occulta crimina, dicendo, à se deprehensam non virginem, uocetur uniuersus senatus, & adstet etiam accusatæ parentes, communem causam acturi: in tali enim causa, seu controversia, quando de castitate corporis queritur, non imminet periculum soli filie, sed etiam eius Caratoribus, non modo, quia vsque ad suum tempus non custodierunt uirginitatem, uerum, quia uirginitatem ab alio, desponderunt pro uirgine: ecce, ad parentes, tutoresque spectabat, vsque ad nuptias, etiam desponsatæ puellæ uirginitatem custodire, non ad sponfos. Septimo: Iudic. 14. Samson despondit sibi Philisthæam, & post aliquod tempus, uenit pater eius, & fecit filio suo Samsoni conuiuium; sic enim iuuenes facere consueuerant; & omnes conuocauit ad nuptias celebrandas per septem dies, hoc est illud: quam, queso, ut mihi accipias uxorem. & hanc mihi accipite: & vsque ad acceptionem non habitabit cum ea; pro uisusque iratus remisit mulieri nuncio, res suas sibi habere iussit, ac ita dimisit eam; Ioseph. lib. 1. ut constat etiam ex Iosepho lib. 8. Antiq. quit cap. 10. Octauo: Tob. 6. 18. dixit Angelus Tobie; Tu autem, cum acceperis eam, ingressus cubiculum, per tres dies continent esto ab ea. Tobias autem despondit sibi Saram, Tob. 7. & post desponsationem celebratis solemniter nuptiis, accepit eam, & statim secum deduxit in domum patris sui. Nonno: 1. Machab. cap. 9. habetur: Post hæc renunciatum est Ionathæ, & Simoni fratri eius, quia filij Iambri faciunt nuptias magnas, & ducunt sponfam ex Madaba filiam unius de magnis Principibus Chanaan &c. & sue

ecce tumultus, & apparatus multus, & sponsus processit, & amici eius, & fratres eius obuiam illis cum tympanis, & mystis, & armis multis: quam historiam Ioseph lib. 13. Antiquit. cap. 1. sic refert: Eodem tempore nuntiationem est Ionathæ, & Simoni fratribus, quod Amari filij celebraturi essent nuptias, & adducturi sponsam ab oppido Gabathasiliam illustrem cuiusdam inter Arabas, eamque puellam introducendam cum pompa sumptuosa, & splendida; ut vero in conspectum veni sponsus cum Virgine, & amicorum comitatu, ut fieri solet in nuptiis, coorti ex insidiis omnes ad vnum interfecerunt: ecce morem deducendi sponsam in domum sponsi, & exeundi illi obuiam; quem Christus in illa parabola Matth. 25. repetiuit, tamquam vsu communi frequentem; cum decem Virgines, quæ comitabantur sponsam, exierunt cum lampadibus obuiam sponso, cum quo intrauerunt ad nuptias. quæ consuetudo etiam Gentilibus frequens fuit, ut constat ex Statio in epithalamio Stellæ, & Violantillæ & multis aliis, quæ adducit Neapolitanus Alexander lib. 2. Genialium dierum c. 5. & super eum Tiraquellus. Ex quibus omnibus certo certius colligitur, eam fuisse Hebræis consuetudinem, ut ante nuptias sponsa non traderetur sponso, nec ad custodiam, hoc enim vel parentum erat munus, vel tutorum; in nuptiis vero tradi solitam, & inde deduci in sponsi domum, ex hoc significauit Angelus Matth. 1. cum Iosepho dixit: Noli timere accipere Mariam coniugem tuam. Decimo: quoniam aliqui ex Patribus putant, Virginem quidem habitasse in domo parentum suorum, Iosephum autem in separata domo; vel cognatorum, vel conducta. sic Eusebius Emisenus serm. in vigil. Natiui. & Anselmus in 1. cap. Matth. vnde frequenti sponsam visitatione vna cum parentibus custodiret; adnititur probare Castrensis, nec in vrbē Nazareth propter hanc rationem degisse, quia, inquit, pro comperto haberi debet, Iosephum nihil nouisse eorum, quæ cum Angelo tractauit Maria,

nec de eius discessu in domum Zachariæ, nec de his, quæ dicta sunt ab Elisabeth, *Matth. 2.* & gesta in eius domo, donec post reditum, noctu admonitus est ab Angelo de foetu diuinitus dato. Verum, quidquid sit de efficacia huius rationis, quæ apud me nullam vim habet, ut suo loco demonstrabo, ex aliis tamen supra adductis probationibus, manifestum est, & rationi, & fidei satis consonum, non fuisse in vrbē Nazareth tunc Iosephum, sed Bethlechem, donec tempus accederet nuptiarum. Quoniam vero ad primam superioris sententiæ rationem satis respondens est, posteriori satisfaciamus, dicendo, quod, tamen si verum esset, Iosephum non fuisse concomitatum sponsam suam in itinere ad montana, satis tamen prouisum fuisse famæ, & honori Virginis, quod Elisabeth reuelatum est mysterium, & domui eius vniuersæ declaratum, & inde ad ceteros cognatos delatum: tum etiam postea, dum reuelatur Iosepho, apud quem iam non bene audiebat sponsa, ut multi Patres putarunt, eius enim erat deferre, si adultera putaretur. Verum hoc adhibito remedio tam certi, & iusti innocentie Virginis, & celestis testes mysterij satis erant, ut eam omni periculo liberarent, eiusque honori consulerent, præsertim, quia cum iam virum Iosephum cum ea deinceps habitantem vidissent, nihil erat, cur suspicarentur malum, qui non tam curiosè alienam sponsam speculabantur; maxime cum non liceret sponso congedi cum sponsa, ut dicunt Tertullianus, Chrysostomus, & August. & alij. Hactenus de hoc historico argumento in laudem.

Virginis, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum.
Amen.

OO 3 HOMI

HOMILIA III.

In qua de patria Diui Iosephi parentibus, genere, nomine, statu, moribus, singularique martyrij genere, felicitate, gloriosa resurrectione; necnon erga pios suos cultores sollicita cura, & protectione, breui sermonis eloquio disseritur.

Tob. 1.

Iob. 1.

Iustin. Mart.
Triph. Iud.

CONSEVERVNT non semel diuina eloquia vitam, & mores alicuius viri descriptura, ab eius patria tractationem exordiri: vnde de Tobia aiunt, fuisse ex ciuitate Nephthali; & de patientissimo Iob, ex terra Hus, ac simili modo de aliis innumeris. Hunc eundem nos motem sectantes, de vita, & moribus sanctissimi Iosephi acturi, ab eius patria narrationem auspicabimur. Scio, non paucos existimasse, patriam illius fuisse Bethlehem, propter testimonium Iustini martyris, qui in eloquio cum Triphone Iudaeo de Ioseph ageas, ait: illum ad Nazareth, vbi domicilium habebat, ascendisse in Bethlehem veterem patriam, vt nomen profiteretur. Verum hoc fundamentum futile est, quia Iustinus martyr non appellat Bethlehem, antiquam Iosephi patriam, quia ex ea fuisset oriundus, sed solum, quia maiores eius inde erant, quos, ibidem ait Iustinus, esse ex Tribu Iuda, cuius fortis illud Bethlemiticum oppidum fuisse testatur. Communem ergo Patrum sententiam amplectentes, aſſertimus, Iosephi patriam fuisse Ciuitatem Nazareth in Prouincia Galilaeae, quae est regio terrae Palaesthinorum, & clauditur ab ortu, Syria, ab occasu Phoenicia, a septentrione Libano monte, & Tyronum finibus, & a meridie Samaria per lineam ductam a Prolema-

dis territorio in Scythopolim. est autem regio fertilis & intermedio monte, amplissimos habet campos: vnde de illa, & de gentium in ea habitantium natura, & indole dixit Ioseph. lib. 3. de bello iud. Sunt pugnaces ab infantia Galilaei, & omni tempore plurimi, neque aut formido vniquam vivos, aut pericula regiones illas occupant, quoniam terra optima, & fertiles sunt. Porro hanc Galilaeam multi duplicem fuisse affirmant, superiorem, & inferiorem; superior à fontibus iordanis in Gennelaticum lacum descendit, terram Zabulon, & Nephtholim complectens, sicut Mattheus Euangelista ex Propheta Isaiae auctoritate comprobatur, sic dicens: *Secessit (de Christo loquitur) in Galilaeam, & reliqua Ciuitate Nazareth venit, & habitauit in Capharnaum in finibus Zabulon, & Nephtholim, vt adimpleretur, quod dictum est per Isaiam prophetam: Terra Zabulon, & terra Nephtholim via maris trans Iordanem Galilaeae gentium.* Per hanc est via publica ab Assyriis in Tyrum ad mare mediterraneum. Cognominatur autem haec à Propheta, *Galilaeae gentium*, quia non modica eius pars donata fuit à Salomone Hyram Regi Tyri. Inferior reliqua Galilaea est, quae Lacui, & Tyberiadis vsq; in regionis finem meridiano imminet, montem Carmelum complectens; & in hac est Ciuitas Nazareth, quae fuit patria Ioseph, in qua ipse non solum natus, & nutritus fuit, sed etià habitauit; meritoq; S. Ioseph debuit esse ex patria Nazareth, quae inter alias interpretaciones, *Custodia* & *separatio* interpretatur; cum & Christi infantis, & Mariae virginitatis singularem custodiam habiturus esset; & ab sponsa, licet aliquin matrimonij vinculo cum ea coniunctissimus, quoad thorum tamen separatissimus futurus semper foret. Haec autem Ciuitas Nazareth despecta adeo erat, vt Nathanael, vir insignis, diceret: *à Nazareth potest aliquid boni esse*: postquam tamen B. Virgo, & Ioseph in ea nati, & filius Dei in eadem carnem assumens conceptus fuit, omnes totius orbis sple-

Ioseph lib. 3.
de be. iud.

Math. 2.

Iouan. 1.

splendidissimas, ac opulentissimas ciuitates longo intervallo superat. Qui autem fuerunt D. Iosephi parentes, non est concors omnium sententia: nam licet Sanctus Matthæus dilectis verbis affirmet, Ioseph filium esse iacobi, dicens: *Iacob autem genuit Ioseph*: cui minime refragatur Lucas, dum ait: *Heli fuisse patrem Iosephi*: nam ille patrem naturalem, hic legalem descripsit; quidquid singulariter senserit Ambrosius super Luc. 3. vade ille, quia de naturali filiatione loquebatur, gignendi verbo vsus est: *Iacob autem genuit Ioseph*: Lucas vero, quia de sola legali, contentus fuit dicere: *qui fuit Heli*: nihilominus tamen quiaam fuerit hic pater legalis, non parua dissensio reperitur apud Doctores: quidam enim contendunt, illum fuisse vterium fratrem iacob; docuit primus hanc sententiam Africanus Theologorum non solum antiquissimus, sed etiam patet disertissimus in ea epistola, quam scripsit ad Aristidem, & refertur ab Eusebio Cæsariensi lib. 1. hystoriæ cap. 9. in qua Africanus ipse sic dicit: *Vterini erant fratres Heli absque prole descendente, Iacob illi semen suscitauit, & genuit Ioseph, qui natura filius eius erat, lege vero Heli: Africanum non modo sequuntur D. Hieronymus, & D. Anselmus in 1. cap. Mathæi, Theophilactus, & D. Bonauent. in 3. cap. Lucæ, sed etiam ceteri antiquorum Patrum mira consensione illi adstipulati sunt; inter quos est Iustinus philosophus, & martyr in responsionibus questionum ad Orthodoxos in resp. q. 133. vbi postquam clarè dixit, Ioseph duos fratres habuisse vnum videlicet secundum legem, & alterum secundum naturam, pulchrè satis in hunc modum subiungit: *Efficit diuina gratia, vt cum audieris Christum filium esse Ioseph, nec tamen ex eo natum secundum naturam non admittamus; vt enim Iosephus ipse vocatus est Heli filius, nec tamen ex eo genitus, quoniam diuine legis visum est ex vxore Heli dare filium Heli; sic visum est Deo ex vxore Iosephi dare filium Iosepho,**

non genitum secundum naturam ex ipso: hæc Iustinus, cui sanè simul cum aliis Patribus, qui hanc sententiam amplectuntur, magis tribuendum est, quàm recentioribus superioris opinionis assertoribus. Tamen, licet hæc opinio verior, & firmior sit; aliorum etiam placitum minime despiciendum esse reor, qui putant, patrem legalem Iosephi fuisse naturalem patrem beatissimæ Virginis, qui binominus fuit, hoc est, duplici nomine, Heli, & Ioakim appellatus. fauent huic sententiæ D. Aug. & Philo iudæus qui lib. de temporibus testatur, apud Assyrios, & Aegyptios, Heli, Helichin, & Ioakim idem esse, solum que differre, vt synonyma. Confirmat etiam eandem opinionem, quod iuxta D. Hieronymi doctrinam contra Heluidium, consuevit sacra Scriptura eundem vitum diuersis nominibus vocitare, vt focerum Moÿsis, vocat Raguel, & Iethro, & Gedeonem appellat etiam, Terobaal, & patrem Dauidis, Isai, Iesse, & Naas; & Principem Apostolorum Petrum, Simonem, & Cephas; qui ergo huic opinioni adherent, asserunt, quod sicut Rex Ioakim, qui fuit in transmigratione Babylonis, dictus est etiam Heliakim; ita etiam pater Virginis, Ioakim, alio nomine vocatus est Eliachim, & breuitatis causâ Heli, qui propterea à S. Euangelista Luca pater Iosephi nuncupatur, quia focer eius erat. Moris enim est in sacra Scriptura, generos, filios nominare, vt aperte constat ex lib. Genesis, vbi secundum hebraicam veritatem dicitur, quod omnes filij, & filie Iacob surrexerunt ad consolandum eum de exstimate morte filij sui Ioseph, quod neutiquam intelligi potest de filiabus Iacob naturalibus, cum solum vnâ haberet, nomine Dinam, sed de vxoribus filiorum suorum, quæ à Scriptura filie vocantur.

Porrò, quod attinet ad nobilitatem, & generis splendorem nostri Iosephi, satis constat ex sacris literis, nullam vnquam illo ex illustriori familia ortū fuisse, Angelo illum vocante, filium Dauid, & Matthæo in eius genealogia per plures potentissimos

Matth. 1.

Ambrosius super Luc. 3.

Ambrosius super Lucan.

Africanus.

Euseb. Casar.

D. Hieron. Anselm. Theoph. Bonau.

Iustinus martyr. in responsionibus ad orthodoxos.

D. Aug. li. 2. q. euang. c. 5. Philo lib. de temporibus.

D. Hieron. li. cont. Heluid. Exod. 2. & 3. Iud. 7.

2. Reg. 17. Matth. 16.

Gen. 37.

Matth. 1.

tissimos Reges commemorante, à quibus cum originem ducere testatur. At licet præclarum, & illustre sit Iosepho, quod ex Dauidica prosapia omnium nobilissima descendat; illud tamen multo illustriorem, & clariorem illum reddit quod non solum sanguinis, sed & virtutum Dauidis legitimus adeo exiitit hères, ut D. Bernardus dicere non dubita-

Bern. hom. 2. super missus

rit. Verè de domo Dauid, verè ex regia stirpe descendit vir iste Ioseph, nobilis genere, mente nobilior, plane filius Dauid non degenerans à Patre suo Dauid, prorsus, inquam, filius Dauid non tantum carne, sed fide, sed sanctitate, sed devotione: Atque hoc simul dicere voluisse Lucam Evangelistam, vocantem eum de domo Dauid: his enim verbis significavit, non tantum illum esse de domo Dauid propter generis successione, sed principalius propter virtutum imitationem, quia tales, iuxta phrasim ipsius Dauidis, dicuntur esse de vna domo, ipso dicente: qui inhabitare faciunt vnius moris, vel vnianimes in domo.

Luc. 1.

Sed iam de nomine eius dicamus, quod mitum in modum congruit moribus eius Ioseph enim, quod incrementum, interpretatur, egregie concinit vitæ illius integritati. quod, ut clarius, ac manifestius fiat, obseruare oportet ex doctrina Angelici Doctoris, nomina, ut plurimum hominibus semper imponi, aut ab aliqua proprietate subiecti, quod nomen accipit; aut à tempore, sicut imponuntur nomina aliquorum Sanctorum iis, qui in eorum festis nascuntur; aut à cognatione, sicut, cum filio imponitur nomen patris; aut alicuius de cognatione eius, sicut propinqui Ioannis Baptistæ volebant eum vocare nomine patris sui, Zachariam, non autem Ioannem, quia nullus erat in cognatione eius, qui vocaretur hoc nomine, sicut patet ex Luca; aut etiam ab euentu, sicut Ioseph vocauit primogenitum suum Manassè, dicens: obliuisci me fecit Deus omnium laborum meorum: vel ex aliqua qualitate eius, cui nomen imponitur, sicut in Genesi dicitur, quod, quia il-

Psal. 67.

D. Tho. 3. p. q. 37. art. 2.

Luc. 1.

Genes. 41.

le qui primus egressus est de vtero matris, rufus erat, & totus in morem pellicis hispidus, vocatum est nomen eius Esau, quod rubeum interpretatur. Nomina etiam imponuntur aliquibus diuinitus data; sicut in Genesi dictum est Abraham; appellaberis Abraham, quia patrem multarum gentium constituit: & apud Mattheum dictum est Petro: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam: ex quibus facile colligere licet Iosephi nomen eccitius fuisse delapsum, qui futurus erat sponsus Genitricis Dei; & pater legalis Christi; nam his adeo dignitas eius creuit, ut congruè satis ei nomen Iosephi, quod incrementum significat, donaretur. Alia etiam ad idem occurrit ratio, quia, cum alij, nubentes virginitate minuuntur & expolientur, ipsi tamen è contra accidunt, nam Mariam in vxorem accipiens, virginitatis suæ augmentum suscepit, dum illam ad imitationem suæ sanctæ specialii voto firmavit, & constabiliuit; qui ergo præter communem matrimonij consuetudinem in matrimonio, quo non solum diminiui, sed poenitus aboleri virginitas solet, illius augmentum suscepit, meritò Ioseph, id est, Adulterus, vel additus appellatus est.

Atque hinc liceat mihi gradum facere, ut de moribus Iosephi aliquid attingam, non ex meo Marte, sed ex mente insigni illius Cancellarij Parisiensis, qui rem hanc altius repetens, in hunc modum loquitur: Sicut decuit, ut Virgo summa puritate niteret, sic decuit, ut haberet suo modo partem sponsum purissimum, qui cum perpetua uirgine virgo permaneret; uterque regali progenie illustris, uterque sanctificationem in vtero recipiens, cum Maria plenagrata foemitem reprimente mansit Ioseph repletus gratia peccatum mortale quodlibet superante. huic etiam sententiæ de sanctificatione in vtero ad stipulantur Episcopus Christianopolitanus in Cant. Virginis, & doctissimus Echius in ser. de S. Ioseph; Eaque ratio illi suffragatur, quia si teremias ad Ezechiam vaticinandum, & prædicandum de Christo, &

Io. & Ioannes Baptista ad eum baptizandum, & digito commonstrandum sanctificati fuerunt in utero materno, non est a ratione alienum, ut qui manibus frequenter per multos annos contrectatus esset sacratissimum corpus Christi, sanctus esse inciperet ab utero matris suae. haec ille in concione habita in Concilio Constantensi.

Nec mirandam quod D. Iosephum Dei Genitricis sponsum pie credamus in utero sanctificatum, cum & idem singulare privilegium de aliis permultis sanctis a grauilimis Auctoribus creditum fuerit. de Iacobo enim minori id existimant Egeleppus lib. 5. comment. Euseb. Caesariensis. Simeon Metaphrast. in ser. huius Apostoli, & Petr. Episcopus Aquilinus in eius vita: deinde de D. Nicolao & Dominico id ipsum quidam asseruerunt, ut auctor est D. Antoninus in haec verba; Legimus Ieremiam sanctificatum: aliqui hoc etiam credant de D. Nicolao qui natus stetit rectus, Petr. Episc. & de B. Dominico, qui iam in cunis, egrediens lectum, iacebat in terra: immo, & D. Hieron. sanctam Afellam affirmat in utero matris sanctificatam, id referente Card. Baronio in suo Martyrologio: ac tandem id ipsum tradit de S. Georgio Episcopo Suelleti Frater Dimasperi in apodixi sanctitatis S. Georgij de D. etiam Paulo sanctificatum fuisse in utero materno, auctores id asserentes referam, ansam ad id fumentes a verbis D. Pauli: Cum autem plauit ei, qui me segregauit ex utero: nec obstat, aiunt, quod persecutus fuerit Ecclesiam Dei, quia (ipse ait) ignorans feci. Immo, ut eadem S. Hieron. D. Bernard. D. August. D. Ber. epist. & Anastasijs Nicænsis rursus non solum in lege gratiae, sed & tempore legis naturae non scriptae, nonnullos fuisse sanctificatos referunt non infimi nominis Doctores, nam de Iacobo nobilis auctor Comextor super historiam Genes. ait: creditur in utero sanctificatus fuisse Iacob, & in collisione infantium praefiguratum, quod non esset consensus Christi ad Belial. Er Dionysius, Carthusianus,

dum verba illa cap. 28. Ero custos tuus, quocumque perieris, explicat: Magna (inquit) promissio, ex qua sequi videtur, quod Deus in omnibus praeseruaui Iacob deinceps a culpa mortali, forsitan & ante, maxime, cum crederetur sanctificatus in utero. & cap. 25. Augustinum in hanc sententiam ducere contendit. in ea ferme est Ambrosius lib. 4. de fide cap. 4. Negem (inquit) Iacob sanctum fuisse, priusquam nasceretur, qui fratrem supplantauit in materni adhuc utero positum arcano. Ex opinione S. Ephraem in oratione de Transfiguratione Christi, Moyses addi potest. Sursum (inquit) discipulos ducit in montem, & ostendit eis se non esse Eliam, nec Moysen, sed Deum Eliam, & qui sanctificauit Moysen in utero matris: Samsonem quoque annumerandum illa verba suadere quidam putant: Erit Nazareus Dei ab infantia sua, & ex matris utero. Exstat, & aliud Iosephi sanctitatis testimonium apud sanctam Brigittam lib. 6. Reuelationum cap. 59. ubi Deipara Maria eidem dixit: Ioseph nullum verbum non bonum protulit, nec octiosum, nec murmurationis; erat enim patientissimus, diligentissimus in labore, & paupertate, mansuetus iniurijs, obediens in obsequijs meis, constans contra meam virginitatem impugnatores, fidelissimus testis mirabilium Dei, mortuus carnis, & mundo non nisi caelestia desiderabat: dicebat; si velit Deus me viuere, ut eius voluntatem videam adimpletam. raro erat in hominum congregatione; solum desiderabat Dei voluntati obedire, ideo eius gloria modo magna est. haec ibi.

Ceterum, quod spectat ad statum eius, licet certa fide teneamus uxoratum fuisse, Euang. dicente: Ascendit autem Ioseph, ut proficeretur cum Maria uxore sua pregnante: illud tamen apud plerisque in dubium vertitur, an praeter Virginem, aliam coniugem habuerit; bigamum enim fuisse, & filios ex printa uxore procreasse, constanter affirmant D. Epiphanius, Gregorius, Nissenus, D. Hilarius, Ambrosius, Origenes, Theophylactus, Euthymius, Eusebius Caesariensis, & Nicephorus Calixtus; 2. hist. c. 3.

D. Amb.

Ephr. em. in figur. Christi.

Iud. 13.

Brig. li 6. reuel. c. 59.

Luc. 2.

D. Epiph. har. 28.

Greg. Nissen. orat. 2. de resurrect.

Hilar. cant. in Matth.

D. Amb. ep. ad Gal. & de insti. vir c. 6

Orig. 13. cap. 23. Matth.

Theoph. inc. 23. Matth.

Euthym. in eundem c. 20

& 27.

Euseb. Caesar. li. 2. hist. c. 1.

Nicep. I. etia. bius

D. Hier. alij vero Patres è contra, candidius de
D. August. nostro Iosepho iudicantes, non modo
S. Theodor. ante coniugium cum Virgine vxoratum,
D. Anselm. aut filios habuisse abnegant, sed, & inte-
Beda. gettimum Virginem fuisse, iugenuè fa-
Rupertus. tentur; hi sunt D. Hieronymus lib. con-
Hugol'ictor. tra Heluidium, D. Augustinus de nativ.
Petr. Dam. Domini, S. Theodoretus in epistola ad
D. Thomas. Galathas, Diuus Anselmus in cap. 20.
 Matthæi, Beda in cap. 2. Ioannis Ruper-
 tus in cap. 1. Matthæi, Hugo Victorinus
 in lib. de Mariæ coniugio, Petrus Damia-
 nus epistola ii. cap. 4. ac D. Thomas su-
 per primum cap. epistolæ ad Galat. At-
 que hanc tantorum Patrum sententiam,
 reliquorum omnium etsi grauissimo-
 rum Doctorum opinioni, vt rationi magis
 consentaneam omnino præferen-
 dam temper duxi; valde enim decebat,
 cum ille, *qui pasciunt inter lilia*, frequen-
 tissimè pasci deberet, & inter Mariam,
 & Iosephum, & ab eis paterno affectu
 infantile eius corpus sapissimè contrec-
 tari, vtrumque virginem esse, & angeli-
 cis spiritibus puriorem; Decebat etiam
 sanctum Iosephum maximè liberum, &
 expeditum esse à filiorum cura, & obliga-
 tione illis necessaria prouidendi, vt mi-
 nisterium Matri, & filio inseruendi
 susciperet, & vt ad eorum protectionem
 propriam patriam relinqueret, & in lon-
 ginquam Aegypti plagam proficiscere-
 tur. sicut enim dixit Apostolus: *qui cum*
vxore est, sollicitus est, quæ sunt Mundi, quo
modo placeat vxori, & diuisus est, ita simi-
 liter pater, filios habens, necesse est, vt
 sollicitam eorum curam gerat, & conse-
 quenter iuxta Paulinam sententiam di-
 uisus erit; ad id ergo vitandum, omni-
 no oportebat Iosephum filiis carere.
 Scio dicere posse proteruos, Iosephum
 filios genuisse, sed illis iam orbatum
 esse, cum beatam Virginem in coniu-
 gem accepit: verum in re incerta, &
 vtrinque opinabili, cum pietate magis
 coniunctum arbitror, non solum cas-
 titudinem, sed & virginitatem inteme-
 rate Virginis sponso tradere, vt nos in-

3. Car. 7.

Hoc lib. 4.
 bqm. 12.

fra latè comprobauimus.

Ceterum, cum de singulari martyrii
 genere, ac felici Diui Iosephi morte ali-
 quid dicere polliciti fuerimus, tempus
 est, iam ad id calamum admouendi. In-
 ter alia quidem permulta, quibus bea-
 tissima Virgo, ac dilectissimus eius spon-
 sus Ioseph perfimiles fuisse, illud valde
 singulare reperio, quod vtrique non so-
 lum virgo, sed & martyr existerit, non
 alio carnifice illos, excruciante, quam
 ipso Christo Domino. Mariam torsit
 acriter Christi passio, Iosephum torsit
 Christi conceptio; Mariam torsit, videre
 Christum in cruce pendentem, Iose-
 phum vehementer pressit, videre illum
 in vtero Virginis latitantem; Maria do-
 let, quod intueatur Christum in ligno
 mortuum, Ioseph contristatur, quod ag-
 noscat illum intra sponse suæ viscera
 viuum; Maria vltra quam dici potest, do-
 lebat dilecto filio spoliari, Ioseph ægre
 ferebat, illam filio genito gaudere zelo-
 typicum Amorem depingebant olim
 antiqui in habitu cuiusdam venatoris,
 qui canibus circumdatus, prædam inse-
 ctabatur, vt hoc symbolo significarent,
 cogitationes zelotypiæ phrænesi labo-
 rantis, velut rapidos canes esse, qui huc,
 & illuc vagantes, & odoratu suo prædam,
 quam non vident ingenti labore quaerit-
 ant. bene quidem, sed certè, ac dimi-
 nute veteres illi zelotypiæ furorem ac im-
 patientillimam vim describere; melius
 quidem Spiritus sanctus Inferno illam
 comparans, expressit, vnde, cum zelo-
 typicus amor sit, vt ait Salomon, *dura sicut*
Infernus emulatio, non poterat non vehem-
 enter, & absque vlla interruptione Iose-
 phi cor transuetberari, sicut & Infer-
 nus summo opere torquet, & nec per mo-
 mentum excruciare cessat. Vnde Deus
 ipse probè agnoscens vim zelotypici do-
 loris virum excruciantis, ad illum miti-
 gandum, & alleuiandum, singularem ac
 inauditam illam zelotypiæ legem con-
 didit, qua præcepit, quod si spiritus zelo-
 typicus concitaret virum contra vxorem
 suam,

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

Cast. 6.

suam, adduceret eam in templum, vbi sacerdotes certam potionem illi propinarent, qua ebibita, si vxor adultera erat, continuo vterus eius distumpebatur; si autem fidelis, incolumis manebat. Cum ergo B. Ioseph immani zelotypiæ dolore angereetur, neque leuamen hoc, quod ei assumere licebat, queriraret, Euangelista dicente: *Cum esset in fesus, noluit eam trahere*; conlequens est, cor eius grauiissimo doloris vulnere fuisse exulceratū: vnde sicut Martyres moriendo in figne suæ patientiæ testimonium exhibuere, ita Ioseph raræ, & eximix suæ tolerantix, & fortitudinis specimen edidit, cum sponsæ tumentem vterum, & indubitata concepti filij indicia cernebat, nec cum vxore verbum vllum commutaret, nec apud affines quereretur, nec in ius iret, nec ad pœnam repeteret coniugem, sed omnes suos æstus intra se, tamquam patientissimus vir, viriliter prefficit quoniam tamen dissensio est inter Patres, suspicatusne fuerit Ioseph adulterium de Virgine, compellor ostendere, etiamsi ab omni adulterij suspitione longè alienus fuerit, summo nihilominus dolore tunc fuisse confectum, atque adeo, cum de dimittenda Virgine cogitaret; Euangelista dicente: *Volut occultè dimittere eam*: cogitationem hanc singulare martyrij genus illi fuisse. Nam in primis, si Ioseph ab sponsæ suæ consortio ob eximiam dignitatem Matris Dei, se eo indignum arbitrans, sequestrare volebat; & quia fulgor diuinitatis Christi in vtero eius latentis, foras in facie eius irradiabat, ita vt vsurpare sibi posset verba illa Esdræ: *Ad irradiantem vultum expauescentis; factum est, cum loquebar ad eam, facies eius fulgebat subitò; coruscus fiebat visus eius, vt essem paueus valde ad eam, & cogitarem, quid esset hoc: sanè hoc idem non potuit non summo mœtore Iosephi viscera valde torquere; nam, præterquam amantem à dilectâ spōsa diuelli grauiter affligere solet, certè cogitatio illa, qua se indignum putabat sponsum esse Virginis, & eius*

consortio frui, confusionem quandam internam pariebat, quæ velut gladius cor eius confodiebat; vt enim experiantur viri spirituales, confusio illa, quam in Dei maiestatis presentia se constituentes, patiuntur, ingentem dolorem eis ingerit: si autem Ioseph nec de Virgine adulterium iudicauit, neque humilitate ductus, indignum se reputans, Matrem Dei in sponsam habere, eam dimittere decreuerat. Sed (vt alij volunt) anceps, & fluctuans, variis cogitationibus agitabatur, ita vt sensus cum ratione acriter pugnaret: nam sensus virgineum vterum intumescens videns, adulteram iudicabat, ratio autem raræ eius sanctitatem perpendens, longè eius animum ab hac suspitione auocabat; profectò huiusmodi perplexitas, & plusquam ciuile bellum inter sensum, & rationem, non poterat non immaniter viscera Iosephi distumpe, & excarnificare. ob quamcumque igitur causam ex præassignatis voluerit Ioseph vxorem suam Mariam dimittere, cogitatio illa non potuit non esse ei graue martyrij genus. Silentio prætereo ingentes labores, quibus per totum vitæ curriculum à tempore desponsationis, ad eum excruciatum fuit, vt non immeritò tota eius vita prolongatum quoddam martyrium censeretur debeat. Certè cum ex regia stirpe esset, pauper, ac humili fabri officio vsus sit, in Bethlehem profectus, infantem Iesum intuitus lacrymantem, & præ nimio frigore algentem, vili præsepio cubantem, ac æris inclementiæ ob incommoditatem loci expositum, summo dolore fuit confectus; eundem in tenera ætate octauo die sanguinem fundentem cernens, vehementer doluit; Simeonis verba audiuit ad Sponsam suam dicentis: *Tuam ipsius animam pertransibit gladius*: in Aegyptum fugam arripuit, vt Christum ab Herodiana sæuitia liberaret, vbi per septem annos (vt auctor est Diuus Anselmus in D. Anselm. Matth. cap. 2.) vitam pauperem inter barbaram, ignotam, & infidelem gentem

exul egit. Cum rediit etiam ab Aegypto, audiens filium Herodis multo illo crudeliorem regnare, maximus timor inuasit eum, ne quidquam mali contra infantem ille machinaretur: ingentem deinde sustinuit dolorem, cum Iesum in itinere ad Ierusalem amisit, B. Virgine dicente: *Pater tuus, & ego dolentes quærebamus te*; ac tandem vsque ad mortem, summa egestate, sudore vultus sui, & labore manuum suarum Virginem Matrem, & filium eius, & se aluit, quæ productum quoddam martyrium fuisse nemo sanè ambiget.

Denique, vt ad felicem Diui Iosephi mortem accedamus, tria præcipuè, quæ erga illam desiderari possunt, nobis commemoranda sunt: primum, quo tempore obierit; secundum, cuius ætatis esset, cum è vita discessit; tertium, an Christus Dominus, & mater eius morti eius affuerint, & quæ obsequia illi præstiterint.

D. Amb. li.

de inst. virg.

e. 6. & Lucæ

25.

Cypr. de pas.

Domini.

Arnald. Abb.

tract. de 7.

verb. Domini

circa ver.

Ecce filius

tuus.

D. Aug. ser.

81.

Hæres. 78.

Matth. 12.

Ioan. 19.

Circa primum licet D. Ambrosius, & Cyprianus, & Arnaldus Abbas putauerint, Iosephum tempore mortis Christi superstitem extitisse, cui sententiæ consentit D. Augustinus, dum ait: Iosephum, Christum adorasse in sua resurrectione, verba eius hæc sunt, *Sol, & Luna, & undecim stellæ Christum adorauerunt, quando post resurrectionem sancta Maria, & beatus Ioseph velut sol cum undecim stellis, id est, beatis Apostolis prostrati sunt ante eum: vortum, cum aliis grauissimis Patribus arbitror Diuum Iosephum ante tempus mortis Christi, obiisse: ita censent D. Epiphanius, qui post duodecimum Christi annum è vita illum discessisse opinatur, sic enim ait: Post reditum ab Aegypto Ioseph non multis annis vixit, permansit octo annis superstes, & in duodecimo anno, ascendentibus illis Hierosolimam, quaesitus est Dominus, quando non reperiebatur in itinere; post hos annos moritur Ioseph; vbi non amplius dicit Euangelista; quod venit pater ipsius, & fratres sui, ecce mater tua, & fratres tui foris stant; & quando in Cruce pendeat, si fuisset Maria vir, qua ratione tradidisset*

ipsam Ioanni? hæc ille: cui consentiens Casalius lib. de arbore vitæ censet, non post multos dies, post inuentionem Iesu in Templo cum Doctoribus disputantis, vita functum fuisse Iosephum. Sanctus autem Bernardinus serm. de S. Iosepho probabiliter credit, illum mortuum fuisse ante Christi baptismum. Cedrinus egregius historiographus tradit, Iosephum vsq; ad Christi baptismum vitam produxisse. D. autem Bonauentura in vita Christi, vsque ad finem eius ieiunium illam protendit. Isidorus lib. 4. de Sancto Ioseph, refert quorundam opinionem existimantium, Iosephum post vocationem Apostolorum obiisse. Ac tandem nobilis auctor, Commextor, quamuis sub dubio relinquat, an superstes esset Ioseph tempore nuptiarum in Cana Galilææ, expressè tamen ait: certum esse, quod in Passione Domini mortuus erat. Id, quod apud me certissimè persuadet præacta ratio à D. Epiphanio, quam etiam acceptant præcitati Doctores; nam si sponsus Virginis superstes fuisset tempore mortis Christi, minimè alteri, quam illi à filio commendaretur: fuit autem commendata Ioanni, vt in suam, illam acciperet, prout ipse testatur; quis enim dicat, decessisse matrem Domini alieno custodi magis, quam legitimo marito suo curandam deputari? Accedit, quod mihi omnino incredibile sit, quod si Ioseph tempore mortis Christi viueret, Cruci non affuisset in consortio Virginis, & Ioannis; ardentissimus enim amor, quo Christum Dominum prosequeretur, minimè ferret, tempore passionis illum derelinquere, nec potest sanè dici affuisse, cum eius non fiat mentio ab Euangelistis; nam certè, qui aliorum inferioris notæ meminerunt, nominatim eos referentes asstitisse, minime silentio præterissent sponsum Virginis, putatiuum Christi patrem.

Circa tempus autem determinatum, quo sanctus hic Patriarcha obierit, inter varia Doctorum supra relata placita, illud.

Iud mihi magis rationi cōsentaneum videtur, quod superstes fuerit vsque ad baptismum Christi, quando primum se mundo manifestus palam fecit; quia cū Ioseph specialiter à Deo electus, ac deputatus esset ad alendam arte sua fabriili Matrem, & filium, vero simile est, superstem fuisse toto tempore, quo Christus Dominus in silentio à communi hominum consuetudine se abstinens vitam egit solitariam, quam tamen constat, vsque ad annos baptismi perdurasse. Quia vero annorum ætate 3. Ioseph animam exhalavit, non est vna omnium sententia: nam D. Epiphanius hæresi 78. nonagenarium tradit obiisse; Cedrinus vero in Compendio-historiarum, vsque ad centesimum decimum annum vixisse scribit. Demum, si preciosa est mors sanctorum eius, non potuit non preciosissima, & diuinis fulgoribus clarissima esse mors nostri Iosephi, cum Christi, & Mariæ veluti Solis, ac Lunæ irradiantibus splendoribus fuerit illustrata, vt in hæc carmina cecinit pietas magni illius Cancellarij Parisiensis:

Venerat illa dies, quæ vitam morte pararet.

Perpetuam tibi, iuste Ioseph, David inclytæ proles, Christus adest cum Matre pia, quibus officiosè.

Seruieras vultu placido solantur euntem.

Ora licet lachrymis oppleuerit inuis obortis

Naturalis amor, etenim sat credere fas est.

Quod patrem Iesu, & sponsum fleuit morientem

Virgo benigna suum.

Quamuis autem apud Patres nihil horum reperiam, quæ commemorat Gerson, lego tamē illa, & permulta alia apud Isidorum Insulanum lib. 1. de S. Ioseph; quem scripsit ad Papam Adrianum VI. qui ex historia quadam orientali fide digna, refert Christum Dominum Apostolis suis nonnulla enarrasse de transitu D.

Iosephi, quorum hæc, quæ sequuntur, tamquam commemorabilia hoc loco duxi recensenda. primum; Ioseph præmonitus fuit ab Angelo de morte sua; deinde Archangelum Michaellem sibi adesse postulavit, & obtinuit, necnon & angelum Custodem alacri vultu eidem comparere, quod similiter impetrauit. Præterea Ioseph alloquutus est Christum Dominum, qui morti eius adfuit, dulcissimis verbis, verum Deum, illum confitens, & Saluatorem mundi: retulit etiam Christus, se ad caput lecti Iosephi sedisse cum Maria matre sua, illum consolantes, & manus eius tenentes, & post mortem, oculos eius propriis manibus clausisse, ac tandem præcepit Angelis, vt corpus eius veste induerent: ipse illum benedixit, benedictionem suam pollicitus daturum eis, qui in die obitus S. Iosephi sacrificium Deo, in eius honorem obtulissent; addiditque vigesima die Iunij obiisse; & sepulchrum eius iuxta sepulchrum Iacobi patris sui fuisse: Verum tamen est, & Bedam Beda de Iodocere, Iosephum sepultum fuisse iuxta eis sanctis Virginis sponsæ suæ sepulchrum, quod cap. 6. constat fuisse in Valle Iosaphat, qui medius est inter Montem Sion, & Montem Oliueti; quod idem colligitur expressè ex Diuo Hieronymo, sermone de Assumptione.

Sed liceat mihi, antequam vltius progrediar, verba illa, quibus verosimile est in vltima illa hora Christum, & Iosephum dulcissimè inter se colloquutos fuisse, contemplari; si enim Dauid dicebat: *Si ambulauero in medio vmbrae mortis,* Psal. 22.

non timebo mala, quoniam tu mecum es: putauerim certè sanctissimum Iosephum iam iam moribundum Christo Domino dixisse: Mortem non timebo, quoniam tu mecum es, præsentia diuinitatis sub tegumento carnis humanæ. si enim Simeoni te semel in Templo vidisse, & in vlnis suis accepisse, satis fuit, vt lætus diceret, in illa verba erumpens: Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace: quia viderum oculi mei saluare. Luc. 10.

lutare tuum? mihi non sufficere, non dicam semel, non dicam centies, non millies, sed quasi sexcenties te aspexisset, in vinas meas accepisse, in sinu meo fouisse brachiis meis constrinxisse, dulcia oscula exhibuisse, & vsque ad hanc vltimam horam indiuiduum comitem mecum colloquentem, & conuersantem semper habuisse; merito sanè id mihi sufficere, vt libens, & alacer moriar. Sed dic mihi (sanctissime Ioseph) si alij mori volunt, vt cum Deo viuant, quomodo tu cum Deo viuens mori cupis? Paulus quidem emori desiderauit, vt Christi præsentia fruereetur cum dixit *Cupio dissolui, & esse cum Christo*, & tu cum Christo habitans, dissolui cupis, Christi societatem amisurus? Crediderim sanè in te duplicem voluntatem inter se duello conflixisse mirando: voluntas quidem non discedendi à Christo, & voluntas diuinæ voluntati obtemperandi, at cum diuina reuelatione agnosceres præfixam à Deo tuæ vitæ periodum iam iam proximam esse diuino te conformans beneplacito, voluntas illa prima cessit secundæ, & ideo cupiebas ardentius, quam Paulus anathema fieri à Christo, vt diuinæ voluntati perfectissimè obsecundares, dicens: *Non mea, sed tua fiat voluntas*. Existimauerim etiam, Iosephum tamquam verè humilem Christo dixisse verba illa Dauidis: *Delicta quis intelligit*, propterea Domine, ab oculis meis munda me, & ab alienis parce seruo tuo: ne differas quæso veniam, sed remitte mihi, vt refrigerer, priusquam abeam præsta mihi natè Dei, vt in pace in idipsum dormiam, & requiescam. His, quid putas quæso, Christum Dominum dilectissimi sui legalis patris verbis respondisse? Absque patre in hoc mundo natus sum, sed tu paterno affectu, & sollicita clientela, plusquam pater mihi fuisti: tu Genitricis meæ solatium, tu infantilis corporis mei nutritius, tu mihi in terris magni consilij adiutor

Philip. 1.

Luc. 22.

Psal. 18.

Psal. 4.

fidelissimus adfuiti, tu laboriosam in Aegyptu professionem, & inter idololatrias in habitationem, ac in Nazarethum regressum ardentissimo amore, & vigilantissima cura suscepisti; cum ergo tot, ac tam innumera obsequia mihi exhibueris, lætus discede, quia ab omni prorsus etiam leuissimi peccati macula alienus es; angelicis manibus in sinu Abraham certo deferendus, ac postea me ab inferis resurgente mecum gloriosus resurrecturus, vt in æternum feliciter mecum conregnas. Quod si sacra Scriptura ait: *Beati mortui, qui in Domino moriuntur*, non potest non beatissimus extitisse Iosephus, qui non solum in Domino, sed cum Domino Iesu, ad caput lecti illum consolante, ac in manus eius animam exhalans, dulcissimè, ac felicissimè obiit.

His addo id, quod ex sacra Scriptura colligo; nam sicut constat ex vidua illa Euangelij, quæ filium vita fundum ex Ciuitate Naim in sepulchrum sequebatur, mos erat apud Hebræos, parentes filios mortuos vsque ad sepulchrum comitandi; vtro similis est, hoc genus obsequij, vxorem, & filios erga parentes exhibuisse: Christum ergo, & Deiparam Mariam Iosephi feretrum comitatos fuisse crediderim, prout prudenter adnotauit Baradius tomo 1. Euangelicæ historiæ, eaque, quæ noster Bernardinus contemplatur, quia rationi consentaneum est ita reipla contigisse, hoc loco referre non dedignabor; siccum ait lib. 20. de Desponsatione Mariæ: *Pred credo, quod dulcis Iesus, & ipsissima Virgo infirmo Iosepho sollicitè inseruiebant, & ei fercula propinabant, atque propriis manibus, quando opus erat, eum portabant, & circa lectum stantes ipsum confortabant: dicebatque Ioseph domino Iesu: nunc lætus moriar, sperans, quod cito venies liberare nos; in transitu autem eius dixit Iesus: Vade dilecte mi, alacriter ab hac miseriarum valle; & porta hoc bonum noyrum Sanctis Patribus, quod infra par-*

Apo. 14.

Luc. 7.

Barad. de Eu.

Sto. nom. 1. 2.

uanoz. lib. 6.

Bern. de Ma.

1. 20. de desponsat. Ma.

ria.

ser. de

sa. 1.

Primo

anno

Joseph in off. Mart.
 nam tempus veniam ad vos, & ad celestia regna perducam. Præcepit autem Angelis ipse Dominus; Subvenite sancti Dei, occurrite Angeli Domini, suscipientes animam eius; ad ipsum vero Ioseph de hac vita migrantem ait: Chorus Angelorum te suscipiat, & cum Lazaro quondam paupere habeat requiem; anima igitur ipsius magno honore in sinu Abraham ab Angelis delata fuit. O terque, quaterque scilicet Iosephus, qui certus, ac persuasus erat, fore, ut brevi ex illo obscuro educeretur carcere, & assumptus in cœlum, ibi sempiterno ævo cum beatis omnibus immortalis gloria perficeretur. etenim spem hanc firmam, & constantem conceperat de dulci alumno suo, quem amantissimè nutrierat, & quibuscumque rebus poterat, illi præsto fuerat. Nec sua illum hæc

D. Bern. in fest. Ioseph. tom. 3. Gels. in sua Iosephina.
 defellit spes; nam, ut tradunt Divus Bernardinus, & Gerfon: sanctus Ioseph resurrexit gloriosus ad vitam immortalem inter eos, qui cum Christo resurrexerunt. potuisset Christus Dominus, sicut olim Lazarum, multo ante ad vitam illum reuocasse, sed consultò opinor, Iosephi resurrectionem usque ad propriam suam distulisse, ut, qui pariter mortales vixerant, pariter gloriosi, & immortales resurgerent: unde Cancellarius Pari-

erol. Cancell. Paris. ser. de pora Sanctorum resurrexisse, & venisse in sui. Mariae. sanctam Civitatem, & apparuisse multis; recogitet, oro, pius animus, si iustus Ioseph minus ex illis putandus est, qui apparuerit charissimæ sparsæ, qui eam consolatus sit? & clarius adhuc sanctus noster Bernardinus, id referente illo alio Bernardino) concionem habens Paduæ, affirmans, clamabat ad populum: In

hi referente Bernard. de dicto. + p. ser. de despo. su. Martæ. Primæ. vi.
 anima, & corpore sanctus Ioseph in cœlis gloriosus est. in cuius veritatis testimonium (ut idem auctor scribit) continuo visa fuit crux quasi aurea super caput eius. & quiescem, cum Salomon dixerit: Omnes domestici eius vestiti sunt duplicibus; merito putaverim, cum Maria Iosium, & Ioseph fuerint domestici

Christi, dum vitam mortalem agebant, duplicibus eos fuisse vestitos, veite scilicet gloriosa animæ, & altera splendida corporis.

Quam autem sanctus noster Patriarcha Ioseph in cœlis præpotens sit ad impetrandum quæ à nobis enixè postulantur, duo potissimum mihi suadent: alterum, quod si David loquens de Deo ait: *Voluntatem timentium se faciet: Psal. 144.* multo magis voluntatem amantium illum; unde, cum amor Iosephi erga Christum tenerimus pariter, ac intensissimus fuerit, facile à dilecto suo Iesu quæcumque volet obtinebit. Alterum est, quod reliqui Sancti, etiam Angeli, & Seraphini deprecatoriè postulant à Christo Domino, tamquam serui; Ioseph autem auctoritative quodammodo, tamquam pater, illius; cui sanè sicut Christus ipse in terris tamquam patri ad nutum obsecundavit, ita in cœlis acceptat ab eo beneficiæ non inmemor, ad nutum eidem tamquam patri affectu filiali, quem ab infantia concepit, ac perpetuo conseruavit, ad nutum in cœlis obedit. Ut autem ad preces Diuo Iosepho effundendas, ac varia obsequia ei alacriter exhibenda fidelium animi accendantur, operæpretium duxi ex probatis Auctoribus nonnulla hoc loco commemorare, quæ ad id deseruire poterunt: S. Vincentius S. Vincen. ser. de nat. sermone de Natiuitate Domini; refert pium quendam mercatorem Valentie soletum fuisse singulis annis in die natalis Domini, in reuerentiam Iesus, Mariæ, & Ioseph ad prandium inuitare pauperulam aliquam foeminam, infantem filium in brachijs portantem, necnon etiam pauperem senem, qui matrem, & filium comitaretur; hoc sanè obsequium gratum aded fuit Deo, ut ipsi iam moribundo Christus Dominus, Maria, & Ioseph se palàm facerent dicentes: cum hucusque nos gratanter hospitio domus singulis annis susceperis,

*Isidor. Insul.
p. 4 c. 10.*

nos in æterna tabernacula cum ingenti iubilo perpetuo regnaturum te suscipimus. Narrat etiam Isidorus Insulanus par. 4. cap. 10. quod, cum quidam nobilis vir Venetis, solitus esset preces fundere Diuo Iosepho, in genua procumbens ante imaginem eius, in superficie parietis depictam, accidit, ut graui grassante morbo, adeo, ut omnino spiritualis salutis suæ immemor, ad corporis medicamina torulse conuerteret; at Diuus Iosephus, paterna commiseratione motus ei repente comparuit, & à somno spirituali, quo correptus in lecto iacebat, excitans illum, admonuit, ut integram suorum peccatorum confessionem nulla interpolata mora faceret; quod continuò præstans infirmus, accepta absolutione in manibus D. Iosephi animam exhalauit, qui eam ad æternam hereditatem secum tulit. Vandem Ianus in historia Diui Iosephi, refert, quod, cum duo fratres ex Seraphico Ordine nostri Patris Sancti Francisci nauigarent, accidit, ut graui exorta procella nauis submergeretur, & triginta, quos uehebat, homines perirent: illi autem tabulam quandam arripentes, tribus integris diebus, & totidem noctibus per procellosum illud mare pererantes, Diui Iosephi auxilium religiosè implorarunt; quorum preces continuò exaudiens in pulchra iuuenili forma eis apparens, & beneuolè salutans, corroborauit, & in eolumes ad portum duxit; ipsis autem ignorantibus, quisnam ille esset ab eorum petierunt, ut dignaretur id aperire; quibus respondit: *Ego sum sanctus Ioseph*; & confestim eos commonefaciens; ut singulis diebus in memoriam septem grauium dolorum, quos ipse pertulit, & totidem gaudiorum, quibus exhilaratus fuit, septies orationem dominicam, & septies salutationem Angelicam deuote recitarent, ab oculis eorum euanuit. Ut nemo tamen ignoret, quoniam fuerint ij dolores, & quæ illa gaudia, non pigebit ea hic apponere. Pri-

Ianus in historia S. Ioseph.

mus dolor fuit, cum videns sponfam prægnantem, voluit dimittere. Secundo, cum vidit Christum Dominum infantem in humili stabulo iacere, aeris, & frigoris inclementia oppressum. Tertius in Circumcisione, quando graui eius vulnere percussus Dominus sanguinem fudit. Quartus, cum audiuit verba Simeonis in die Purificationis ad Mariam sponfam suam dicentis: *Tuam ipsius animam pertransibit gladius*. Quintus in fuga ad Aegyptum propter herodianam aduersus infantem Iesum persecutionem. Sextus, quando in reditu ex Aegypto in Iudæam, audiuit Archelaum filium Herodis multo illo crudeliorem regnare. Septimus, cum in itinere ad Ierusalem amisit puerum Iesum, at hæc de doloribus. Gaudia autem sunt ista: primum, quando perplexus, videns grauidam Virginem, Angelus diuinitus missus, consolatus est eum, dicens: *Ioseph, fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam, quod enim in eam natum est, de Spiritu sancto est*: secundum, quando vidit Angelos Christum in præsepio iacentem adorare, & diuinas laudes ei concinere audiuit: tertium, quando imposuit Christo infanti nomen, *Iesus*, quod ei reuelatum fuerat ab Angelo dicente: *Vocabis nomen eius Iesum*: quartum, cum à Simone audiuit, futurum, ut Christus Dominus auctor esset Resurrectionis, & salutis generis humani: in resurrectione, & salutem multorum: quintum, quando in egressu ab Aegypto vidit Idola, cum præsertim etiam Christi ferre non possent, in terram contracta concidere: sextum, quando admonitus est ab Angelo, tempus iam esse, ut cum matre, & filio in Iudæam rediret: septimum, quando inuenit Iesum in templo, inter Doctores disputantem. Qui pio hoc deuotionis genere usus fuerit, addat quæso sequentes preces.

Antiphona.

Antiphona.

Ioseph, fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam; quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est; pariet autem filium, & vocabis nomen eius, Iesum.
Vers. Ora pro nobis beatissime Ioseph.
Resp. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oratio.

Sacratissima Genitricis tuæ Sponsi, quesumus Domine, meritis adiuuemur; ut, quod possibilitas nostra non obtinet, eius nobis intercessione donetur. Qui vivis, & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA IV. HISTORICA.

Quanam fuerit ars fabrilis, qua vsus est sanctus Ioseph, & an illam exerceverit Christus Dominus, iuxta sanctorum Patrum doctrinam dilucide explicatur.

VM ex sacris monumentis non aliud deduci possit circa officium D. Iosephi, quã fabrilis artem exercuisse, hinc est, quod cum *Ars fabrilis* gene-

rica vox sit, Patres in varias abierint sententias, quãnam species fabrilis artis illa fuerit? nam D. Hilar. S. Leander Archiepiscopus Hispalensis, S. Anselmus super Matthæi, S. Isidorus, & Beda super Marcum, necnon & S. Petrus Chrysologus, Ioseph fuisse fabrum ferrariũ affirmant, cui sanè apte concinunt verba illa isaïæ: *Ego creavi fabrum, suffultem in igne prunis, & producentem unã in opus suum*: necnon illa alia eius eiusdem: *Faber ferrarius lima operatus est: in prunis, & in malleis formavit*

illud, & operatus est in brachio fortitudinis S. Petrus sua: quæ D. Iosepho satis cõgruunt; lima enim laboris continuò se torquebat in prunis; fabrilis opera sua exercebat, cum amore charitatis omnia igniret; ac tandem ictibus, quibus herodianæ persecutionis malleus acriter cum concussit, ob Christi defensionem valde oppressus fuit: quod si vera est horum Patrum sententia, conuenit valde Christo Domino, cõadiutorem fuisse Ioseph in ea arte; quoniam faber ferrarius tribus vitur ad suã artem, nempe aqua, igne, ac aère; Christus Dominus venit, ut emolliret ferrea hominum corda, ad quæ emollienda vsus est aqua Baptismi, igne amoris, ac flatu, quo Spiritum sanctum communicabat, atque huc tendunt verba D. Hilarij, & D. Hilarius Anselmi; nam ille ait: *Fabri erat hic filius, vbi supra. ferrum igne vincens, omnem seculi virtutẽ iudicio decoquentis, massamque formans in omne opus vilitatis humane. Hic autem in hunc modum loquitur: Paternæ artis opprobrio eum lacepsit, qui reuera filius erat fabri, quem summus fabricator omnium genuerat, & qui homines igne decoquit, dum eos in Spiritu sancto, & igne baptizat, qui & diuersi generis vasa fabricat, in vasa iræ, spiritus igne molliendo in misericordiæ vasa commutat.*

Sed & S. Petri Chrysologi autem verba nõ prætermittam: Dicebant, inquit, hic est fabri filius, ut arte vili ars lateret auctoris, & deitatis nomen fabri nomine absconderetur: Christus erat fabri filius, sed illius, qui mundi fabricam fecit non malleo, sed præcepto, qui elementorum membra non ingenio, sed iussione compegit, qui massam seculi nõ carbone, sed auctoritate constauit, qui solem non terreno igne, sed supremo calore succendit. hæc ille. D. verò Ambrosius super c. 13 Matthæi, docet Iosephum peritum fuisse in vtraque arte ferraria, & lignaria, & in alijs pluribus. at D. Augustinus de natiuitate Domini, tradit, Iosephum non absque singulari mysterio fuisse fabrum cementarium, ut qui secundum diuinam generationem filius eius erat, qui ex nihilo mundum fabricauerat, idem secundum generatio-

rationem filius eius erat, qui ex nihilo mundum fabricauerat, idem secundum generationem humanam filius putaretur, & nominaretur fabri cæmentarij; maxime, qui pulchram adeo domum, qualis est Ecclesia Catholica, ab imis fundamentis vsque ad lacunaria erat erecturus. Atque his consonant aurea verba, quæ idem sanctus Doctor scripsit infra octauam Epiphaniæ; sic enim ait: *Ioseph faber in terris pater putabatur Domini Saluatoris, nec ab hoc opere Deus, qui verè est Pater Domini nostri Iesu Christi, excluditur; nam est & ipse faber, ipse enim est artifex, qui huius mundi machinam non solum mirabili, sed etiam ineffabili potentia fabricauit; ipse artifex, qui in nostris moribus præcidit superflua, & opera vitiosa queque conseruat.* Sed D. Thomas in Matthæum, cum communiori, & receptiori sententia, quam etiam tradit historia Orientalis, id referente Gratiano lib. 2. cap. 5. docet Iosephum fuisse fabrum lignarium, quod tribus præcipue non incongruis rationibus stabilit potest. Prima, quia ad quærendum victum sibi, & uxori in itinere ad Aegyptum, & dum in ea commoratus est, necnon in reditu in Iudæam, ars fabrilis lignaria aptior erat, & paucioribus instrumentis ad eam exercendam indigebat, quam, si faber ferrarius, aut cæmentarius fuisset. Secunda ratio, quia antiquissima consuetudo, & cõmuni Ecclesiæ consensu recepta satis confirmat, D. Iosephum fabrum lignarium fuisse, dum frequenter manu sextam tenentem eum depingit, quam constat lignariæ artis instrumentum esse. Tertia ratio, quia, si vera est sententia D. Bonauen. in med. vit. Christi. Caietan. ad c. 6. Marc. Zach. 1.

cornua: nosse autem desiderans, quæ illa significarent, responsum accepit: hæc sunt cornua, quæ ventilauerunt Iudam, & Israel: ne autem animo caderet, aut expauesceret, continuo vidit fabros lignarios: & ostendit mihi Dominus quatuor fabros: at confestim iterum interrogans: quid illi veniunt facere? diuinum oraculum audiuit dicens: *Venerunt illi deterrere ea, vt deliciant cornua gentium: hoc est, vt, tanquam periti fabri ferræ instrumento illa per medium sciendant: non secus, cum Dæmon, tanquam pestilentissimus Draco expectaret virginem partum, vt cornibus potentia industriæ suæ illum ventilaret, misit Deus fabrum quendam nomine Iosephum, qui fortitudine virili, ac singulari suæ protectionis, ab infamia nota Matrem liberaret, & desideratum eius partum à morte, quam Herodiana sauitia ei infecit moliebatur, eriperet.* Cur autem Dominus fabri officio fungi voluerit, mysterio nõ vacat: significare. n. voluit, tum se tanquam supremum architectum missum esse à Patre ad fabricandam, & renouandam Ecclesiam Catholicam; lignum namque Crucis assumens, ferreis certe clauorum instrumentis, secundam Arcam Noë, hoc est, militantem Ecclesiam construxit, in qua non velut in illa octo animæ (vt ait sacra Scriptura) sed innumera à diuino iræ inundanti diluuiio saluæ factæ sunt. Vnde, sicut æterna sapientia semper ante oculos habuit Mariam in æterna prædestinatione, qua disposuit Ecclesiæ fabricam, vt & ipsa testatur: *Cum eo eram cuncta componens: sic eadem sapientia Patris, CHRISTVS Dominus, à primo opere, quod fuit eius Incarnatio, cum descendit de cœlis in uterum Virginis matris, vsque ad Ascensionem ad dexteram Patris, semper illum ante oculos habuit, & reparationis fabricam illi communicabat.* Ac tandem, sicut archifaber, vt opus suum perficiat, solet alios plures vocare fabros, qui ei intersuuant, & adiutorium impendant, sic Christus Dominus, supremus Ecclesiæ Archite-

chitectus, vocavit Apostolos, Euangelistas, Confessores, in aedificationem militantis Ecclesiae, Apostolo dicente: *Dei enim sumus adiutores.*

Verum, cum hoc loco de fabrilis arte S. Iosephi sermo incidere, non possum silentio praeterire; num Christus Dominus illam exercuerit, manuali opere Iosepho ministrando ad lucrandam sustentationem vitae? Per multos video graues Doctores hanc sententiam sectantes; hi sunt S. Iulianus martyr in Dialogo cum Triphone, ubi ait: *Christus faber esse putabatur; haec enim fabrilis opera, cum inter homines versaretur, aratra, & iuga faciebat: atque hinc putant nonnulli Christum Dominum anteam sumplisse, ut, cum praedicaret, sub iugi, & aratri symbolo Euangelicam legem promulgaret: Tollite iugum meum super vos. & Nemo mittens manum ad aratrum, & aspiciens retro, aptus est regno Dei.* Vnde Cardin. Baron tom. 1. dixit: *Christum Dominum iuxta illud: tractant fabrilis fabri: non semel iugi, & aratri exempla adduxisse, ut constat ex Luca 4. & Matth. 11.* Lyranus etiam in cap. 6. Marci ait: *Probabile videtur, quod Christus eandem Iosephi artem exercuerit, quia non fuit occupatus in doctrina, & miraculis, usque ad trigesimum annum; nec vero simile est, quod tanto tempore fuerit otiosus.* Deinde Cardin. Caietanus versans verba illa Marci: *Nonne est hic faber: haec scripsit: Habemus, unde satisfiat curiosis, quae remibus, quid fecerit Christus usque ad trigesimum annum; vacabat enim exercitio fabrilis: Idem repetit 3. part. in principio quaest. 40. tuenturque eandem sententiam Abulensis, & Carthusianus; immo, & D. Bonaventura in praecitatis meditationibus vitae Christi: fauetque id, quod Sozomenus lib. 6. c. 3. de quodam viro Christiano refert, qui a quodam idololatra ex opprobrio interrogatus: *quid facit nunc filius fabri? ipse perlepi de respondit: ferevum fabricat vestro Iuliano Imperatori.* Sed pace dixerim tantorum Doctorum, licet non arbitrer inconueniens admittere, vna, vel altera*

vice, immo, & pluribus Christum Dominum Iosepho, dum domi propriae solus operaretur, inseruisse, eiq; ministrasse, ut qui postea dixit: *Non veni ministrari, sed ministrare: nullum etiam incommodum putem, ut sicut Plinius, tanquam eximium Plinius. fauorem famoso illi Pictori, Apelles, ab Alexandro exhibitum commemorat, quod non semel ille ad eius officinam diuertiret, ut videret eum pingentem; ita Christum Dominum non semel hoc fauore Iosephum puratium patrem suum prosequutum fuisse arbitror, ut illum, fabrilis artem exercentem, non solum conspiceret, ut Alexander, sed adiuuaret, eandem cum illo artem exercens, ut clare indicant verba D. Marci cap. 6. *Nonne hic est faber filius Mariae? Tamen duo quae a praedictis Doctores docentur, minime gentium credam; primum est, Christum Dominum fabrilis artem exercuisse, ut assolent fabri, per alienas aedes cursitando, aut recta conscindendo, aut simul cum aliis fabris indecore saepissime confabulibus, ligna dolasse; haec enim audire, aut his interesse, cum valde dedeceret grauitatem, ac modestiam Christi Domini, longe ab eo sunt releganda. Secundum, quod valde exsecror in sententia Lyrani, & aliorum, illud sane est, quod fabrilis Iosephi artem Christum Dominum exercuisse contendunt, ne otiosus tanto tempore extitisset: cum enim Christus Dominus non solum in quantum comprehensor per visionem beatificam, sed in quantum viator per scientiam diuinitus ei infusam, altissimum contemplationis gradum semper attingeret, nullo modo dici poterat otiosus, quantumuis ab omni exteriori operatione cessasset; frustra ergo hi Doctores ad remouendam otiositatem a Christo Domino, fabrilis puratiui patris sui occupationem illi tribuunt, frustra etiam illam colligit Cardin. Caietanus ex verbis illis D. Marci: *Nonne est hic faber? Nam, ut D. Augustinus do- Aug. lib. 2. cuit lib. 2. de consensu Euangelistarum: de consensu eorum Iudaei fabrum credebant esse Christum, Euang.***

quo fabri filium: non ergo, quia fabrilem artem ex officio exerceret: vel forte Pharisæi, ut contemnerent illum, fabrum appellabant, quasi magis ad illum, fabriliis ars, quam sacra legis doctrina pertineret. Atque hinc colligo (idque fabrilem artem non parum extollit) quod cum Christus Dominus priuatim illam exerceret, certè sicut natura humana non potuit altius euehi, quam, ut assumeretur à Verbo diuino, ad propriam hypostasim; ita non potuit fabrilis officium altius confendere, aut dignius honorari, quam, ut filius Dei, qui fabricatus est aëtherem, & solem, illud exerceret, diuinæque suæ personæ hypostatica vnione mediate (vt loquitur Theologi) illud copulauerit, quoniam nihil excellentius dici potest. Vnde, si officia, & munera Reipublicæ pluri habentur, quo digniores Primates, ac illustriores, & clariores Principes ea exercent, sanè fabrilis officium in Reipublica Christiana omnium honorificentius censeferi oportebit, cum illud æterni Patris filius assumens, per plures annos exercuerit; licet enim illud per se vile sit, & humile, postquam tamen Christus Dominus æternus Patris filius eo functus est, adeo illud extulisse opinor, vt nullum quantumcumque honorificum officium illi valeat comparari. Illud tamen quispiam non immeritò percontabitur, qua ratione, si Ioseph (vt supra vidimus) ex regia Davidis prosapia originem ducebat, vilem, ac humilem fabrilem artem exercebat? Respondeo, id esse manifestum mundi volubilitatis argumentum, vt ex fabro fiat Rex, & ex Rege faber. De Dionysio Rege Siciliae potentissimo, quem terra, & mare pertimescebat, narrat Valerius Maximus lib. 6. adeo ab ea imperiali dignitate cecidisse, vt magister puerorum factus, eos docens, victum quæreret Corinthiis; contra verò D. Antoninus i. p. historiali, & Plutarchus in suis Apophtegmatibus refert, Agathoclem, figuli cuiusdam filium, regnum Siciliae adeptum fuisse, & immane bellum aduersus Car-

thaginenses gessisse ecce impletum, quod Daudid cecinit: hinc humiliat, & hinc exaltat. vnde Salomon dixit: quod de carcere, catenisque interdum quis ingrediatur ad regnum, & alius natus in regno inopia consumatur: vt contigit Iosepho, qui ex carcere Potiphar, in quem in sceleriter fuerat detrusus, eductus fuit, vt Aegypti pro-Rex esset: ad quod alludens sapiens dixit: In vinculis non dereliqui illum, donec afferret illi sceptrum regni: è contra verò Sedechias, qui filius Regis erat, & tanquam Rex vndecim annis in Ierusalem regnarat, postea captiuus ductus est in Babyloniam, vbi ambo oculi ei fuerunt eruti: Ecce Reges duos, quorum primus ex captiuo Rex, alter ex Rege captiuus prodit: si ergo tanta in eadem persona status deformitas, ac conditionis inæqualitas accidit, nihil mirandum est, si eadem familia alter Rex, & alter faber prodeat.

Ad hæc, vt humanæ conditionis, fluctuantiumque rerum huius sæculi summa instabilitas, ac mobilitas clarius nobis innotesceret, D. Paulus absque vlla exceptione dixit: Mutationi subiecta est omnis creatura: & mentò quidem, nam siue elementa, siue animantia rationis expertia, siue homines, siue cælos, siue astra, siue Angelicos spiritus perpendamus, omnia illa mutationi obnoxia esse, facile competiemus; terra non semel tremat, mare frequenter variis procellis conturbatur; aër ventorum flatibus sæpissimè inficitur; animantia hodie oriuntur, & cras intereunt; homines arbitrij libertate præditi, instar folij, quod à vento rapitur, mobiles se experiuntur; cæli moueri nunquam desinunt; sol, & luna, omnium pulcherrima astra, Eclipsis mutationem certis temporibus patiuntur; stellarum, quasdam constat erraticas esse, alias verò, quas fixas vocant, ad motum cæli moueri Astrologia docet; ac tandem spiritus Angelici, qui omnium firmiores, & stabiliiores esse videbantur, mutationi adeo se subiecisse agnoscimus, vt multi eorum, ex pulcherrimis

Psal. 73.

Valer. Max.

*D. Antonin.
Plutarch.*

rimis Angelis facti fuerint foedissimi, ac
 teterrimi Demones. Quod si ad vicissitu-
 dinem Regnorum, ac miram eorum in-
 stabilitatem oculorum aciem conuertere-
 rimus, nonne videbimus Assyrios per
 mille, & quingentos annos regnantes à
 Medis facile expugnatos, deinde Medos
 à Perlis deuictos, ac postmodum Perlas,
 vt salem in aqua euauisse: certè nullum
 Regnum Israelitico stabilius, nulla impe-
 rij Israelitici prosperitas diuturnior, ac
 firmior esse videbatur, cum Deus ipse il-
 lius gentis speciale curam gereret, &
 inter eos propriam domum edificasset,
 illamque inhabitaret, & nihilo fecius ta-
 men mutationis immunis minimè fuit.
 Abraham enim pauper peregrinus, & à
 propria domo exul factus, cum ad rega-
 lem curiam Regis Abimelech accederet,
 tot, ac tam fortunatis successibus frui cœ-
 pit, vt quinq; Reges acerrimè expugnās,
 gloriosam de illis victoriam repostaret;
 hæc tamen felicitas non nisi ad quosdam
 eius nepotes deuenit; nam, cum genus
 eius vsque ad Iesse propagaretur, qui alio
 nomine Isai nuncupabatur, adeo illa ma-
 iorum suorum prosperitas diminuta, est,
 vt filius eius Dauid oues in agro custodi-
 ret, ipso id attestante: *de post fact. antes acce-
 dit eum*: fortunæ tamen tota (si ita fas est
 loqui) continuò se mouente, ad regie di-
 gnitatis culmen euectus fuit, & pastoris
 agrestem pileum, & humilem baculum
 in regiam coronam, ac splendidum sce-
 ptrum commutauit. Sed postmodum
 eadem rota in diuersa, & aduersa se vol-
 uente, illa eadè prosperitas tantam susti-
 nuit iacturā, vt ad abiectū fabrile munus
 exercendum, in Iosepho fabro lignario
 ex Dauidica stirpe originem trahente, de-
 scenderet. Vnde faceret quidam fabulati
 sunt, Iouem quem decepta gētilitas tan-
 quam Deum colebat, nihil aliud in celo
 factitare, quam varias in hunc mundum
 scalas mittere, vt hoc symbolo innuerēt,
 nihil in eo frequētius exerceri, quam af-
 censum, & descensum, quibus rerum hu-
 manarum conditio nunc incrementum,

nunc decrementum suscipit. Sed id ob-
 seruatione dignius est, quod ipsum hu-
 manæ gloriæ incrementum, quoddam
 decrementum est, ac ali. Etus ipse, descen-
 sus quidam esse noscitur, vt egregiè ad-
 notauit Palmographus dicens: *Deiecti Psal. 72.*
eos, dum alleuarentur, non dixit: deieci
eos, postquam allenati sunt, sed dum alleu-
rentur: quia per multi cum primum dig-
nitatis fastigium ascendunt, cōtinuò de-
scendere, & instar lunæ plenæ decretere
incipiunt, adeo, vt exaltatio ipsa, ruina
quædam sit, quia dum gloria falsa subni-
xi sunt, à gloria vera euacuātur. Ad idem
etiam alludunt verba eiusdem Dauidis,
dum ait: Deficientes, quemadmodum fumus Psal. 36.
deficient: sicut enim fumus ascendendo
deficit, ac se se dilatando pœnitens euane-
scit, ita felicitas conditionis humanæ quo
altius extollitur, infelicius decedit. quod
sanè probè agnoscens D. Gregorius, di-
xit: Carnalis gloria, dum nitet, cadit: dum
apud se extollitur, repēino intercepta sine ter-
minatur: & postmodum subiecit: ad nubi-
la fumus attollitur, sed repēntē in nihilum u-
mescendo dissipatur. Consueere luris periti
duplicia bona distinguere, quædam, bo-
na mobilia; alia, bona immobilia, seu ra-
dicis appellant; at, si rem altius, quàm illi
perpendamus, profecto in mūdo nullum
radicis bonum adest; omnia sunt mobi-
lia, vt rectè cecinit Hidelbertus Episco-
pus, id referente D. Antonino:
Hei mihi, nulla fides, nulla est constantia
rebus
Res ipse quid sint, mobilitate docent.
Cuncta sub ancipiti pendunt mortalia casu,
Et spondent propria mobilitate fugam.
 rectè ergo D. Paulus dixit: *mutatiōi sub-*
iecta est omnis creatura. Tandem, illud in
 hac humanæ conditionis inconstantia, &
 mobilitate silentio minimè præteribo,
 quod frequentior est motus à felicitate
 in infelicitatem, quàm è contra: nam
 mundus (iuxta Architrachini sententiam)
 primum bonum vinum ponit, & cum inebriati
 fuerint, tunc, quod deterius est: si enim ille
 quidpiam boni vini habet, id initio con-
 uiuij,

Qq 3 uiuij,

Genes. 12.
20. 16.

Psal. 77.

Fabula ant.

Psal. 36.

D. Greg. lib.

17. moral.

6. 5.

Hidelb. E-

pisc. apud D.

Antoninum

2. p. hist. iii.

16. cap. 9.

Rom. 8.

Ioan. 2.

uiuij propinat, vt miseros inebriet conuiuas, in finem amarissimas referuas fœces. Epulabatur quotidie splendide Diues ille, cuius Lucas meminit; initio conuiuij propinavit illi mundus suauissimum vinum, in fine verò acerbissima tormenta, sitimque amarissimam referuauit: vnde illud Abrahami responsum: *Recordare, quia recepisti bona in vita tua, nunc autem cruciaris: Recepisti bona in vita tua, hoc est, omnis homo primum bonum vinum ponit: nunc autem cruciaris, hoc est cum inebriati fuerint, tunc id, quod deterius est. Vide, quàm bonum vinum primum Assuerus Rex posuerit Aman: Rex exaltauit Aman, &c. & posuit solium eius super omnes principes, quos habebat; cunctique serui Regis, qui in foribus palatij versabantur, steterant genua & adorabant Aman, &c. ecce vinum suauissimum in principio epulij, finem expecta: suspensus est Aman in patibulo. quod parauerat Mardotheo: quasnam fœces amariore patibulo potuisset miserimus Aman post vinum suauissimū bibere? Lætissima sunt flumina amœnissimis vndique ripis, pratisque circumdata, sed, vt Ecclesiastes ait, cap. 1. *Omnia intrant in mare: quemadmodum fluminū lætissimorum finis, amarissimum mare est; ita lætissimi vini, quod mundus propinat, finis, amarissima sunt fœces: Ne inuearis vinū, ait sapientissimus Salomon: quando flauescit, cum splenderit in vitro color eius: ingreditur blande; sed in nouissimo mordebit, vt coluber: & sicut regulus id est basiliscus venena diffundet. hoc est: Caue tibi à mundi vino, inani scilicet eius gloria, quæ splendet, ac flauescit, sed vs se vitreo continetur, Vita, nempe, quæ vitri instar, facile frangitur; ne manum porrigas huic vino; blandè enim ingreditur, & luauè est gutturi, at finem attende: in nouissimo mordebit, vt coluber, & sicut basiliscus venenum toto animo, corporeque diffundet: ita initio dulcis illa est, ac luauis, in fine vero coluber, & basiliscus. Tu ne respice initij dulcedinem; aspice, si sapias, finis amaritudinem, & inanis gloriæ, ac fallacis huius**

sæculi pompæ splendorem despice, ne amaro, instar absynthij, eius sine te in hoc, & in futuro sæculo excruciarî contingat, claraque Dei visione priuari, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA V.

Sacerrimi matrimonij inter D. Mariam, & Iosephum pulchra figura, variâq; encomia, quæ illud longo sanctitatis interuallo reliqua omnia matrimonia superasse, apertissime indicant, in illa verba: *Cum esset desponsata Mater Iesu Maria Ioseph.*

ACROSANCTI Matrimonij inter B. Virginem, & Iosephū tropos, ac figuras diligenter inuestigans, quatuor præcipuas diuina eloquia nobis indicare reperio: quarū primo loco refero Arcam illam fœderis, super quam duo Cherubim sedebant, & à quibus Propitiatorij sustentabatur, & vnde responsa dabantur, propitiuſq; dicebatur esse Deus; alterius autem illorum Cherubin effigies erat masculi, alterius verò fœminæ, vt Arias Montanus in suo apparatu obseruauit. Cherubini isti inter se coniunctissimi, Mariam, & Iosephum matrimonij vinculo coniunctos significant, per quos Deus, qui aderat in Arca sacrae humanitatis Christi Domini (sic enim illam vocat David: *Exurge Domine in requiem tuā, tu, & Arca sanctificationis tuæ*) misericordem, ac propitium se exhibet votis, ac precibus nostris: & sicut à Cherubinis illis Arca tenebatur, sic à factis his coniugibus Iesus in infantia, eorum vlnis sustinebatur, & sustentabatur: & sicut illi à Propitiatorio nunquam se auertentes, mutuo se respiciebant, sic Maria, & Ioseph non solum per peccatum aliquod actuale

actuale à Deo vnquam se auertentes, sed per multos annos Christum, qui est propitiatio nostra, concomitantes, mutuo amore se respexerunt, vt non immeritò dicere potuisset beata Virgo, & Ioseph pariter: *Ego dilecto meo, & ad me conuersio eius.*

Adumbrat etiam eiusdem sacri matrimonij miram castitatem connubium illud inter Sunamitem, & Dauidem; nam sicut Dauid nō ad libidinem, nec ad proli generationem accepit in vxorem, Sunamitem; vnde sacer textus ait: *Rex nō cognouit eam*: sic Ioseph, non ex concupiscentia, nec sobolis procreandæ amore, & desiderio ductus, cum beata Virgine nupsit, vnde alter Euangelista eadē verba, quæ de Dauidē dicta sunt, refert de Ioseph dicens: *Ioseph autem non cognouit eam*: & sicut illud matrimonium fuit inter Dauidem, & Sunamitem, vt illa Regem præ nimia frigide algente iuuenili suo calore foueret, atque calefaceret, sic Ioseph datus est in sponsum Mariæ (vt Hieronymus adnotauit) vt eius bonum nomen, & famam foueret, non vt filios ex ea procrearet. Ac tandem olim hanc Deus condidit legem: quod si vir quispiam sine liberis obisset, defuncti frater acciperet vxorem eius, vt suscitaret semen fratris sui; vnde (vt D. Damascenus adnotauit) partus, qui nascebatur, licet secundum naturam filius esset naturalis secundi, erat tamen filius legalis primi, qui iam obierat, lege ipsa sic illud disponente, quemadmodum contigit S. Ioseph, qui naturalis erat filius Iacob, legalis verò Heli: cum ergo ipse sponsus esset, & vir Mariæ Virginis, & propter votum perpetuæ Virginitatis ab eo emissum (vt D. Thomas docuit) mortuus esset mundo, absque liberis, ad eum modū, quo Religiosi per votum solemne moriuntur mundo, morte quadam civili, & legali, iuxta illud D. Pauli: *Mortui estis cum Christo ab elementis huius mundi*: de qua morte intelligit D. Cyrillus verba illa: *Pretiosa in conspectu Domini mors san-*

ctorum eius: valdeque literæ cōsentaneam eam expositionem iudico: nam verba immediatè præcedentia erant illa: *Vota mea Domino reddam coram omni populo eius*: cum ergo continuò subiungit: *Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius*: non obicere indicat, se loqui de morte spirituali, & civili, quæ votum inducit, quæ in conspectu Dei pretiosissima est. Erat ergo nolter Ioseph per votū perpetuæ Virginitatis mortuus mundo, pretiosaq; hac sanctorum morte obierat absque liberis, ob quod sanè meruit, vt Deus vicem fratris supplens, acciperet in sponfam Mariam quasi defuncti fratris vxorem, generaretque ex ea filiū, cuius solus ipse Deus naturalis, Ioseph verò legalis pater esset, vt his verbis ad hoc mysterium alludens, eleganter dixit D. Augustinus: *Gaude Ioseph, quia per meritum Virginitatis, ita separatus es ab vxoris concubitu, vt pater dicaris Saluatoris*. atque ad hanc historiam respiciens Ieremias in persona Dei dixit: *Ecce dies veniunt, & suscitabo Dauid germen iustum*: sicut enim frater, qui vxorem defuncti ducebat, semen fratris sui suscitabat, ita Deus fratris vicem supplens, mortuo sponso Virginis per votum virginitatis, absque prole, Deus suscitatur ex eius sponfa sobolem, Dauid, & idē ait: *Suscitabo Dauid, germen iustum*: Atque hæc est prima huius sacri matrimonij excellentia, quod nō homo, sed Deus; non Ioseph, sed Spiritus sanctus illud cōsummauerit, vt expressè testantur verba Matthæi: *Inuenta est in vtero habens de Spiritu sancto*: neq; obscure commōstrant verba eiusdem Virginis dicentis: *Quasi palma exaltata sum in Cades*: alia enim versio legit: *Quasi palma maritata sum in Cades*. Arbor hæc, quæ omnibus procerior, ac inflexibilis est, constantiæ, & victoriæ symbolum semper existit, hac singulari proprietate prædita esse noscitur (vt vnanimi consensu rerum naturalium scriptores attestantur) vt quædam illarum sit masculus, alia femina; vnde hæc absque alterius præsentia nullum fructū fert, ad quem

Psal. 125.

D. August.

Matth. 1.
Ierem. 23.

Ibidem.

Matth. 1.

Eccles. 24.

quem quidem producendum non opus habent se propriis radicibus, aut ramis contingere, sed sufficit sibi inuicem præsentem esse. hoc naturæ portentosum miraculum adamus nobis ob oculos ponit sacratissimum hoc connubium Mariæ, & Iosephi; uterque coniux palma est, illa enim ait: *Ego quasi palma exaltata sum*; Ioseph etiam cum teste Euangelista esset iustus, palma etiam erat, Spiritu sancto dicente; *Iustus, ut palma florebit*; & quidem, cum Maria (ut Catholica Ecclesia canit)

Ibidem.

Psal. 91.

Eccl. Catho.

D. Hierony.

1. Cor. 7.

Ibid.

sine tactu pudoris, inuenta sit mater Saluatoris, rectè per palmam adumbratur, quia, sicut illa sine præsentia alterius palmæ, absque contactu tamen eius, profert fructum suum, ita & Maria desponsata Iosepho, absque tactu eius, virtute Spiritus sancti, concepit, & peperit benedictum fructum ventris sui. Canat ergo Maria, & canora voce intonet: Quasi palma maritata sum in Cades: Cades enim sanctitas interpretatur, secundum Hieronymum de nominibus Hebraicis, quo non obscure indicatur, nihil in hoc sacrosancto matrimonio extitisse, quod sanctimoniam non redoleret, longèque ab illo fuisse omnem terreni affectus labem; sanctum enim idem est, quod sine terra.

Secundam eius excellentiam ex verbis D. Pauli in hunc modum deprehendo: ille enim ad Corinthios scribens, ait: *Volo autem vos sine sollicitudine esse: exhortatur ibi eos ad continentiam seruandam, ut hac ratione à sollicitudinibus, & curis huius sæculi liberiores essent, unde statim subiungit: Qui cum vxore est, sollicitus est, quæ sunt mundi, quomodo placeat vxori, & diuisus est: hoc discrimen olim intererat inter sacrificium, & holocaustum, quod illud diuidebatur, partim enim pertinebat ad sacerdotem, partim ad Deum; at holocaustum non diuidebatur, sed totum combustum in honorem solius Dei cedebat. Status cælibatus, & virginitalis holocaustum quidem est, absque diuisione sui, totus, ac integer Deo sacratur; status vero matrimonij, sacrificium est, diuisionem*

sustinens; maritus enim, partim incumbere debet filiorum educationi, partim attendere vxori, partim familiæ, retinere, ac proinde diuisus est, ut ait Paulus. hoc ergo mixtum in modum commendat excellentiam sacri huius Iosephini coniugij, quod, dum Ioseph vxori placet, & eam diligit, dum sollicitam prolis illius curam gerit, dum familiæ suæ incumbit, ac victus illius curam gerit, non solum à Deo, nec minimam aliquam diuisionem sustinet, sed strictiori vinculo magis, ac magis illi coniungitur. Vnde si D. Paulus ea propter laudat mirificè continentis statum, quia nullum orationi, & confabulationi cum Deo impedimentum affert: & quod facultatem præbeat sine impedimento Dominum obsecrandi: eiusdem procul dubio laudis dignum est hoc Iosephi matrimonium, cum non solum orationi obstacula non apponat, sed calcaria potius addat. Nam, dum Ioseph cum vxore, & filio eius confabulatur, quid aliud quæso præstat, aut agit, quàm orationi vacat? cum ille verè dicatur orare, qui debite cum Iesu, & Maria loquitur. Ex quo apertissime constat, consortium vxoris (quod aliis ad perfectionis culmen attingendum obesse solet) Iosephum ad perfectionis fastigium euexisse: nam (ut ait D. Bernardus sermone de S. Ioseph) *Si nos miseri ex cohabitatione sanctorum virorum, qui respectu Virginis nihil sumus, septem perficimus, quantum existimandum est, Iosephum cum sacra Virgine profecisse: quod si D. Bernardus sermone primo de Assumptione, virtutem loquelæ Virginis exaltans, dixit: Cuius saluationis vox, & ipsos exultare facit in gaudio, quos materna adhuc viscera claudunt, quod si paruuli, nec dum nati anima liquefacta est, ut Maria locuta est, quid putamus, quanam illa fuerit celestium exultatio, cum, & vocem audire, & videre faciem, & beata eius frui presentia meruerunt? non secus, non potuit anima Iosephi non plerumque deuotione liquefieri, dum cum Maria loquebatur; non potuit,*

potuit, non mirificè perfici, & illustrari, cum vocem eius audiuit, faciem vidit, & beata eius non solum præsentia, sed, & coniugali familiaritate, & amicitia frui meruit.

Hinc iam tertiam huius matrimonij excellentiam deducamus, quia, cum bona, quæ durante matrimonio coniuges lucrantur, sint utriusque communia, quæ in iure, bona matrimonialia dici solent, non potuit Ioseph ratione huius matrimonij ditissimus omnium non esse, cum in acquirendis bonis spiritualibus nulla vniquam pura creatura, feliciorem negotiationem nacta fuerit, quam beatissima Virgo eius coniux, Spiritu sancto dicente: *Multi e filia congregauerunt diuitias, cum supergressa es vniuersas.* vnde D. Bernardus serm. de laudibus Ioseph, dixit: *Cum omnia, quæ sunt vxoris, sint viri, credo, quod beatissima Virgo totum thesaurum cordis sui, quæ Ioseph recipere poterat, ei liberalissima exhibebat.* Accedit ad hæc: si amor, & amicitia communia reddit bona, latino proverbio dicente: *Amicorum omnia communia:* cum B. Virgo inter puras creaturas nullam maiore dilectione prosequeretur, quam sponsum suum, consequens est, nihil non ei communicasse eorum, quæ quoquo modo communicare licebat. Fuisse autem Mariæ amorem ardentissimū erga Ioseph, ex eo aperte constat, quod non ignorabat id, quod postea docuit Paulus ad Ephes. 5. amorem inter coniuges debere esse instar amoris Christi erga Ecclesiam, vt, sicut Christus nihil carius habebat, quam Ecclesiam, ita nihil carius sit viro, quā vxor, nec vxori, quā vir: cum ergo Maria, vt potè quæ perfectissima omnium cōiux fuit, hoc perfectissime obseruauerit, consequens est, plus, quā Martyres, Confessores, Virgines, Patriarchas, Prophetas, Apostolos, ac cælestes Angelorum hierarchias, Iosephum sponsum suum dilexisse, adeo, vt non solum vnitæ vinculi connubialis, sed, & ardentissimi amoris vniōne vnus spiritus, vñū cor, & vna anima esset cū eo; sicut enim

carnalis copula efficit, vt coniuges sint duo in carne vna. ita, & vinculum matrimonij, & mutuus amor efficit, vt sint duo in spiritu vno.

Hinc velim, vt discant coniuges, mutuo se amore prosequi, hæc enim est voluntas Dei, reciprocos coniugum amor. Vnde inter alias rationes, ob quas voluit Deus educere Eam ex latere Adæ, ea potissima fuit, vt Adam, tanquam partem sui ipsius, vxorem diligeret, numquamque illam odio haberet; vt enim ait Apostolus: *Nemo carnem suam odio habuit:* Eua autem caro erat de carne Adæ, ipso id attestante, cum dixit: *Hoc nunc os de osibus meis; & caro de carne mea.* Præcipiebat olim Deus, quod si contingeret ob æs alienum, cum non esset soluendo maritus in carcerem detrusus, vxor eius venundaretur; supponens sanè, ardentem adeo debere esse amorem vxoris erga maritum, vt non dubitaret, propriæ seruitutis precio eius libertatem redimere. Eundem amorem supponunt Iurisconsulti, dum toto titulo de donat inter virum & vxorem, mutuas donationes inter ipsos prohibent, eamque rationem adhibent, ne mutuo amore se expolient, & Tiraquelus in legem septimam connubialem refert ex Cicerone lib. 5. Tuscul. questionum, & ex Socino rerum memorabilium cap. 65 necnon ex Eliano de varia historia lib. 7. inter lidos adeo vigere amorem vxorum erga maritos, at si quis duas vxores habens obiret, continuo illæ Iudicem adibant, varias probationes adhibentes, quibus vnaquæque monstrare contendebat, se ardentius, quā alteram, maritum dilexisse, & quæ litem vincebat, hoc sibi præmium lege statutum erat, vt pariter cum marito sepeliretur; genus autem sepulturæ erat combustio. Ad hunc amorem significandum, consuevit apud omnes ferè nationes, virum vxori anulum porrigere, quod licet multa, ac varia portendat, nam (si Plinio credimus) lib. 33. historię naturalis dicenti, annuli vsum originem ducere ex ferreo quodam annulo,

R I quo

Preter 31.
D. Bernard.

Latin. pro-
verb.

Ephes. 5.

Bern.

ca.

Ephes. 5.

Genes. 2.

Iurisconsult.

Tiraquel.

Plinius.

quo quidam, velut compedibus, alligatus erat) exhibitio annuli claustram obseruandam ab vxore significat. quod si aliunde annuli conditionem perpendamus, qui iustus, & æqualis digito postulat esse, ne alioquin ab eo facile decidat, id sane non obscure indicat, matrimonium debere esse inter æquales; nam si inter dispares, facile soluitur amoris vinculum. Cum etiam annulis olim ad obsequandas epistolas antiqui vterentur, vt referunt Blondus, & Macrobius, probantque satis epistolæ, quas regio annulo cõsignatas scribere lezabel, & Aman, vt sacra eloquia cõmemorant, & patet etiam ex l. ornamenta. ff. de argento, & auro legato, certè ad hoc attendentes, dixerunt; anulum à marito vxori dari, vt fidelitatem ab ea seruandam commẽdaret; nam sigillum, fidelitatis symbolum est, cum adhibeatur, ne res falsitati subdit. Verum nostro proposito accommodatius, annuli exhibitio cordialem amorem vxoris ad maritum apertè significat; maritus enim ad id denotandum, locat illum in eo digito, ex quo venulæ quædam ad cordis medullam ducuntur, vt Nothomici tradunt, & habetur cap. fœminæ 30. q. 3. Sed quod super omnia manifestius vnitatem amoris inter vxores mihi ob oculos proponit, illud sanè est, quod apud lobum obseruauit; attentè enim perlustrâs, quare, cum Deus liberam facultatem impertiretur Diabolo, vt lobum, & omnia, quæ ad illum pertinerent, posset affligere, conterere, ac pœnitens destruere, excepta tamen dumtaxat vita ipsius lobi, licet pecora interemisset, & filios occidisset, vxori tamen eius vitam non ademit eam huius facti ratione arbitratus sum, quod cum vxor, & maritus sint duo in carne vna, & velut vita vna in corpore duplici, eo ipso, quod Deus excepit vitam lobi, intelligebatur etiam excepta vita vxoris: quod satis perspicuè ostendit, quàm magna vnitas inter coniuges, quamquæ longè animorum diuisio ab eis abesse debeat, vt non obscure etiã indicauit Chri-

stus Dominus; nam licet alioquin diceret: *Veni separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam; & nunc aduersus suum suam*: minimè tamen adiecit, se venisse ad separandum vxorem à marito, innuens in hoc, amorem istorum inter se sibi placere, illorum verò sepe sæpius odium sibi displicere. Hinc est, D. Paulum non semel monuisse viros, vt vxores suas diligant, præcipuè tamen ad Coloss. 3. ait: *Viri, diligite vxores vestras, & nolite esse amari ad illas*: in quibus verbis non solum postulat Apostolus, internum cordis amorem, dum ait: *Diligite vxores vestras*: sed, vt externis operibus illum exhibeant, omnem displicentiam, & amaritudinem vxoris deuiantes: *Nolite esse amari ad illas*. Doctrinam hanc, tanquam naturali lumine notam, non ignorant veteres illi Ethnici (vt referunt Plutarchus, & Eusebius) non permittebant Junoni (quam nuptiarum Deam appellabant) animal vllum absque ablato felle ei immolari, vt hoc symbolo significarent, amaritudinem inter coniuges, longè ab eis esse relegandam.

Quartam huius matrimonij excellentiam contemplant in eo, quod ad ineffabile Incarnationis mysterium celebrandum, vnicum nostræ reparationis remedium, mirum in modum deseruierit: sicut enim singulæ tres diuinæ Personæ, præter communem concursum sibi indiuisum, speciali ratione Incarnationis opus respexerunt; Pater enim misit Filius, filius assumpsit naturam humanam, Spiritus sanctus formauit eam in utero Virginis; non dissimiliter in hoc fœcundo matrimonio adest sublimis quedam Trinitas (sic enim loquitur Cancellarius Parisiensis: *Cuperem, vt mihi verba suppeterent, ad explicandum tam venerandam, admirandamque Trinitatem, Iesus, Maria, & Ioseph*: IESVS filius Dei incarnatur, Maria Deum incarnatum concipit, Ioseph verò eius sponsus illum celat, & vsque ad præfinitum tempus, sacratissimè hoc arcanum tegit. Quemadmodum enim

Blond. q. de Romatriumph.
Macrobi. sep. natural.
3. Reg. 21.
Esther 3.

Tob. 2.

Matth. 10.

Coloss. 3.

Plutarch.

lib. de præc.

conuul.

Euseb. lib. 3.

de præp. & angu. 1.

Canc. Paris.

de nat. 3.

enim olim ante sancta sanctorum (vt legimus lib. Exodi) iussit Deus apponi velum ex iacyntho, purpura, coccoque bis tincto, & bysso retorta, opere plumarij, & pulchra varietate contexto, ita ante profundissimum illud incarnationis mysterium, quod merito *sanctum sanctorum* vocamus, sacrum hoc matrimonium, quasi velum, ex omnium virtutum varietate Spiritus sancti opere contextum, voluit collocari: itaque hæc Trinitas personarum nostram redemptionem operata est, Iesus, vt auctor salutis; Maria, vt Mediatrici; Ioseph, vt coadiutor; vnde sicut cum bellum incitur, victoria non solum tribuitur militibus, qui cum hostibus congressi sunt, sed etiam excubiis, & exploratibus, qui per abscondita itinera, clam milites, ac arma introducere, ita licet redemptio generis humani, & victoria communis hostis illius, soli Christo, tanquam principali causæ debeat adscribi, quia solus in Caluarie palæstra cum hoste congressus est: *Torcular calcavi solus*: Mariæ etiam eatenus debet attribui, quatenus contulit Christo carnem, & sanguinem, pretiū nostræ redemptionis ei ministrans; Iosepho etiam eius sponso suo modo partim debet dari, quia fortissimum ipsum ducem Diaboli debellatorem, dum infans erat & puer, abscondit, & clam educauit, & nutriuit, vt sic grandior effectus, debito tempore fortem illum armatum, Principem tenebrarum, à suo loco deturbaret, & humanum genus à tyrannica eius seruitute liberaret. hinc licet Isaias de mysterio incarnationis loquens, dixerit: *quis adiuuit spiritum Dominum* ausum dicere, Iosephum, & celando Christum Dominum, nutriendo, & educando, coadiutorem Dei extitisse in reparatione generis humani per mysterium incarnationis, vnicum nostræ salutis remedium, celebranda. Est etiam in hac Trinitate Iesus, Mariæ, & Iosephi obseruandum, quod quemadmodum de S.S. Triade Ioannes ait, in sua prima canon. cap. 5. *Tres sunt, qui testimonium dant in celo, Pater, Verbum,*

& Spiritus sanctus, & hi tres vnus sunt: ita tres in terra immensæ Dei bonitatis testes sunt, omni exceptione maiores, Iesus, Maria, & Ioseph, qui vinculo charitatis vnus etiam sunt, vnus cor, & anima vna; & quemadmodum in illa cælesti Trinitate, quarta non agnoscitur persona eis consubstantialis, ita nec in hac vlla admittitur eis æqualis.

His adiungo quintam excellenciam huius sacri cōnubij, quod nullum vnquam extitit, ex quo maiora obsequia Christo, & Virgini, humano generi potiora beneficia proflexerint, quam ex isto; propter illud enim genealogiæ Christi, & Virginis series nobis innotescit; propter illud B. Virgo grauida ab Hebræorum lapidatione liberatur; propter illud Iosephus sollicitam curam gessit, ducendi Matrem, & filium in Aegyptum, vt Christus ab immatura, & crudeli impij Herodis occisione eriperetur; propter illud, fabrilis artis exercitio, & Iosephini sudore vultus, sacra illa familia alebatur; propter illud Diabolus fuit deceptus, & illusus; propter illud Virginitas Mariæ magis fuit confirmata, & stabilita; ac tandem propter illud, illustrissimum exemplum imitandum castis cōiugibus reliquit, vt coniugalem vitam ducentes, Angelicæ castitatis splendore fulgeant, vt his verbis testatus est Parisiensis Cancellarius serm. de natiuitate Mariæ: *Cur pura, perfectaque Ioseph pudicitia non prædicetur, qui Virgo virginem adiit, atque seruauit, qui que primus ex masculis in coniugij consortio coluit, & coli post se docuit sanctum, & integrum calibatam.* Eorum coniugum, qui Mariam, & Iosephum, quorum meliora charismata æmulantes, in Christi Ecclesia imitati sunt, non paucos Ecclesiasticæ historiæ produnt, & commemorant. In quorum numerum refero Henricū Imperatorem, eius nominis II. qui, & *claudus* appellatur, eiusq; coniux, Chunequidis Augusta, iuuenes licet, & principes, cum generum virtute illustrissimi; quare, cum idē Henricus morti se proximum cerneret,

Rt 2 Chune-

Paris. Canc.

Henric. II. Imper. Chunequid.

Chunigudem vxorem, & propinquos eius acciuit, eosque intuens: *O, recipite* (inquit) *quam mihi tradidisti Virginem Vestram*. Præterea suum in coniugio cœlibatum purè conseruauit Valerianus, & Cœcilia, insigne par Romanæ nobilitatis. Iulianus itidem Antiochenus & Basilissa, nō modo religionis, sed, & martyrij gloria percelebres. Eandem virginittatis laudem Eduardus Britannorum Rex, & vxor eius Editha, non obscuræ sanctitatis coniuges, mirificè coluerunt. Tū præter Amonem Aegyptium, Eduardus III. Anglorum Rex, sicut & Vandefillus Comes Palatinus, qui sub Dagoberto Rege floruit: ac demum Emericus Pannonius, Stephani Regis filius, non immeritò indè laudantur, quod illis tam cara ob Christi amorem continentia fuerit, vt Veneris nescij, habuerint quidem, sed non attigerint vnquam vxores, vtpotè, cum quibus vcluti sororibus, pudicitia integritatem (ō Eunuchos Euangelicos) intemeratè seruarunt. His adiungi meretur Alphonfus Aragoniæ Rex, casti cognomine honoratus, coniux & ipse nobilis, atque fides vxori, sed qui ad se pertinere purauit Apostolicum dictum: *Bonum est homini mulierem non tangere; & qui habent vxorem, tanquam non habentes sint.* Neque dissimilis Theophanes fuit, qui, cum ad sponsam nocte nuptiarum ingressus esset, & animi puritatem omni corporeæ voluptati anteponeret, tam piū, ac efficacem in thalamo, vel Doctorem, vel collocutorem se præbuit, vt sponsam continentia suæ sociam & fecerit, & retinuerit semper. Eadem integritas in Eghardo, & sanctissimæ Viduæ Brigittæ filia Catharina splenduit, coniugium illis tam sanctè ineuntibus, vt perpetuam pudicitiam Christo piè oblatam, iuramento cōfirmarint, ac seorsum tota vita cubarint. quid porro sanctus, & illustris Gallia: Comes Elzearius? qui sub Carolo I. Ierusalem, Siciliaeque Rege clarus est habitus, & cui æquè nobilis, ac pia Dalphina Virgo, sponsæ loco, conti-

1. Cor. 7.

git in vrbē Massiliensī? Non sit illis vltimum est. Virginitatis virtutem in aliis suscipere, sed, & ipsi admirando consilio ducti, quoniam casti ad coniugium accesserant, suæ virginittatis florem nulli, præterquam Iesu Nazareno, offerre, consecrare, seruarique voluerunt: itaq; sacra ædem adire, iuas Deo preces effundere, & post sanctissimum Christi corpus reuenter acceptum, flexis genibus, iunctis manibus, erectisque ad cœlum animis virginittatem suā Deo deuouerunt. Eiusdem generis plures alios silentio prætermitto, quos tradit D. Hieronymus, Augustinus, Paulinus, atque Palladius, quorum castissima matrimonia, ac thori immaculati fructus fuerunt partus, ac legitimi filij Iosephi matrimonij cum Maria. Vnde sextam huius matrimonij excellentiam elicio, quod in eo nō solum virginittas splendeat, sed & fecunditas liberorum variis modis effulgeat; cum, & Christum pepererit, & quorquot matrimonij vinculo copulatos, sacros hos spōsos, Mariam & Iosephum imitantes, perpetuæ virginittatis custodes fuerunt. Atq; hinc est, Patres miram huius matrimonij excellentiam contemplantes, præclara multa in eius laudem dixisse. Augustinus enim lib. 1. de nuptiis, & concupiscentia, ait: *Omne nuptiarum bonum impletum est in illis parentibus Christi, proles, fides, sacramentum. prolem cognoscimus, ipsum Dominum Iesum; fidem, quia nullum adulterium; sacramentum, quia nullum diuortium: prolem, dicit Christum, quia, quamuis Iosephi filius non fuerit, tamen Virginis, quæ coniux illius erat, legitimus filius fuit; ob quam rationem non solum à plebe, sed & ab ipsa Virgine filius Ioseph vocabatur; vt non obscurè indicant verba illa: pater tuus, & ego, dolentes, quærebamus te.* Ait deinde in eo matrimonio inueniri fidem, quia Maria, & Ioseph ad inuicem illam inuiolatam seruarunt, perpetuam virginittatem obseruantes. tandem addit in hoc matrimonio inueniri Sacramentum, quia nullum diuortium: nam indiuiso, & vnitas

D. Hieron.
epist. 45. ad
Armin.
D. August.
in epist. ad
Ruffin.
Paulin. in
epist. 3. ad
Appian.
Palladiū
hist. Laus.

D. August.

Luc. 2.

& unitas vinculi conubialis, quo Maria, & Ioseph verè erant copulati, vnionem Christi cum Ecclesia significabat, quod captopter meritò Augustinus sacramentum vocauit, Apostolo dicente: *Sacramentum hoc magnum est; ego autem dico in Christo, & Ecclesia.* Rupertus item super cap. i. Matth. egregiè dixit: *Coniugium cælestè, non terrenum, vnus spiritus, & vna fides erat in eis, sola illis carnis corruptio desinit, &c.* Congruit sanè potiori iure huic matrimonio, quod de suorum parentum coniugio, Nazianzenus oratione decimanona dixit: *Sic existimo, si quis ab vltimis terrarum finibus, atque ex vniuerso hominum genere, prestatissimum coniugium conciliare studuisset, nullum vnquam hoc prestantius, aptiusque reperiri potuisse.* hæc illis quibus demum addo tria illa verba, quæ in officio sancti Iosephi iuxta pristinum Carmelitatum Breuiarium in Antiphona ad Magnificat, habentur: *Felix matrimonium, fide sacrum, nec prole vacuum, sed flore verento vice Pater, Virgo parens cum honore virginali, pura sibi coniugali mutuo subseruiunt, & dulcem enutriunt pari voto filium, quorum ministerio latens in mysterio deceptionis inimicum, verum decus, & antiquum perfecit consilium: consilium, inquam, sanctissimæ Trinitatis, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum Amen.*

HOMILIA VI.

Commemorantur varia cause ex priscorum Patrum doctrina, & alijs à nobis excogitatis, ob quas decuit B. Virginem matrimonium contrahere, & Iosepho in coniugem dari.

PROPOSITVM argumentum, vt solita nostra perspicuitate, cui valde semper consulimus, edisseramus, placuit omnes causas, ob quas beatam Virginem in matrimonium dari oportuit, ad quatuor præ-

cipuè capita reuocare: quædam enim tenent se ex parte Virginis, quædam ex parte Christi, aliæ ex parte nostra, nonnullæ etiam ex parte communis hostis generis humani. D. Ambrosius hanc reddit ex parte Virginis causam, vt honori eius cõfuleretur. Si enim cum nupta filium haberet; certè Hebræi Virginem stupratam esse non iudicarent; verba Ambrosij hæc sunt: *Desponsata fui Virgo, ne temeraria virginis adureretur infamia, cuius grauis alius corruptele videretur insigne præferre.*

Sciebat Dominus teneram esse Virginis verecundiam, & lubricam famam pudoris; seruetur itaque sancta Maria, sicut pudore integra, ita inuolabilis opinione Virginitas, oportet enim sanctos ex alijs bonum testimonium habere, qui foris sunt. Nec decuit sinistra Virginibus opinione viuentibus velamen excusationis relinqui, quòd infamata Mater quoque Domini videretur: hæc Ambrosius, qui eodem libro, inquit: *Maluit Dominus aliquos de suo ortu, quam de matris pudore dubitare; sciebat enim teneram esse Virginis verecundiam, & lubricam famam pudoris; nec putauit ortus sui fidem matris iniurijs astruendam.* Ferunt Historiographi, quod cum Alexander Magnus ad matrem suam Olimpiam scribens in epistolæ subscriptione hæc verba apposuisset: *Alexander, Dei Iouis filius:* illa cum increpauit, quòd, vt se filium Iouis prædicaret, matrem suam adulteram faceret, grauique infamiae nota illam afficeret. longè sanè aliud fuit ingenium Christi Domini quam Alexandri, cum ille, vt se honestaret, matrem suam deonestabat; Christus verò, ne Virginis matris suæ honor minima denigraretur infamia, maluit filium cuiusdam fabri reputari, quam bonam Virginis famam quidquam nocuenti recipere. D. Hieronymus super cap. i. Matth.

Ne tanquam adultera à Iudeis lapidaretur: eandem tradit Eusebius Emisænus his Euseb. Emif. verbis: Si virum non habuisset, & grauida homin. in videretur, nulla ei excusatio subuenire posset, gil. nat. De vt quasi adultera non lapidaretur; quis enim min.

D. Ambrosius in Lucam.

D. Ambrosius.

D. Hieronymus.

ei crederet, sine viro concepisse? quis enim ei crederet, de Spiritu sancto eius vterum intumuisse? erat enim hoc iniustatum, & sine exemplo; melius ergo fuit, quod Virgo ad tempus non virgo putaretur, quam quod accusata lapidaretur; non enim violatur virginitas falsa opinione, occiditur autem innocens plerumque falsa accusatione. Poterat enim Dominus, & aliter Matrem suam non solum ab iniusta damnatione, verum & à falsa opinione defendere, si vellet, qui semper in potestate habuit facere quidquid vellet: cur autem hoc magis voluerit, ipse scit; cum ergo sic ei placuit, placeat igitur & nobis. Illud tamen D. Hieronymi rationem impugnare videbatur, quod si Virgo desponsata non esset, non posset de adulterio condemnari: quomodo ergo verum est, quod si desponsata non esset, tamquam adultera lapidaretur; sed huic objectioni cum Angelico Doctore 3. p. q. 29. art. 1. ad 4. respondeo, quod iudicio adulterarum lapidabatur secundum legem, non solum illa, quæ iam erat desponsata, vel nupta, sed etiam illa, quæ in domo patris custodiebatur vt Virgo, nuptura quædoque: vnde dicitur Deuter. 22. Si non est in puella inuenta virginitas, lapidibus obruant eam viri Civitatis illius, & morietur, quia fecit nefas in Israel, vt fornicaretur in domo patris sui. Vel potest dici secundum quosdam, quod B. Virgo erat de stirpe Aaron, vnde erat cognata Elisabeth, vt dicitur Lucæ 1. Virgo autem de genere sacerdotali propter stuprum occidebatur; legitur enim Levit. 21. Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro, & violaverit nomen patris sui, flammis exuretur: quidam referunt verbum Hieronymi ad lapidationem infamiae.

D. Bernard. Diuus Bernardus aliam ingenio, & pietate eius dignam rationem adhibuit, vt scilicet Ioseph testis esset virginitatis Mariæ: Nemo enim in asserenda castitate tam dignus esse poterat fide, quam qui custos illius erat, & maritus, qui maximè & scire debuit, & potuit, quemque credibilis erat, naturali maritorum zelotypia, impudicitiae crimen, vbi non esset, suspicaturum, quam vbi esset, defensu-

rum fuisse: vt enim dixit Diuus Ambrosius libro secundo in Lucam, capite primo. Locupletior testis pudoris Mariæ adhibetur, qui posset, & delere iniuriam, & vindicare opprobrium, si non agnosceret sacramentum. Sed nec egregia D. Bernardi verba ad idem silentio præterire possum: Dicam quod mihi, immò, quod ante me Patribus visum fuit; illa vtrique fuit ratio desponsationis Mariæ, quæ & dubitationi Thomæ; sicut enim Thomas dubitando, & palpando constantissimus factus est dominicæ confessor Resurrectionis; ita, & Ioseph Mariam sibi desponsando, eiusque conuersationem tempore custodie studiosius comprobando, factus est pudicitie fidelissimus testis. Pulchra vtriusque rei conuenientia Thomæ dubitatio, & desponsatio Mariæ: poterant quidem similem erroris laqueum nobis iniicere, fidei videlicet in illa, castitatis in illa, veritatem in suspensionem adducere; sed valde prudenter, & pie factum est, per contrarium, vt vnde meuebatur suspicio, firma sit certitudo: nam, & de filij resurrectione, citius quidem ego (qui infirmus sum) crediderim Thomæ dubitanti, & palpanti, quam Cæphæ audienti, & credenti, & de Matris continentia facilius sponso eius custodienti, & experienti, quam ipsi quoque Virgini de sola sua conscientia se defendenti.

Deinde ex parte Christi simul & Matris ea notissima occurrit ratio, vt Ioseph vtrique esset adiumento, atque custodia, & sacra illius familiæ in temporalibus administrator; vnde ad ipsum, tanquam caput (vir enim caput est mulieris, vt ait Apostolus) & non ad Mariam Deus mandata sua misit: Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens: accipe puerum, & matrem eius, & fuge in Ægyptum: deinde, cum reuersurus esset ex Ægypto: Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens: surge, & accipe puerum, & matrem eius, & vade in terram Israel. Vt tamen hæc rationem illustremus, in memoriam oportebit reuocare verba illa Isaiæ: Egredietur virga de Isaiæ, & flos de radice eius ascendet: sanæ virga illa, virgo Maria est (vt in Commentario illius loci obseruauit D. Hieronymus.)

ex qua

D. Thom.

Deut. 22.

Lucæ 1.

Leuit. 21.

D. Bernard.

Lucæ 2.

ex qua instar floris Christus ascendit, qui de seipso dixit: *Ego flos campi, & lilium conuallium*: sicut autem nunquam flos ascendit è virga foliis nuda, prius enim virga foliis adumbratur, & honestatur, quam flos ascendat, ita Maria prius viri umbra, & ornamento decorari debuit, quàm Christus in ea nasceretur; vt sic & Virgini solaminis umbram, & fructui illius instar folij à persecutionis grandine protectionem suam exhiberet.

Est etiam alia omnium notissima ratio, cuius meminit Angelicus Doctor 3 p. q. 29 art. 1. ex parte Christi, ne, si mater eius innupta fuisset ipse tanquam spurcius, & illegitimus reputaretur; ex quo aliud poterat pullulare manifestum incommodum, vt Messias esse minimè crederetur. Si enim leuiora quædam ei obiciebant ad id negandum, quantum magis hoc ei opposuissent, cum certum esset, Messiam nõ ex illicito concubito fore nasciturum: vnde D. Ambros. lib. 2. in Luc. dixit: *quid Iudeis, quid Herodi possit adscribi, si natum viderentur ex adulterio persequuntur* desponsata ergo fuit Virgo non solum, vt Matris famæ, sed & filij honori pariter consulere.

His addo aliam rationem ex parte Christi, vt matrimonium, quod tãquam vnum ex septem sacramentis Ecclesiæ Christus instituerat, ipse honoraret; id, quod præstitit, efficiens, ne careret optimo, atque excellentissimo omnium fructu, qualis erat ipse Iesus, mundi vita. Licet enim conceptus non fuerit ex vsu matrimonij, sed ex virtute Spiritus sancti, tamen quia ex Virgine coniugata Iosepho natus est, certè inter fructus illius castissimi coniugij meritò computatur, ex quo matrimonium summum honorem suscepit; vnde D. Ambrosius dixit: *Mariam simul fuisse Virginem, & nuptam, vt in eius persona virginitas simul, & matrimonium honoraretur.*

Ex parte nostra multiplex occurrit ratio: Prima, ne per virginitatis electionem, nuptias damnare, aut despiciere videre

tur; & vt tolleretur excusatio Virginibus, quæ propter suam incautelam non vitant infamiam. Secunda, vt nõ solum Virgines, & viduæ sed & nuptæ haberent Deiparam Mariam tanquam speculũ, & magisterium rectè, & sanctè viuendi, ab eaq; discerent, quomodo se gerere debeant erga viros suos, tam fidelitate, quam obedientia, & alijs similibus. Tum, vt per virum ordo genealogiæ Virginis texeretur; vnde D. Ambrosius super Lucam ait:

Qui in seculum venit, seculi debuit more de-

scribi: viri autem persona queritur, quæ in senatu, & reliquis curijs Ciuitatem generis asserat dignitatem. Consuetudo etiam nos instruit scripturarum, quæ semper viri originem querit. Tertia ratio sum-

mitur ex Chrysostomo super Ioan. 3 quoniam fideles sumus filij Ecclesiæ, quæ quidem sponsa est Christi, secundum illud testimonium, quod dedit Ioannes de illo dicens: Qui habet sponsam, sponsus est: & Ioan. 3. Osee 2 Sponsabo te mihi in fidem: & Apocalyp. Dase gloriam Deo, quia venerunt nuptia agni, & vxor eius preparauit se (eadem, quæ hic dicitur vxor, appellatur sponsa) igitur, ne filij adoptiui, qui sumus nos, aliquid amplius, vel melius in nostra regeneratione, aut natiuitate habere-

mus, quàm filius naturalis, si nos ex sponsata nasceremur, & ille non; ideo etiam (vt per omnia similis fratribus esset) ex matre desponsata nasci voluit, ad cuius similitudinem nostra etiam deberet esse natiuitas. hinc D. Petrus Chry-

solog ser. 146 non solum ait Virginem figurare sponsam Christi Ecclesiam, sed, & Iosephum adumbrare eius spõsum Christum, ex quibus tanquam ex patre, & matre nascimur, & educamur omnes fideles. Aurea verba illius sunt hæc: Non apices, non literæ, non syllabæ, non verbum, non nomina, non persona in Euangelio diuini vacua sunt figuris: sponsa queritur, vt iam tunc Ec-

clesia Christi sponsa signetur, iuxta illud Osee Prophetæ cap. 2. Sponsabo te mihi in iustitia, iudicio, misericordia, & miserationibus, & desponsabo te mihi in fide hinc Ioannes ait: Qui habet

Ibidem.

Chrysost. super Ioan. 3.

Ioan. 3.

Osee 2.

Apoc. 19.

Apoc. 21.

D. Petrus

Chrysol. ser.

146.

Osee 2.

habet

Ioan. 3. *habet sponsam, sponsus est, & vere sponsa, quæ virginali partu nouam Christi regnicit infantiam; procuratur Ioseph sponsus, vt iste in illo Ioseph Christi figuram impleat passionis. Ioseph prophetalibus somnis incurrit zelum, Christus prophetis visionibus suscepit inuidiam, Ioseph missus in lacum mortis viuus emergit à lacu; Christus mortis sepulchro datus, viuus resurgit à sepulchro: Ioseph venundatus est, pretio taxatus est Christus; Ioseph traducitur ad Ægyptum; ad Ægyptum fugatur Christus: Ioseph esuriens populis panem copiose subministrat, Christus cæli pane manentes orbe toto saturat nationes; sic lucet, cur Ioseph iste celestis sponsi tyrum praeulerit, portauerit imaginem, ambulauerit in figuram. Denique vltimam subiungo rationem, vt doceret nos, non posse Christum nasci in anima orbatà viro. Vir, & sponsus animæ Christus est, secundum illud Pauli: *Despondi vos vni viro virginē castam exhibere Christo.* Vir autem dicitur à virore: Christus autem est, qui virorem, ac vigorem nostris animabus per suam gratiam cōfert: igitur anima, quæ hoc viro orbatà fuerit, nec concipere, nec parere optimos bonorum operum foetus poterit, ipso dicente: *Sine me nihil potestis facere.* Mollis, & effœminata est anima, quæ non habet hunc virum, nempe Christum in se carnisque fragilitati potius obnoxia, quàm Deo; id autem volebat Pharaon, vt viri interirent, fœminæ viuerent, sic Dæmon hunc virum vult perire, & suffocari in nostris animabus, qui, & spiritui robur conferebat, & animæ tenebat imperium, vt carni fragili vsurpante sceptrum, fragilia omnia, & debilia opera nostra, ac nullius roboris sint; & adimpleatur in nobis maledictio illa contra Ægyptum: *Mulieres dominatæ sunt eis, id est, effœminatæ operationes.**

Ex parte tandem Dæmonis, in scœtissimi hostis generis humani, hanc tradidit rationem sanctissimus ille martyr Ignatius in epist. ad Ephesios: *vt scilicet, partus Virginis Diabolo celaretur: videns enim ex muliere coniugata nasci Christum, nõ explorauit, an integra, nec violatã mansisset; vnde sicut occultauit olim Dominus vnctionem Dauid, ne Sauli innotesceret, cum enim præcepisset Samueli, vt impleteret cornu oleo, & in Bethlehẽ pergeret ad vngendum Dauid, ipseque respondisset: *Quomodo vadam? audiet enim Saul, & interficiet me.* Dominus ei dixit: *Ibidem, Vitulum de armario tolles in manu tua, & dices: ad immolandum Domino veni: vt hoc, velut tegumento, occulta esset vnctio Dauidis in Regem: non secus cum misit Dominus Christum suum in vteru Virginitis, vbi sacra eius humanitas vnctã fuit oleo lætitiæ præ confortibus suis, vt Diabolo eius partus, & conceptus celaretur, voluit illam nuptam esse cum Ioseph; sic enim videns Diabolus eam cum viro simul cohabitare, Dei sacramentum non intelligebat; nulla enim tunc suspicio oriri poterat, quod matrimonio cõiuncta Virgo conciperet; & licet explorare potuisset claustra pudoris inuiolata permansisse, non tamen ad id attendit, cum in fœminã nuptã superfluum appareret id perlustrare; vnde ex eius inaduertentia, Deo sic prouidente, hoc ab eius notitia fugit mysterium fuisse autem hoc modo delusum Dæmonem non obscure docuit D. Bernardus homil. 2. super missus, dum ait, quod sicut Diabolus fœminã prius decepit, & per illam viru, sic oportuit, eundem hostem à Virgine occultè decipi, & illudi, & postea à Christo virorum fortissimo palam debellari, vt hac arte, multiformis proditoris attem falleret. Sed nihilominus hanc martyris Ignatij rationem, quam tota Patrum antiquitas, probauit, eam enim amplexi sunt Basiliius, Hieronymus, Damascenus, Bernardus, Origenes, Rupertus, & Theophylactus, refellunt Scotus, Abulcensis, & Maldonatus, ea adducti ratione, quia licet Virgo nupta esset, cum integrum ei maneret, & inuiolatum claustrum virginittis, facile à Dæmone id cognosci posset, cum id intra spheram naturalis sui luminis contineretur: nec referri (inquiunt) dicere,**

Mari. Ignat. epist. ad Ephes.

1. Reg. 16.
Ibidem.
Psal. 44.
D. Bernard.
Basil. homil.
de Christi gene.
Hieron. de per. Manich.
Damasc. 4. de fide.
Bern. super missus.
4. no. vng.
Nauis.
Org. homil. 6. no. Lat. dicere,

dicere, diuinitus impeditum fuisse Dæmonem, ne id agnosceret; nam etiam si innupta non esset impediri etiam eodem modo potuisset. Minimè tamen hæc infirmæ rationem martyris Ignatij, tot SS Patrum auctoritate stabilitam; quam enim ad occultandum illud mysterium Diabolo, non fuisse simpliciter necessarium matrimonium, fuit tamen medium valde conueniens. Primo, vt Dæmon facilius anteuerteretur (vt nuper dicebam) à curiosa scrutatione conceptionis, & partus Virginei; vnde Chryostomus, Theophilactus, & Euthymius super cap. 1. Matth. & Damascen. lib. 4. de fide aiunt, Dæmonem cum ex prophetia illa Isaia: Ecce Virgo concipiet: non ignoraret Christum ex Virgine nasciturum, sollicitè obseruasse omnes virgines; & cum Virginem desponsatam videret, ab illa cauere desistisse, nec quidquam curasse, violata, an inuiolata esset, perlustrare: ex quo D. Ambrosius super Lucam ait: Non mediocris quoque causa est, vt virginitas Mariae saluaret principem mundi, qui eam desponsatam cerneret viro, parum non potuit habere suspectum; fallendi enim mundi principem fuisse consilium, ipsius Domini verba declarant, cum Apostoli iubentur tacere de Christo. Secundo, quia si intelligeret, non esse ex matrimonio grauidam, non posset sibi persuadere fuisse ex turpi concubitu, tum ob angelicam puritatem, quam videbat in Virgine; tum quia sciebat, ipsum non fuisse auctorem illius delicti; non fit autem communiter fornicatio, nisi ipso sciente, & vt plurimum, suggerente. Quod si cuiquam videatur, frustra Dæmoni id occultari, cum alia manifestissima ei signa fuerint, per quæ agnoscere poterat Christum esse Messiam; vidit enim euidentissima miracula, quæ Christus fecit in attestacionem, quod erat filius Dei; audiuit etiam vocem Patris de cælo delapsam: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit: non taceat quidem iudicabit; quia quidquid sit, ea testimonia, quæ clarè ostendebant,*

Christum esse Messiam, fuerint Dæmoni cognita, vel occulta, de quo Theologi in 3. Sententiarum; certè post adultam ætatem non erat ita necessarium, Christi mysteria Dæmoni occultari, quia iam accesserat tempus cum illo apertius congrederendi; quod tamen in infantia non sic oportebat, diuina prouidentia, & sapientia id sic disponente; ne scilicet acrius Christum persequeretur, vt adnotauit Angelicus Doctor 3. p. q. 29. art. 1. vnde Rupertus lib. 11. de victoria Verbi ingeniose dixit: *Desponsatio Virginis Diabolum fecellit, & cunctos satellites eius, vt nescirent sacramentum, cuius sciendi modum non erat tempus. & Origenes super Matthæum ait: Quæ fuit causa, vt esset desponsata Maria Iosepho? nisi quatenus hoc sacramentum Diabolo celaretur, & ille malignus fraudis commenta aduersus desponsatam nulla penitus inueniret?*

Theologi in 3
sentent.

D. Thom.

Rupe. li. 11.
de vict. ver.
c. 19.

Origen super
Matth.

HOMILIA VII.

Matrimonium felicissimum inter Mariam, & Iosephum varia eruditione, ac vberissima Conceptuum copia prosequimur; quantaque dignitas sit, Iosephum sponsum fuisse Virginis: ex similitudine quam opus fuit habere cum illa elucidamus.

INTER alia pleraque, quæ apprime desiderantur in matrimonio, vt felix, faustumque sit, illud per sepe tam apud sacra, quam prophana eloquia legitur, vt inter coniuges, quoad fieri possit, æqualitas sit generis, diuitiarum, bonæ indolis, & reliquorum bonorum, tam naturæ, quam eorum, quæ fortunæ, vulgus vocitat. Ouidius id probè agno-

Scilicet

fecens, perlepidē cecinit:

Orid. in epi. *Quam male inaequales veniunt ad aratra*
Deiani: & ad *iuuenci,*
Herculem. *Tam premitur magro coniuge nupta mi-*
nor.

Et alibi:

Si qua vales apte nubere, nube paris

Cic. orat. pro *Hinc eloquentiae patens, cuius senten-*
Aulo Clu- *tiam refert Iurifconsultus, in l. Cicero, ff.*
l. Cic. ff. de *de poenis, dixit: Tam hoc ferè sitis omnes,*
penis. *quantam vim habeat ad coniungendas ami-*
Plutar. prob. *citias studiorum, ac naturae similitudo: Hinc*
483. *Plutarchus problem 185 prohibuit fuisse*

testatur apud Romanos, quæpiam in
mente Maio nubere, quia Maius à maio-
ribus dictus est; nuptias autam dicebant,
non cum maioribus, sed cum æqualibus
celebrandas esse. Vnde Cornelius Ta-
Corn. Tac. de *citius de moribus Germanorum, & Pie-*
morib germ. *xius Valerianus tradunt hunc morem*
cap. 1. *apud Germanos viguisse, vt, cum vxores*
Pier. lib. 3. *ad domum virorum ducerentur, duos*
Hieroglif. *boues sub eodem iugo vnitos eis offerre-*
bant, vt hoc symbolo significarent æ-
qualitatem, & concordiam maximè ne-
cessariam esse inter coniuges. Romanis
etiam hæc erat consuetudo, vt inter cere-
monias, quibus in nuptiis utebantur, vir

Rom. Consi. *ad vxorem diceret: Vbi ego Caius, Tu Caia.*
quibus verbis indicare volebant, inæqua-
litatem, ac disparitatem longè ab eis fore
relegendam; & meritò quidem; nam, vt
rectè dixit Anaxagoras (id referente Sto-

Stob. de phi- *bæo) Si quis pauper pecuniosam vxorem du-*
lopho Ana- *xerit, non vxorem, sed heram habet; cuius est*
xagora. *famulus. Vnde Lycurgus (vt tradit Plutar-*
Licurg. vt *chus in suis apophthegmatibus) prohibuit,*
ait Plutar. *vxores, dotem in matrimonio adducere,*
in suis apo- *ne ob nimiam pecuniam in viros suos su-*
phthegm. *perbirent; quibus satis consentiunt ver-*
ba D. Ambrosij lib. de Abraham Patriar-

D. Ambros. *cha, dum ait: Offendit virum, si se vxor no-*
lib. de Abra- *biliorè nouerit. Plerumque etiam accidit,*
ham Patria- *deficiente hac inter coniuges æqualitate,*
cap. 2. *illud Iuuenalis Satyra 6.*

Iuuen. sat. 6 *Semper habet lites, alternaque iurgia le-*
Bus;

& illud Horatij Sat. 1.

Odeuunt hylarem tristes, tristemque iocosi. Orat. lib. 2.
Sedatum coleres, agilem, gnuamque re. sa. 1.
missi.

Quibus omnibus consona sunt, quæ Ga-
leus docuit lib. de inæquali temperatu-
ra, dum ait: Simile simili conueniens est; at-
que anicum, contrarium verò inimicum, atq; inæqual. 6.
molestum, & concludit: ideo sanitatis en-
per.

stodiasse per similia licet enim vetillimus sit
Medicorum aphorismus: Contraria contra-
riis curantur, conseruatio tamen salutis,
non rebus contrariis, sed similibus fieri-
tur, vt egregiè adnotauit Auicenna di-
centis: Aegritudo suo medicatur contrario: &
conseruatur sanitas suo simili. quod & in plā-
tis suo modo locum habere tradidit Co-
lumbella, docens id, quod experientia ipsa

fatis comprobauit, vnā arborem non
posse inferi in aliam, nisi inter vtramque
aliqua reperitur sympathia, & similitu-
do. Sed quid in prophanis monumentis
referendis moror, cum propositam ve-
ritatem sacra eloquia non semel nos do-
ceant: nam in primo illo matrimonio, di-
uino ministerio celebrato, quò Eua data
fuit in vxorem Adæ, æqualitatem, ac
mutuam similitudinem obseruata fuisse
certissimus, Deo ipso dicente: Faciamus

si adiutorium simile sibi, quo satis aperte
docentur nubendi æqualitatem, vel simi-
litudinem, quoad fieri commodè possit,
in matrimonio querendam esse. quod
& ingeniosa illa fabula auctoritate spiri-
tus sancti comprobata, cuius mentio fit

lib. 4. Regum, ingenioso quodam sym-
bolo mirifice edocuit, dum ait; quòd cum
carduus montis Libani mitteret ad ce-
dsum nuncium, vt daret filiam suam in
vxorem filio suo, factum est, vt in pec-
nam huius superbiæ, ac præterse æqua-
litatis, ab animantibus illac transeantibus,
acriter conculcaretur: Transieruntque

Ibid. *bestiæ saltus, quæ sunt in Lybano, & con-*
culcauerunt carduum. huic fabulæ aliam
Aesopi non indoctam (ne Diui Petri
consilium respicere videat dicentis: non fabul-
doctas fabulas sequui) hoc loco annexere
non dedignabor. Fuxit ille Carbona-
rium

rium rogasse Fullonem, ut simul in eadem domo secum cohabitare vellet; eius tamen precibus fullo minime acquiescens, respondit: *Timeo, ne quæ ego dealbo, in fuligine repleas*: quæ sanè responsio aperte iatus indicat, quantum detrimenti dissimilitudo secum afferat. Cum igitur sacertimum hoc matrimonium inter Mariam, & Iosephum altissimo Dei consilio iurum fuerit, nemo sanæ mentis ambiget, præcipuam æqualitatis coniugum conditionem minime in eo desiderari, æqualitatis (inquam) non mathematicæ, sed moralis; & cum quadâ proportionem: ad eum certè modum, quo in Cithara reperitur, cuius altera fidiù, quæ prima vulgò dicitur, acutiorē habet sonum, secunda vero, vel tertia depressiorem, & multo minus acutum, cum tali tamen proportionem, ut ex utroque concentus resultet suavissimus; non dissimiliter, licet B. Virgo prima sit in sanctitate, ut matrem Dei decebat, Ioseph quidem ea poluit, quæ talē eum redderet, qualem esse oportebat, qui in sponsam, ipsam Dei Genitricem esset habiturus; nec enim fas est cogitare, ut qui Adæ, (ut nuper dicebam) adiutorium dedit simile sibi, B. Virgini illud negauerit. Vnde S. noster Bernardus tom 3 ser. de S. Ioseph dixit: *Quomodo cogitare potest mens discreta, quod Spiritus sanctus tanta vnione (coniugij scilicet) vniret mentem tantæ Virginis aliquam animam, nisi & virtutem operatione simillimam?* Vnde credo Ioseph fuisse mansissimum in virginitate, profundissimum in humilitate, ardensissimum in charitate, altissimum in contemplatione, ut esset adiutorium simile Virgini. Hanc similitudinem aliter in hunc modum explicare placet. Solent coniuges in mutui amoris argumentum vestes eiusdem coloris inducere, ita ut, si fœmina viridi ornentur veste, si crocea, aut purpurea, vir etiam eodem vestimenti colore incedat; illud tamen inter vtrumque coniugem interesse consuevit, quod fœminæ multo pretiosiora donantur ornamenta, quam viro; sericæ enim illius vestes plerumque

intextuntur auro, manus pretiosis ornantur annulis, & collum aurea torque, fulgentibus gemmis distincta, quæ tamen minime viti gestare consueuerunt: ad eundem modum opinor Deum optimum maximum, postquam exornauerat B. Virginem inestimabilibus omnium virtutum ornamentis, multisque decorauerat cœlestium charismatum margaritis, qualia nulli vnquam cōcessit, eiusdem tamen coloris vestibus voluit Iosephum dilectissimum eius sponsum indui, ut debita inter coniuges similitudo, ac morum sympathia minime in his sacris sponsis desideraretur. Quare si rem altius contemplemur, ambo fuerunt ab æterno præ omnibus sanctis ad duplicem celsissimam omnium dignitatem electi; illa in matrem Christi naturalem, hic in eiusdem patrem legalem: ambo in vtero matris sanctificati (ut magnus ille Cancellarius Parisiensis testatur) ambo nomine cœlitus delapso insigniti, ambo variis figuris adumbrati, ambo in ministerium verbi Incarnati assumpti, Maria, ut carnis substantiam daret, Ioseph, ut eandem aleret, & nutriret; ambo primi, qui votum virginitatis emisserunt, & in matrimonio cœlibatum coluerunt; ambo, qui in terris verbum humana carne indutum videntes cœlestis mannae dulcedinem primi degustarunt; ambo, qui angelici concentus, natale Christi celebrant, & pastorum ac Regum felici aduentus testes omni exceptione maiores fuerunt; ambo media nocte solem orientem aspexerunt, quod mirabilius sanè fuit, quàm stellas in meridie prospicere; ambo Christi parentes nuncupati, beatissimi ma Virgine id testante: *Pater tuus, & ego, dolentes, querebamus te*: ambo ab omni lethalis peccati labe longè alieni, ut tradit D. Augustinus, ambo propter infantem Christum ab Herodiana sæuitia custodiendum varios labores exilij, & paupertatis perpessi ambo Christi nutritij, Virgo lacte ex ubere de cœlo pleno, Ioseph labore manuum suatum, & sudore

ss 2 vultus

Gerf. Cancell. Paris. ser. de nat. Virg. & infra in sua Iosephina.

Luc. 2.

Ibid.

D. August.

S. Bernard. tom 3 ser. de S. Ioseph dixit: Quomodo cogitare potest mens discreta, quod Spiritus sanctus tanta vnione (coniugij scilicet) vniret mentem tantæ Virginis aliquam animam, nisi & virtutem operatione simillimam? Vnde credo Ioseph fuisse mansissimum in virginitate, profundissimum in humilitate, ardensissimum in charitate, altissimum in contemplatione, ut esset adiutorium simile Virgini. Hanc similitudinem aliter in hunc modum explicare placet. Solent coniuges in mutui amoris argumentum vestes eiusdem coloris inducere, ita ut, si fœmina viridi ornentur veste, si crocea, aut purpurea, vir etiam eodem vestimenti colore incedat; illud tamen inter vtrumque coniugem interesse consuevit, quod fœminæ multo pretiosiora donantur ornamenta, quam viro; sericæ enim illius vestes plerumque

vultus sui. ambo in Christi infantia, pueritia, & iuuentute, indiuidui eius Comites, domestici, ac dilectissimi familiares; ambo milles Christum amplexati, & totidem exoculati; ambo suæ mortis diuina reuelatione præcij; ambo anima, & corpore gloriosi cum Christo conregnant.

Verum, vt mira, quæ intercessit inter hos sacros sponfos, Mariam, & Iosephum similitudo clarius innotescat, ea, in quibus illa splendidissimis fulgoribus enituit, latius, ac fusius edisseramus. In primis quidem, sicut sacri Euangelistæ pauca de Virgine enarrantes, plurima eius encomia vnico verbo concluderunt, Matrem Dei illam appellantes: *De qua natus est Iesus*: ita iidem per pauca de Iosephi vita, & moribus commemorantes, permulta in eius laudem edixere, sponsum Virginis illum vocitantes: *Ioseph autem vir eius*, & alibi: *Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ*. hunc Euangelicum morem imitatus D. Gregorius Nazianzenus orat.

Matth. 1.

11. de laud. Gorgonia, cum probare niteretur, qualis vir fuisset Gorgonia coniux, dixit: *Vultis vno verbo, virum describam*:

Ibid.

Ibid.

D. Gre. Naz.

vir erat Gorgonia; nec enim scio, quid amplius dicere necesse sit, ad eundem certè modum videntur se nobiscum gessisse sacri Euangelistæ, dum volentes miram Iosephi sanctitatem nobis indicare, ac innumeras eius laudes breui sermonis eloquio comprehendere, dixerunt: Ioseph autem vir eius, quasi dicerent: vultis vno verbo Iosephum describamus, vir erat Deiparæ Mariæ, in quo sanè pœne infinita præconia delitescunt. Fuit enim vir, qui timuit Dominum,

Matth. 1.

Psal. 111.

Psal. 1.

1. Cor. 16.

Psal. 26.

Iob. 1.

& in mandatis eius voluit nimis; vir qui non abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentie non sedit; vir, qui euacauerat omnia, quæ paruulorum sunt; vir, qui viriliter egit, & confortauit cor suum, & Dominum sustinuit; vir simplex, & rectus, ac timens Deum. & recedens à malo; vir pretiosior auro; vir ex omni plebe electus, sapiens, & timens Deum, veritatem amans, odiens munera, & auaritiã, qua-

lem non dicam de mille, sed ex vniuerso mundi cœtu vnum reperit Deus, quem Genitricis suæ in charissimum sponsum, & in fidelissimum confortem daret.

In eo etiam Mariam, & Iosephum apud sacros Euangelistas per similes esse reperio, quod quoties Mariæ meminerunt, Iosephum obliuioni minimè tradiderunt; & è contra, cum Iosephum nominant, Mariam silentio non prætereunt. D. Gre-

gorius narrat (idque testor ab his, qui plerumque id experti sunt, me accepisse) narrat (inquam) duabus citharis, eodem profus modo, aptatis, ac temperatis, si citharædus fides vnus pulset, continuò alteram, nemine illam tangente, resonare, tanta est vis similitudinis, & simpatihæ earum. Non dissimiliter Mariam, & Iosephum velut duas animatas citharas contempler, perfectè admodum temperatas, sibi quæ inuicem adeò bene concinnantes, vt in sacro Euangelio sonante voce Mariæ, continuò resonet vox Iosephi, & è contra: *Ioseph, noli timere accipere Mariam, & Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ*. iterum. *Cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph*: ecce Euangelista vix Mariam sine Iosepho, aut Iosephum sine Maria nominat; hæc enim velut amoris correlatiua instar cortinarum Tabernaculi se inuicem trahebant. Iussit olim Deus fieri Tabernaculum ex perpolitis quibusdam cortinis taliter inter se coherentibus contextum, atque compactum, vt qui ad se traheret vnã cortinã, necessariò etiam alteram sibi colligatam attraheret: non secus diuinæ maiestati placuit plenitudine temporum adueniente, filio suo carne induto, protectionis mirabile quoddam tabernaculum ex cortinis Mariæ, & Iosephi taliter inter se amoris & matrimonij vinculo inuicè connexis, construere, vt, quo pergat vnus coniugum, pergat & alter; & cum tristatur vnus, eristetur & alter; & cum hilarescit vnus, exhilarescat & alter; immò, cum nominatur vnus, continuò nominetur, & resonet alter.

Sed iam aliam expendamus egregiam simi-

litudinem. Iussit olim Deus fieri Tabernaculum ex perpolitis quibusdam cortinis taliter inter se coherentibus contextum, atque compactum, vt qui ad se traheret vnã cortinã, necessariò etiam alteram sibi colligatam attraheret: non secus diuinæ maiestati placuit plenitudine temporum adueniente, filio suo carne induto, protectionis mirabile quoddam tabernaculum ex cortinis Mariæ, & Iosephi taliter inter se amoris & matrimonij vinculo inuicè connexis, construere, vt, quo pergat vnus coniugum, pergat & alter; & cum tristatur vnus, eristetur & alter; & cum hilarescit vnus, exhilarescat & alter; immò, cum nominatur vnus, continuò nominetur, & resonet alter.

Sed iam aliam expendamus egregiam simi-

litudinem. Iussit olim Deus fieri Tabernaculum ex perpolitis quibusdam cortinis taliter inter se coherentibus contextum, atque compactum, vt qui ad se traheret vnã cortinã, necessariò etiam alteram sibi colligatam attraheret: non secus diuinæ maiestati placuit plenitudine temporum adueniente, filio suo carne induto, protectionis mirabile quoddam tabernaculum ex cortinis Mariæ, & Iosephi taliter inter se amoris & matrimonij vinculo inuicè connexis, construere, vt, quo pergat vnus coniugum, pergat & alter; & cum tristatur vnus, eristetur & alter; & cum hilarescit vnus, exhilarescat & alter; immò, cum nominatur vnus, continuò nominetur, & resonet alter.

Sed iam aliam expendamus egregiam simi-

litudinem. Iussit olim Deus fieri Tabernaculum ex perpolitis quibusdam cortinis taliter inter se coherentibus contextum, atque compactum, vt qui ad se traheret vnã cortinã, necessariò etiam alteram sibi colligatam attraheret: non secus diuinæ maiestati placuit plenitudine temporum adueniente, filio suo carne induto, protectionis mirabile quoddam tabernaculum ex cortinis Mariæ, & Iosephi taliter inter se amoris & matrimonij vinculo inuicè connexis, construere, vt, quo pergat vnus coniugum, pergat & alter; & cum tristatur vnus, eristetur & alter; & cum hilarescit vnus, exhilarescat & alter; immò, cum nominatur vnus, continuò nominetur, & resonet alter.

Sed iam aliam expendamus egregiam simi-

litudinem. Iussit olim Deus fieri Tabernaculum ex perpolitis quibusdam cortinis taliter inter se coherentibus contextum, atque compactum, vt qui ad se traheret vnã cortinã, necessariò etiam alteram sibi colligatam attraheret: non secus diuinæ maiestati placuit plenitudine temporum adueniente, filio suo carne induto, protectionis mirabile quoddam tabernaculum ex cortinis Mariæ, & Iosephi taliter inter se amoris & matrimonij vinculo inuicè connexis, construere, vt, quo pergat vnus coniugum, pergat & alter; & cum tristatur vnus, eristetur & alter; & cum hilarescit vnus, exhilarescat & alter; immò, cum nominatur vnus, continuò nominetur, & resonet alter.

Sed iam aliam expendamus egregiam simi-

litudinem. Iussit olim Deus fieri Tabernaculum ex perpolitis quibusdam cortinis taliter inter se coherentibus contextum, atque compactum, vt qui ad se traheret vnã cortinã, necessariò etiam alteram sibi colligatam attraheret: non secus diuinæ maiestati placuit plenitudine temporum adueniente, filio suo carne induto, protectionis mirabile quoddam tabernaculum ex cortinis Mariæ, & Iosephi taliter inter se amoris & matrimonij vinculo inuicè connexis, construere, vt, quo pergat vnus coniugum, pergat & alter; & cum tristatur vnus, eristetur & alter; & cum hilarescit vnus, exhilarescat & alter; immò, cum nominatur vnus, continuò nominetur, & resonet alter.

Sed iam aliam expendamus egregiam simi-

litudinem. Iussit olim Deus fieri Tabernaculum ex perpolitis quibusdam cortinis taliter inter se coherentibus contextum, atque compactum, vt qui ad se traheret vnã cortinã, necessariò etiam alteram sibi colligatam attraheret: non secus diuinæ maiestati placuit plenitudine temporum adueniente, filio suo carne induto, protectionis mirabile quoddam tabernaculum ex cortinis Mariæ, & Iosephi taliter inter se amoris & matrimonij vinculo inuicè connexis, construere, vt, quo pergat vnus coniugum, pergat & alter; & cum tristatur vnus, eristetur & alter; & cum hilarescit vnus, exhilarescat & alter; immò, cum nominatur vnus, continuò nominetur, & resonet alter.

Sed iam aliam expendamus egregiam simi-

litudinem. Iussit olim Deus fieri Tabernaculum ex perpolitis quibusdam cortinis taliter inter se coherentibus contextum, atque compactum, vt qui ad se traheret vnã cortinã, necessariò etiam alteram sibi colligatam attraheret: non secus diuinæ maiestati placuit plenitudine temporum adueniente, filio suo carne induto, protectionis mirabile quoddam tabernaculum ex cortinis Mariæ, & Iosephi taliter inter se amoris & matrimonij vinculo inuicè connexis, construere, vt, quo pergat vnus coniugum, pergat & alter; & cum tristatur vnus, eristetur & alter; & cum hilarescit vnus, exhilarescat & alter; immò, cum nominatur vnus, continuò nominetur, & resonet alter.

similitudinem inter Mariam, & Iosephū: quemadmodum B. Virgo meruit esse mater Dei, vt passim testantur Patres, & sancta tradit Ecclesia in verbis illius orationis: *Ve dignum Filio tuo habitaculum effici mereretur: ad eundem modum beatus Ioseph meruit sponsum esse Genitricis Dei, quod, ne meo Marte confingere videar, Salomonis testimonio comprobabo: Pars bona mulier bona in parte timentium Deum, dabitur viro pro factis bonis: ecce Salomonem aperte dicentem, in premium bonorum operum dari viro mulierem bonam; ex quo ineptè inferam, perfectissima omnium fuisse merita Iosephi, quibus in partem præmij, optimam, ac perfectissimam omnium mulierum Mariam sibi in coniugem dari promeruit. Vt tamen maior esset inter hos sacros coniuges similitudo, ac mira sympathia, iisdem sanè virtutum meritis, humilitatis scilicet, & virginitatis, quibus beatissima Virgo matris Dei dignitatem sibi comparauit (vt verba ab ea in annunciatione prolata satis indicant: *Ecce Ancilla Domini: vide humilitatem: quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* ecce virginitatem) iisdem sanè beatus Ioseph Deiparæ Mariæ excellentissimam sponsi dignitatem obtinuit. in quo plane videtur mihi, tamquam legitimum filium Dauidis, patrem suum fuisse imitatum; nam (vt refert sacra historia) sub duplici conditione Dauid filium Regis Saulis in vxorem accepit; prima, vt caput gigantis Goliath præcideret; secunda, vt centū Philisthæos circumcideret: aliis duobus procul dubio similibus operibus meruit Ioseph Mariam matrem Dei sibi in coniugem dari; primum, humilitatis, quam exhibuit, cū, eo sponsalicio indignum se reputans; velut alter Dauid dixit: *quis ego sum, aut quæ est vita mea, aut cognatio patris mei in Israel, vt siam gener Regis?* vt siam (inquam) tantæ Virginitis sponsus? qua humilitate superbiam, caput omnium vitiorum, viriliter præcidit. Secundum fuit castitatis, dum virginitatem, qua omnes carnis*

illicebas, ac venereos motus spirituales circumcissione funditus resecauit, adcoluit, vt primus omnium virorum illam Deo voueret. In cuius figuram lib. 2. Paralip. lego, quod quando sacerdotes locauerunt Arcam Dei in templo, missæ fuerunt sortes inter Cantores, cuiam incumberet, tamquam primo Cantori, curam habere hymnorum, & cantionum, quibus colenda erat Arca; cecidit autem fors super quendam virum nomine Iosephum: certè in cœlesti curia ingens est numerus Cantorum, qui coram sacra illa Arca humanitatis Christi, in qua manna diuinitatis delitescit, incessanter conciaunt canticum illud nouum Apocal. quod solum virgines canere norunt; hæc autem felicissima fors super Iosephum cecidit, vt ipse quasi virginitatis vexillifer, primas ferret inter omnes, & virginitum virorum ipse esset Coriphæus; sicut, & fœminarum sponsa eius primiceria erat, & vexillifera. Hinc crediderim, quod sicut zelus virginitatis Mariam in annunciatione turbauit, vt ait S. Lucas: *Turbata est in sermone eius: quia se concepturam, & parituram audiuit; ita idem virginitatis ardentissimus zelus, quam Ioseph in se, & in sponsa sua mirum in modum vigere auidissimè desiderabat, adeo turbauit eum, vt de dimittenda vxore secum ipse altercasset. His omnibus adiiciam, Mariam, & Iosephum inter se persimiles fuisse in eo, quod in Christi infantis educatione, ac in eius custodia, & protectione vigilantissimam curam plusquam paterno affectu adhibuerunt quod non obscure significasse arbitror Spiritum sanctum, cum B. Virginem frequenter in lib. Cant. Columbam nuncupat: *Veni columba mea; Oculi tui columbarum: Quamuis enim per multæ aliæ columba nobiliores, ac generosiores reperiantur aues, nomine tamen columbæ B. Virginem frequenter cohonestat, alludens, tum ad eximiam columbæ fœcunditatem, quæ adeo in B. Virgine viguit, vt Deum ipsum humana carne indutum, tamquam vterinum foetum,**

ac ventris sui fructum nobis produxerit; tum, vt pariter significaret, quod licet aquilæ accipiter, milui, pauones, & reliquæ aues filiorum curam inter se hac ratione diuidunt, vt fœminæ maneat in nidis ad eos fouendos, masculi vero cibum foris quærant, & deferant; inter columbas verò, præter hoc officium id speciale habet masculus, vt ipse etiam per se in nidulo instar matris pullos confoueat, & calefaciat: non dissimiliter Beatus Ioseph tamquam maritus Marianæ columbæ, & columbinæ Mariæ magnam sollicitudinem, ac sedulam curam in Christi infantis educatione adhibuit; argentem calefaciebat, & in sinu suo confouebat, lacrymantem lætificabat; inter brachia dormitantem, ne quispiam à somno excitaret, diligenter curabat, & alia id genus opera in consortio Virginis in Christi infantis obsequium factitabat.

Cant. 2.

Ad hæc silentio non præteribo aliam egregiam inter hos sacros sponfos similitudinem non longè ab ea diuersam, cuius in Canticis meminit sponsa, cum dixit: *Dilectus meus mihi, & ego illi: adeo enim ambo se dilexerunt, vt ad inuicem ornamentum, & corona alter alterius facti fuerint. Mariam quidem aureum diadema, gloriosamque Iosephi coronam exiisse satis vtrique probant verba Proverbiorum dicentia: *Mulier diligens, corona est viro suo: è contra verò Iosephum, splendidam coronam, pretiosumque ornamentum Virginis fuisse, non obscure indicant verba illa, quæ prudenter protulit vxor sapientis Philonis, quæ dum in cœtu plurium fœminarum adesset, ab eis interrogata, cur non instar reliquarum, aureis monilibus, ac pretiosis vestibus accessisset ornata, respondit sapienter: *Satis sanè non parum eximia Iosephi sanctitas commendatur, quæ tanta fuit, vt ornamentum potuerit esse illius, quæ sole vestitur & amictu, corona stellarum redimitur, & luna, tamquam calcemento, vititur, prout se illam vidisse Ioannes***

Refert Ant. monach. ser. de vul. forti.

testatur: *Mulier amicta sole, & luna sub pedibus eius, & in capite eius corona stellarum duodecim.*

Ex his itaque sic iam prælibatis, haud difficile erit venari, quàm miram hi sacri coniuges Maria, & Ioseph cum debita proportione æqualitatem habuerint, si bique bene consentientes existierint. Vt tamè illud magis adhuc illustremus, placeat in mediū producere, quæ Bio Pian-

rius, inter celebres Græciæ Philosophos annumeratus, paucis perstrinxit, vt doceret ea, quæ vtrumque conjugum decent.

Quenam summa boni mens, quæ sibi conscientia vesti

Quis diues? qui nihil cupit: quis pauper? avarus.

Quæ dos matronæ pulcherrima? vitæ pudica.

Quæ casta est? de qua mentiri fama veretur.

Quod prudentis opus? cum possit, nolle nocere.

Quod sibi proprium non posse, & velle nocere.

Hæc, quàm mirifice fulgeant in his sacris sponfis Maria, & Iosepho, non erit difficile breui sermone demonstrare; si enim huius vitæ summa felicitas consistit animæ pax, atque tranquillitas scilicet: mens, quæ sibi conscientia resti: ecce Virginem tanta animi pace fruentem, vt à proprio marito, à quo non conceperat, grauida inueniri non pertimesceret, nec in eius conspectu, quopiam turbationis motu fluctuaret, quia vt dixit Ecclesiasticus: *Loramentum ligneum colligatum in sudario edificij non dissoluetur; sic, & cor confirmatum in cogitatione consilij si deinde diues est, qui nihil cupit; ecce Ioseph, tametsi ex regia prosapia ortus, qui post aurum non abiit, nec sperauit in pecunie thesauris: quod si item pudicitia ac verecundia, præcipua vxoris dos est: *Quæ dos matronæ? pulcherrima vitæ pudica: procul dubio cum dote Mariæ, nulla quantumcumque copiosissima dos valet comparari, cum ab Angelo sub visi specie benecole salu-**

se salutata præ mirabili sua virginea pudicitia, & verecundia; continuo erubesceret, & turbaretur; si præterea illa castitate insignis iudicaretur, de qua *mentiri fama veretur*, quis castissimam omnium Mariam non fateatur, quæ & virginitatem adeo coluit, ut nec dignitatem Matris Dei sibi à Deo oblatammitteret, quousque illam ob id minimè fore violandam, angelico didicisset eloquio. vnde Ioseph (id attestante Chryso-
 stomo) iam magnam de Mariana castitate opinionem conceperat, ut gravidam illam animaduertens & non ab ipso, nihil certè mali de ea suspicans, potius sibi persuaderet, Virginem posse parere, quàm Mariam peccare: Tandem si prudentiæ viri non leue argumentum est, cum possit, *non nocere*, noluit Iosephi inaudita prudentia mirum in modum se ostentavit, quippe cum posset uxorem ob intumescentem vterum molestare, prudenter tamen, ac sanctè ab accusatione se abstinuit Evangelista dicente: *Cum esset inuitus, noluit eam traducere*. Illud etiam prudentiam D. Iosephi mirum in modum commendat, quod memor illius sententiæ Tobia: *Sacramentum regis abscondere bonum est*: nec non alterius ex Hiaia dicente: *Secretum meum mihi secretum meum mihi*: mirabile illud incarnationis Verbi Dei arcana, quod sibi creditum erat, mira prudentia celauit. reuelatum quidem fuit hoc sacrum mysterium Apostolis, ut illud euulgarent, iuxta illud: *Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine, & quod in auro auditis, predicare super ierusa-*
 Iosepho autem manifestatum fuit, non ut ipse illud manifestaret, sed ut sub silentij tegmine illud absconderet, quod maiorem præferret difficultatem, Ecclesiastico dicente: *A facie verbi parturit fatuus, tamquam gemitus partus infantis*: quasi diceret, similem parturientis angustia esse dolorem fatui, qui habens creditum sibi secretum, nemini illud reuelat; at Ioseph noster, tamquam singu-

lari prudentia conspicuus, hanc fatui difficultatem strenuè adeo superauit, ut per quamplures annos nec minimum ab ore eius decideret verbum, quod tantum sacramentum cuiquam aperiret, adeo secreti tenacissimus custos fuit. Memini quidem, Romanos tanti momenti secreti custodiam iudicasse, ut in vexillis suis depingerent Minotaurum, ad significandum secreta non detegenda, ut interpretatur Alciatus in quodam emblemate, cuius titulus est, *non vulganda consilia*: erat enim Minotaurus custos rigidissimus labyrinthi Dedali, nemini aditum præbens ad illum illustrandum: Metolus item Macedonicus interrogatus, cur ita celer & velox esset in consiliis suis exsequendis? respondit, ut nec sinistra noscat proprium consilium dexteræ, & Quintus Curtius de gestis Alexandri tradit, Perlas fidelissimos se gloriari secretorum custodes esse: vnde refert, quod obseruans Alexander, se quandam epistolam legente, eandem à quodam eius amico retro existente lectitari, sigillari annulo ex digito suo extracto, os eius obsignauit, ut se fidelem secreti custodem exhibere debere illum moneret. Aegyptij etiam adeo secretum colebant, ut auctor est Diodorus, ut illius reuelatoribus linguas præciderent. Tandem, ut ad id vnde sum nonnihl digressus, regrediar, ac finem dicendi faciam: si, ut ait Ecclesiasticus: *Mulieris bone beatus vir*, non solum
 terque, quaterque, & millies beatus, sed, & beatissimus censeri debet noster Ioseph, cum non solum mulierem bonam, sed omnium optimam nactus fuerit. Quod si, ut Salomon testatur: *Domino vxor prudens*: eximium profectò donum Iosepho datum fuit; cum Mariam prudentissimam omnium virginum in uxorem accepit, & quam in domum suam ducens meritò vsurpare sibi posset illud Sapientis: *Intrans in domum meam, con-*
quiescam cum illa, non enim habet amaritudinem conuersatio illius, nec tedium, conuictus il-

Alciat. in emblem.

Quint. Curt. li. 4. de gestis Alexandri.

Prou. 26.

Prou. 19.

Sap. 8.

lins.

lius, sed lætitiā & gaudium, quod in æternum nobis præstare dignetur, qui cum Patre & Spiritu sancto uiuit, & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA VIII.

Inceptum argumentum prosequimur; quam magna sit dignitas sponsi Deiparæ Mariæ explicantes, ubi de eximia eius sanctitate differimus: uero simile satis esse comprobantes, D. Iosephum reliquos omnes Sanctos, (Deiparæ excepta) in gratia, & gloria longo interuallo excellere.

In Ecclesia Catholica dleriq; Sanctorū eo speciali nomine coli, & honorari merentur, quod sepeculari ratione sanctissima Deiparæ Mariæ deuouerunt, ut sanctus Lucas, qui religionis, ac pietatis zelo ductus, varias imagines depinxit, adambulim illam referentes, pariterque Mariana arcana copiosius, quàm reliqui Euangelistæ descripsit: Sanctus Dionysius, qui ab Athanis, ut coelestem eius uultum intueretur, multo labore longissimum iter confecit. Sanctus Cyrillus, qui contra impios hæreticos in Matris Dei nomen debacchantes, honorificentissimam hanc Dei Genitricis nomenclaturam in Concilio Ephesino acerrime defendit. Sanctus Ioannes Damascenus, qui pro singulari amore, quo Virginem prosequabatur, varia, & eque egregia eius præconia nobis scripta reliquit; in quorum beata Virgo præmium abscissam iniquè manum beneuole ei restituit: Sanctus Idelphonus, qui ab Heluidianæ hæresis Marianam uirginitatem abnegantis impudentissimis calumniis sapientissime uindicauit; Sanctus Anselmus, & D. Bernar-

adus, qui in eius laudibus decantandis assidui præcones fuerunt; ac tandem sanctus Ioannes Euangelista prius omnibus illis diuino Christi oraculo adoptiuus Virginis filius institutus, qui (eo id attestante) accepit eam in suam; si, inquam, hi omnes Ioc. 13. Sancti eo, quod speciali ratione se, suasque lucubrationes Virgini consecrarunt, digni sunt, ut speciali etiam cultu fideles eos uenerentur; quantus quaso honor beatissimo Iosepho deferri debet, qui matrimonij pariter, & amoris uinculo Virgini coniunctissimus fuit? Sanè quæcumque excogitauero encomia, minora erūt, quàm Deiparæ sponsoi cellisima dignitas meretur; adnitar tamen (Deo auspice) ex hac tanta dignitate, uelut ex principio, excellentiam sanctitatis diui Iosephi super reliquos Sanctos, tamquam piam, ac ualde probabilem conclusionem deducere, imitans in hoc D. Paulum, qui, sicut ex dignitate, & nomine filij Dei, excellentiam eius super omnes Angelos intulit: Tanto (inquit) melior Angelis effectus, quanto differentius præ illis nomen hereditauit: ad eundem modum licebit mihi philosphari, tanto Iosephum aliis sanctiorem, quanto differentius præ illis nomen, ac honorificentissimum Sponsi Genitricis, & patris Christi titulū obtinuit. Diuina nāq; prouidentia non consueuit inanes titulos & rebus uacua nomina dare, sed quibus insignes titulos confert, insignē etiā idoneitatem impertitur. Vnde, si Imperator L. 2. c. de Crimine sacrilegij dixit: disputare de principali iudicio non oportet: sacrilegij enim instar est dubitare, an is dignus sit, quem elegerit Imperator; quanto magis execrandum sacrilegium esset suspicari, Deum optimum Maximum, qui sponsi Genitricis suæ dignitatem Iosepho donauit, idoneitatem ad eandem non contulisse? Hinc Diuus D. Thomas inquit: Quos Deus ad aliquid eligit, q. 7. ad 1. ita preparat, & disponit, ut ad illud ad quod 2. ad 1. eliguntur, inuentantur idonei. & D. August. plenitudinem gratiæ super omnes sanctos donatā Virgini ex eo colligit, quod;

ad dignitatē Matris Dei euecta fuerit: sic enim ait: *Inde nominus, tantam gratiam illi esse collatam, quia Deum meruit concipere, ac parere. quod si ad sacra monumenta mentis aciem parumper conuertamus, id à Deo ita facilitatum fuisse, ut pro dignitate muneris, sufficientiam præstaret, facile comperiemus. Elegit Moysen, hominem agrestem in Ducem populi sui, & contulit ei sapientiam, ac potentiam tantam, ut diceret ei: *Ego te constitui Deum Pharaonis. Dauidem accepit, de postulantibus: & ex tugurio pastorem illum educens, unxit in Regem, & caput plebis suæ fecit, deditque illi nomen grande iuxta nomen magnorum, qui sunt in terra. Ioannem Baptistam, quē in Christi Præcursores elegit, tanto retro tempore, antequam id munus exerceret, eum disposuit, ac præparauit, ut in materno utero latentem sanctificaret. Pie scatores etiam vocans, ut Apostolica dignitate eos donaret, omnem sufficientiam ad Apostolatus munus rectè obeundum illis impertiuit, Apostolo dicente: *Idoneos nos fecit ministros novi testamenti: ac tandem sanctissimam Deiparam Mariam pro dignitate tanti muneris, magna cælestium charismatum copia locupletauit, ut ipsa testatur: *Fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius. Cum ergo beatus Ioseph electus fuerit à Deo ad insignem illam sponi Dei Genitricis, & Christi patris dignitatem, nemo sanæ mentis inficiabitur, omnem sufficientiam, & idoneitatem ad illa munia exercenda necessariam, diuinitus ei fuisse collatam; unde, sicut Deus optimam omnium fœminarum, elegit in matrem, ita optimū omnium virorū decebat eligere in eius sponsum; quare rectius Deus nostro Iosepho quam Rex Pharao Patriarchæ Iosepho dicere potuisset: *Numquid sapientior, & consimilem tui inuenire poteris? Sanè, si ad vasa Domini deferenda, iubebantur sacerdotes mundati: *Mundamini, qui fertis vasa Domini: dubium non est, quin Deus eam munditiam, & sanctitatem, quæ ad purissimum vas Mariæ, in quo******

manna diuinitatis seruandum erat, dignè possidendum, opus esset Iosepho eius sponso infudisse. si enim quando Arca Dei missa fuit in possessionem Aminadab, ut habetur 1. Reg. 7. *Eleazarum filium eius sanctificauerunt, ut custodiret arcam Domini, vel (ut hebræi legunt) præparauerunt, seu disposuerunt, consequens est, Deum maiorem curam adhibuisse in sanctificando, præparando, ac disponendo Iosepho, cui decreuerat Marianam Arcam, in qua filius Dei claudendus erat (ut loquitur Ecclesia, *ventris sub arca clausus est) custodiendam tradere. Et quidem, si, ut sacra Geneseos narrat historia, ad terreni paradisi custodiam præfecit Deus Cherubim, rationi consonum erat, ut ad custodiendum cælestē Mariæ paradysum (sic enim illam vocat sponsum: *Emissiones tuæ, sicut paradysus) præficeret non Cherubim, sed ardentissimum Seraphinum, Iosephum scilicet seraphici amoris flammis exultum. Quod, si etiam sacra commemorant eloquia, Deum, cum Septuaginta elegerat seniores, ut Moysis coadiutores essent in plebis regimine, de spiritu eius plurimum eis contulisse: *Auferam de spiritu tuo, & tradam eis: oportebat enim, ut qui Moysis in munere consortes erant, patiter in spiritu ad rectè illud gerendum communicarent; certè, cum B. Ioseph electus fuerit in consortem, & sponsum Deiparæ Mariæ ad paternum munus obeundum erga Christi Domini personam, sub humana carne latentem, parerat rationi, ut, sicut cum B. Virgine in hoc paterno munere & officio communicabat, ita, & de spiritu, & gratia, ac singulari illius sanctimonia præ omnibus sanctis participaret.****

Accedit ad hæc id, quod mirum in modum effert D. Iosephum, nimirum, Xenophontem, quod postquam Socrates, (id referente Xenophonte) dixerat, *uxores virorum suorum moribus conformari debere; subdit: *norma omnis coniugis est vir: quam sententiam videntur firmare verba ipsius Dei dicentis: *Faciamus ei adiutorium simile sibi:***

T t non

non dixit, se facere velle virum similem uxori, sed e contra, uxorem similem viro. Sanè, si ita res se haberet inter hos factos coniuges, vt Ioseph esset norma coniugis suæ, nihil excellentius de illo dici posset, quàm tantam fuisse suorum morum probitatem, vt ad eorum normam Mariani mores, ac vita adaptarentur. Verùm licet aliter sese res habeat in hoc matrimonio Mariæ cum Iosepho, quia in eo coniux fuit norma viri sui, satis vtique eximiam Iosephi sanctitatem commendat, quod probatissimos mores, ac integerrimam almæ Virginis vitam sibi imitandam proponeret, per quam, & suæ vitæ rationem, & proprios mores adamussim regulabat. Si enim Deipara Maria tanta præcelluit sanctitate, vt beatus Petr. Damia. dixerit: *Maria singulorum, & omnium iunlos antecedit. Attende Seraphim, & videbis, quidquid maius est, minus Virgine est.* & Andreas Cretensis: *Excepto Deo, est omnibus alior: ò sancta, & sanctis sanctior, & omnis sanctitatis sanctissime* D. Hier. ser. thesaur. Diuus Hieronymus: *Hortum deliciarum, in quo consita sunt omnia florum genera: & odora menta virtutum: ac tandem* D. Anselm. *Decuit, vt ea puritate niteret, quæ maior sub Deo nequeat intelligi: non potuit Diuus Ioseph, qui per suæ uxoris sanctitatem, tamquam per normam, per triginta annos, quibus in consortio eius vixit, vitam suam accuratissime regulauit, prout sponsum Dei Genitricis decebat, non (inquam) potuit præ omnibus sanctis cælestibus charismatibus multisque virtutum meritis cumulatus non esse.*

Sed iam secundam coniecturam, ex qua eximiam D. Iosephi sanctitatem super omnes sanctos deprehendere licet, subiiciamus: hanc existimauerim esse ardentissimum amorem Deiparæ Mariæ erga ipsum. cum enim ipsa probe agnosceret, coniugis strictam obligationem, vt virum suum diligat, certissimum est, illam perfectissimè impleuisse, atque adeo omnes feminas, quæ in amore suorum

virorum exarserunt, ac stupenda sua dilectionis argumeta exhibuerunt, longo intervallo superasse. Certè dicente Apostolo: *Viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam: ibidem etiã non obscure indicauit, uxores diligere debere viros suos, sicut Ecclesia Christum; quam similitudinem in eo sitam esse reor, vt licet Christus, excepto Deo, nihil ardentius amauit, quàm Ecclesiam: ita alter coniux nihil præter Deum, magis diligat, quàm suum consortem. amauit igitur B. Virgo, huius legis obseruantissima, B. Iosephum plusquàm Patriarchas, & Prophetas, Martyres, & Apostolos, ac vniuersos Angelos; vnde D. Bernardi. to. 3. ser. de S. Ioseph ait: *Quia reuera Virgo, quæ ita erat vnitas matrimonij in spirituali amore, agnoscebat & sciebat, Iosephum sibi à Spiritu sancto datum in sponsum, & in suæ virginittatis fidem cuiusdem, & ad participandum secum in charitatis amore, & obsequiosa sollicitudine diuinissimâ prolem Dei, ideo credo, quod totius ex cordis affectu eum sincerissime diligebat. amplius, cum omnia quæ sunt uxoris, sint viri, credo quod beatissima Virgo totum thesaurum cordis sui, quem Ioseph recipere poterat, ei exhibebat. hæc ille.* Ad hæc, cum vir, & vxor per vinculū connubij, ac mutui amoris non minus fiat vnus cor, & vna voluntas, quàm per vsum ipsius matrimonij, vnus corpus, & vna caro, iuxta illud: *Erunt duo in carne vna* non potuit spiritualis illa unitas animorū perfectissima non fuisse in B. Virgine, & Iosepho: nã si Gorgonia, D. Gregorij Nazianzeni soror, adeo vnus cum viro suo se esse fatebatur, vt captopter ex parte tantum, se baptizatâ putaret, quod eius maritus nondū esset baptizatus, quem veluti dimidiam sui partem esse censebat; sic enim loquitur D. Greg. *Porro cum vnus hoc ad omnia accedere superet, vt maritus quoque perficeretur, vt sic corpore consecraretur, ac non dimidia tantum ex parte iniuncta discederet, ipsiusque aliquid imperfectum relinqueretur. hoc quoque impetrauit: ad eundem certè modum Deipara Virgo adeo vnus cum viro suo Ioseph se esse putabat,**

B. Pet. Dam. ser. de assum.

Andr. Cret. ser. de dorm. Virg.

D. Hier. ser. thesaur. de assumpt. Virg.

D. Anselm.

bat, vt quamuis perfectissima esset, imperfectam quodammodo se existimaret, si dimidia eius pars, nempe Ioseph eius coniux imperfectus esset. Vnde non dubitauerim, Deipara Mariam excellentissimam perfectionem super omnes sanctos illi impetrasse: non enim amor illius erga virum suum sterilis fuit, sed fecundissimus. vnde D. Bernardi. dixit: *Cum Virgo tot, & tanta peccatoribus impetret scelera, quam a putas impetrauerit Ioseph sponso: equidem, si vnum ex efficacissimis medijs ad obtinenda à Deo varia gratiarum dona, intercessio Virginis esse creditur, vt experientia ipsa satis exploratum est, non potuit sanctissimus Ioseph Virgini dilectissimus, illius interuentione non eximia super reliquos sanctitatis perfectionem obtinuisse; maximè, cum Deipara Maria nullius vniquam hominis in virtute progressum, ac sanctitatis incrementum ardentius, quam viri sui, vt optimam vxorem decebat, concupisceret.*

Tertiam iam addo coniecturam, vnde excellentiam sanctitatis D. Iosephi venari possimus, amicitiam scilicet, & familiaritatem, quam habuit cum Deipara Maria legitima sponsa sua. Profecto D. Paulus, ratione huius familiaritatis, & consortij dixit: *Si qua mulier fidelis habet virum infidelem, & hic consentit habitare cum illa, non dimittat virum: sanctificatus est enim vir infidelis per mulierem fidelem.* His similia sunt verba D. Petri epist. 1. c. 3. dum ait: *Mulieres subditæ sint viris suis, vt, & si qui non credunt verbo, per mulierum conuersationem sine verbo lucrifant.* ita Romæ in vica horum contigit Siginio per Theodoram, & Valeriano per Cæciliam, cuius consilio, & exemplo, & facti baptismatis lauacrum recepit, & pro Christo sanguinem profudit. vnde tam acute, quam eleganter dixit D. Thomas: *Infidelitas est culpa tenacior; virilitas, sexus robustior; sanctificare actus difficilius, & tamen cum esset mulier, emolliuit robustum, mundauit immundum, & sic sanctificauit infidelem virum innumeraque alia his similia extant exempla; nam Do-*

mitilla conuertit Flauium Clementem sponsum suum Theodolinda Longobardorum Regina (cui D. Gregorius inscripsit Dialogum de moribus) bis nupta Eucharium, & Algalsum ad veram Christi religionem reuocauit, & lupinam eorum crudelitatem in agniam mansuetudinem commutauit. Theodoretus etiam (id referente Cassiodoro) sanis consilijs Eudoxiæ Imperatoris Theodosij mariti, illius sanctitatem ascribit: ac tandem textus in l. eum, qui. C. de Episcopis, & clericis, ait: *Vxores, interdum viros meliores efficiunt, vbi Baldus subiungit: Bona mulier facit bonum virum.* Sed melius illo D. Chrysostomus: *Nihil potentius muliere bona ad instruendum, & informandum virum quocumque voluerit: si ergo tanta esse noscitur vxoris efficacitas, & energia, ad viri sui mores verbo, & exemplo componendos, euidenter est, maximam omnium habuisse B. Virginis familiaritatem ad recte informandum virum suum, non quidem infidelem, vt illi, sed sanctum iam, & iustum, vt Euangelista testatur: *Cum esset iustus, noluit eam traducere.* Quod si B. Virgo tam erat potens opere, & sermone, vt eius salutationis vox exultare, ac tripudiare fecerit in gaudio Ioannem Baptistam maternis visceribus clausum, adeo, vt infantis anima præ amoris ardore liquefacta fuerit, vt Maria locuta est, quantum quæso putamus spiritualis gaudij, & virtutis incrementum ex conuersatione Virginis suscepisse Iosephum, qui, & Deipara Mariæ vocem audire, & faciem videre, exemplo eius accendi, ac beata illius non solum præsentia, sed etiam coniugali familiaritate, & amicitia frui meruit? hinc Sanctus Bernardinus pie dixit: *Si nos miseri ex cohabitatione sanctorum virorum, qui respectu Virginis nihil sunt, sepe tamen proficimus: quantum existimandum est, Iosephum cum sacra Virgine profecisse?**

Porro, quartam coniecturam, vnde excellentissima D. Iosephi sanctitas super reliquos omnes innotescere possit, adnectamus:

D. Gre. Dia de moribus.

Cassiod. hist. trip l. 9. c. 31. Textus in l.

D. Chryso. hom. 9.

Matth. 1.

Luc. 1.

D. Bernard. com. ser. de S. Ioseph.

mus: hæc est multiplex, immò continua occasio perfectissime exercendi actiue, & contemplatiue vitæ munera, ex quorum feruentiori exercitatione maior sanctitatis perfectio dependet. Et quidem, quod attinet ad vitam actiuam, ille Christum infantem ita protexit, & enutriuit, vt quod de Deo dicitur iustum protegente: *Scapulis suis obumbrabit tibi, & sub pennis eius sperabis*: metitò de Iosepho dici possit respectu Dei, quem ipse scapulis suis infantem obumbravit, & sub pennis suæ protectionis beneuole suscepit. Deinde, cum omnes Iosephus externas operationes, ac labores fabriliis artis ad Christi Domini infantiam, pueritiam, & iuuentutem per triginta annos nutriendam, ac sustentandam dirigeret, non potuit vita eius actiua (excepta Virgine) non omnium fuisse perfectissima. vnde si Iob dicebat: *Si comedi bucellam, & non comedit ex ea pauper*: melius sanè Ioseph dicere potuisset; si comedi bucellam, & Iesus non comedit ex ea: quare nemini (excepta Deipara) tam propriè, quàm Iosepho potuit Christus dicere: *Esuriui, & dedisti mihi manducare; sitiui, & dedisti mihi bibere*. quod si potum aque frigidæ pauperi porrigere, opus adeo ille sibi pergratum faceret, vt in eius præmium, vitam æternam polliceatur: *Qui dederit calicem aque frigidæ, non perdet mercedem suam*: non potuerunt non gratissima esse Christo Domino opera vitæ actiue, quæ immediatè circa eius humanitatem noster Ioseph exercuit, vnde officium D. Iosephi, quo sacra Carmelitarum Religio olim ex approbatione sedis Apostolicæ utebatur, recensens præmia, quibus adhuc in hac vita superest Ioseph caput à Christo ob prædicta obsequia remunerari, piè satis dicebat:

*Nunc ad Ioseph tamquam patrem,
Nunc ad sanctam respicit matrem,
Per Virgineas cernices,
Gratas alternando vices.*

Offic. Carm. vbi speciali obseruatione dignam arbitror vocem illam *respicit*: quæ gressum serpentis redolet, qui pauimento adhærens,

& quasi cum eo se constringens, graditur non secus salutifer ille serpens, Christus Dominus, ab antiquo illo æneo serpente significatus, per cuius non solum tactum, sed & aspectum sanabantur infirmi, quasi manibus, & pedibus infans reprobatur per Iosephi dilectissimi sui nutritij cernices, vt gratissima vitæ actiue opera erga ipsum exercita, etiam in hac vita, legali suo patri rependeret. Ex his externis operibus facile erit, gradum facere ad interna vitæ contemplatiue opera, ad quorum exercitationem nemo vniquam inter mortales (beata Virgine excepta) oportunitatem occasionem nactus vniquam fuit: nam si Salomon ait: *Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, vt vestimenta illius non ardeant?* certè cum Ioseph ignem id est, Christum (*Deus enim ignis consumens est*) sinu suo portauerit, immò millicies contrectauerit, expoliari, vestiri, amplexatus, & exosculatus fuerit, consequens, erat flammis amoris illius vehementissime ardescere. Virgilius emenitè narrat de Didone, quod cum Cupidinem falsi amoris Deum sub Afcianij figura amplexaretur, amoris flammis exustus remansit, verissimè Iosepho nostro id per sepe cõtigisse arbitror, vt verum pulchri amoris Deum humana carne indutum brachiis suis amplexans, & sinu suo dulcissime confouens, ardentissimis amoris flammis vltra quàm dici possit, exuretur. Plerosque sacra eloquia commemorant, qui cõtemplatiue vitæ non segnes cultores fuerunt: hi præcipui sunt Abraham, quem Deus de Mesopotamia egredi præcepit, quia à Dei contemplatione animam eius auocabat; Iacobus, qui in mirabilem extasim raptus, vidit scalam altera extremitate terram, altera coelum tangentem; Samuel, quem Deus dormientem ad se vocabat; Dauid, qui dicebat: *Septies in die laudem dixi tibi: diuinorumque arcanorum assiduus scrutator fuit*; diua Magdalena, quæ secus pedes Domini in genua procumbens, optimam contemplationis partem elegit; Ioannes, qui supra

Psal. 91.

Iob. 31.

Matth. 25.

Matth. 10.

Offic. Carm.

pectus Domini requiescens, coelestia con-
 templabatur arcana; Paulus, qui vsque ad
 tertium caelum raptus, audiuit, quæ non
 licet homini loqui; ac tandem Apostoli,
 ac reliqui pij viri, qui à Christo edocti,
 perseuerantes erant in oratione: hos o-
 mnes sanctus Ioseph tanto contemplati-
 uæ vitæ præstantia antecelluit, quando
 præ his ad eius exercitia ex visibili Chri-
 sti, & Mariæ exemplo, & continua trigin-
 ta annorum præsentia ardentius accen-
 debatur, & ad feruentissimos amoris actus
 eliciendos, potentique eorumdem auxi-
 lio frequētius iuuabatur. Maxime, quod,
 vt refert D. Petrus Chrysologus, sermone
 D. Pet. Chry. 15. Ioseph pariter cum Maria nocturno
 tempore, quasi monasticam vitam age-
 rent, confurgere consueverunt ad preces
 Christo Domino eduandas, quem,
 medium inter se facti illi coniuges con-
 stituebant. Sicut enim nos orantes, ima-
 ginem Christi nobis adhibemus, ita illi
 ipsum Christum Dominum, qui figura
 erat substantiæ Patris, & imago bonitatis
 illius adorandum sibi proponebant, &
 tamquam in radiantem solem iustitiæ
 semper aspiciabant, quod si Sol, tamen si
 distans sit à terra, aurum in visceribus il-
 lius, & margaritas in concilijs virtute
 radiorum suorum procreat, quanto pu-
 tamus in Mariam, & Iosephum adeo pro-
 ximum iustitiæ solem liberaliorem exti-
 tisse? Crediderim sanè coelestium cha-
 rissimum margaritas, ac diuini amoris
 aurum superabundantius, quam omni-
 bus illis magnificentissime donasse. Cer-
 te, si D. Athanasius (id referente Gra-
 tiano) contemplabatur porticum Beth-
 lehemiticum, velut sacerrimum Tem-
 plum, vbi præsepe, erat altare; infans Deus
 humana carne indutus sanctissimum sa-
 cramentum; sacerdos Ioseph; Cantores
 Angelij; æternus Pater, Episcopus; Maria,
 Thronus, ac sedes episcopalis; licebit mi-
 hi simili modo contemplari domicilium
 illud, in quo Iesus, Maria, & Ioseph habi-
 tabant, non solum velut domum oration-
 nis, sed vt coelestem aulam; nam; si coe-

lum à celando dicitur, quia coelestes opes
 celat, merito domuncula illa, caelum me-
 retur appellari, quæ summum Incarna-
 tionis mysterium tegebat, & vtriusque
 coniugis virginitatem celabat. Quod si
 in caelo beatissima habitat Trinitas, adest
 & in hac coelesti domuncula facta sancta
 illa Trinitas, Iesus, Maria, & Ioseph, sic e-
 nim loquitur magnus ille Cancellarius
 Parisiensis sermone de natiuitate Virgi-
 nis: *Cuperem, vt mihi verba supereerent ad
 explicandum tantum mysterium, tam admi-
 randam, venerandamque Trinitatem, Iesus,
 Maria, & Ioseph, Maria quidem refert Pa-
 trem, cum integra manens, eundem in
 tempore conceperit, ac peperit, quem ille
 ab æterno genuit: Iesus, ipsamet Verbi
 diuini persona est; Ioseph autem Spiritus
 sancti personam representat, quia, sicut
 ille, amor est Patris, & Filij, sponsus ani-
 marum, ac Paracletus, & consolator, ita
 beatus Ioseph matrem, & proleui den-
 tissimè amabat, Deiparæ Virginis spon-
 sus, ac totius illius sacrae familiae solatiū,
 & gaudium erat: ac tandem, si in coelesti
 illa beatorum aula cuncti illius calcicolæ
 clara Dei visione fruuntur, non secus Ma-
 ria, & Ioseph clara humanitatis Christi
 intuitione continuo lætabantur, cum er-
 go beatus Ioseph in consortio Virginis
 vitæ actiuæ, & contemplatiuæ perfectis-
 simum gradum attigerit, nemo mihi au-
 daciæ adseribat, si perfectissimum om-
 nium sanctorum (vna B. Virgine exce-
 pta) illum prædicem.*

Ex his omnibus aliam efficacem ratio-
 nem elicio huic argumento valde con-
 sentaneam, quia ministerium Iosephi,
 tam in ratione sponsi, quam adoptiui pa-
 tris Christi fuit summe coniugium cum
 ipsamet Christi persona, adeo quidem, vt
 proximius, quam omnis alia dignitas ad
 Dei Matris sublimissimam dignitatem ac-
 cessisse videatur. Licet enim ministerium A-
 postolatus in ordine gratiæ gratum fa-
 cientis (vt Theologorum more loquar) 1. Cor. 2.
 supremum in Ecclesia dignitatis fasti-
 gium attingat, D. Paulo dicente: *Et nos*
 T t 3 *dam qui-*

C.ancel. Par.

dam quidem posuit Deus in Ecclesia, primum Apostolos: in ordine tamen gratiæ vnionis hypostatica, qui ex suo genere perfectior est illo, & in quo primū locum obtinet humanitas Christi, quæ immediatæ vnita esse noscitur personæ Verbi secundum, beata Virgo, quæ carne Verbum indurum genuit, & peperit; tertium locū tenuit beatissimus Ioseph, cui de alendo, nutriendo, educando, & protegendo Deum hominem specialis cura, nemini vniquam data, diuinitus fuit commissa, & fortè hoc D. Matth. Euangelista significare voluit in eo ordine, quem seruauit, quando post Iesum, & Mariam tertio loco Iosephum nominauit, indicans in hoc, quod sicut in hac nominatione tertium locum obtinet Ioseph, eundem etiam in gratia, & sanctitate teneat. cum ergo sanctus Ioseph, in hoc excellentissimo vnionis hypostaticæ ordine infimum gradum teneat, & infimū supremi excedat supremum infimi (vt infimus Seraphinorum excedit supremum Cherubinorum) consequens est, vt non solum ministeriū Iosephi Apostolorum ministerium, sed & gratia tanto muneri debita illorum gratiam longe superarit. & meritò quidem, quia illorum munus, seu ministerium ordinabatur ad corpus mysticum Ecclesiæ tuendum; ministerium autem Ioseph immediate versabatur circa corpus naturale Christi nutriendum, fonendum, & protegendum. Scio, quosdam obicere nobis locum D. Pauli ad Roman. 8. *Nos ipsi primitias spiritus habentes*, vbi Glossa addit: *tempore prius, & ceteris abundantius*: at præterquam Diuus Ambrosius, Chrysostomus, & Anselmus verba hæc intelligi volunt de omnibus Christianis, vt propterea dicantur obtinuisse primitias spiritus, quia limpidiorem cognitionem arcanorum Dei, ac seruentiorem eius amorem, quam ceteri habuerint, immò Patres Græci de omnibus hominibus illa interpretantur, quos propterea, aiunt, ab Apostolo dici, primitias spiritus participasse, quia spiritu rationali gaudet, & ad

æternā hereditatem sunt procreati: Quæ expositio, licet multis displiceat, habet tamen non infirmū fundamentum in verbis eiusdem Pauli: cum enim antea locutus fuisset de irrationali creatura: *quæ in Rom. gemit, & parturit vsque adhuc*: continuo *Ibid.* subiungit: *non solū autem illa, sed & nos ipsi primitias spiritus habentes*. Præter hæc (in quâ) Patrum expositiones, duplicē aliam congruam satis sustinent verba illa prima, vt intellecta de solis Apostolis iuxta communioem Interpretum sententiam, sensus sit, vt illi dicantur habuisse primitias spiritus, quia prima dona, & quasi primos fructus spiritus in lege gratiæ collegerunt: secunda, quod tamen intelligantur (vt contendit Glossa) de maiori gratiæ abundantia cōparatio illa, & excessus solū intelligitur respectu illorum, qui tempore aduentus Spiritus sancti super Apostolos superstites erant, & aliorum, qui post illos futuri sperabantur. Scio etiam, eisdem obiectare nobis verba illa D. Pauli: *Secundum diuitias gratiæ eius, quæ super abundauit in nobis*: in cuius loci commentario D. Anselmus ait: *Cum enim gratia in omnibus sanctis abundasset, super abundauit tamen in Apostolis, quia ipsi copiosiorē largitatem eius acceperunt; quam ceteri*: sed nec locus iste quidquam huic piæ sententiæ nocet; tum quia Diuus Hieronymus in commentario huius loci, & Diuus Chrysostomus interpretantur eius verba non solum de Apostolis, sed de omni Ecclesia ex gentibus congregata; tum etiam, quia non pauci sequentes eruditissimum Adamum, verba illa; *super abundauit in nobis*, pertinere esse aiunt, ac si diceret, quæ copiosè in nos effudit; tum tandem, quia Apostolus non loquitur ibi de gratia quoad dona, quæ dicuntur dona gratiæ gratum facientis, sed de gratiis gratis datis, quæ ad Apostolicum munus, & officium obendum necessariæ exstiterunt. quem sensum perspicuè satis innuunt verba subsequentiā: *Quæ super abundauit in nobis in omni sapientia, & prudentia*: in quem locum ipse D. Anselmus apertè docet, Aposto-

Matth. 1.

Rom. 8.
Glossa.

D. Ambros.
Chrysost.
Anselm. in
Comment.
huius loci.

postolos superabundasse, sed in omni sapientia, & prudentia: Quia Spiritus sanctus insuadet eis plus, quam ceteris, sapientiam, qua nosse Patriem, Filium, & Spiritum sanctum, aeternaliter ab utroque procedentem, & alia mysteria Incarnationis, & arcana celestia, necnon, & dona Ecclesie conferenda; & quia prudentiam quoque superabundanter dedit eis de mysteriis Ecclesie, ut providerent ea, que futura, vel facienda erant in Ecclesia, & circa alia huiusmodi. Nec tandem melius, alios nobis opponere Angelicum Doctorem super epistola prima ad Ephesios, qui explicans præcitata verba: Secundum diuinitatis gratie eius, que superabundauit in nobis, ait: ex quo apparet temeritas illorum, ut non dicam error, qui aliquos sanctos presumunt comparare Apostolis in gratia, & gloria, manifeste enim patet ex verbis istis, quod Apostoli habent gratiam maiorem, quam aliqui sancti post Christum, & Virginem matrem. hæc tamen verba, si, vt Diui Thomæ asseclæ opinantur, vniuersaliter, & absque vlla exceptione intelligenda forent, pugnant fanè cum communi Patrum sententia præferentium Apostolis Ioannem Baptistam; vt D. Gregorius Nazianzenus, Chrysostomus, Augustinus, vterque Cyrillus, Basilius, Bernardus, Petrus Chrysologus, Maximus, Isidorus, Andreas Ierosolymitanus, Theophylactus, Honorius, ac tandem Diuus Ambrosius, qui de Ioanne loquitur, ait: Præcellit cunctis, eminet vniuersis, antecedit Prophetas, supergreditur Patriarchas, & quisquis de muliere est, inferior est Ioanne: tum etiam pugnant prædicta verba cum Apostolico quodam testi monio; prout habetur lib. 8. Constitutionum Apostolicarum; vbi omnes Apostoli dicunt se elegisse septem Diaconos Ex quibus est beatus martyr Stephanus, qui non minus quam nos, Deum dilexit: ecce fatentur, Stephanum æqualem sibi esse in sanctitate, quæ in Dei dilectione consistit: pugnant tandem cum doctrina eiusdem D. Thomæ; nam super caput 3. Matthæi, interrogans: Numquid ergo maiores Apo-

stoli Ioanne respondet: non merito, sed officio noui testamenti: ecce, anteposit Ioannes Baptista: merito meritis Apostolorum: necesse est ergo dicamus, prædicta verba S. Thomæ communi lege, & regulariter loquendo, intelligenda esse, atque ad eò non excludere peculiare priuilegium alicuius sancti, quem Deo omnibus Apostolis prætulisse placuerit. vnde D. Chrysostomus, qui homilia 27. operis impetræ præposuit Apostolis Ioannem Baptistam, ipse in homil. 4. sic per Matthæum testatur, Iosephum non esse inferiorem Ioanne Baptista, sic enim ait: Sicut Christus existens in vtero, Ioannem per matrem sanctificauit; ita per eandem summam quandam gratiam Iosepho donauit, qui illius difficillimi negotij pondus, tam forti; ac prudenti animo sustinere; ac propterea tantam ostendit mentis philosophiam. Tandem nobis aduersari putant verba Christi Domini dicentis: Inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista. Sed neque locus hic quicquam obest; nam illius Glossæ prætermissa, qui illud explicat, quod nullus fuit maior austeritate, ab infantia sua; omiſſa etiam aliorum expositione, qui dicunt sensum verborum illorum esse, vt nullus Ioanne Baptista fuerit maior, in opinione hominum, cum Messias fuerit reparatus; his (inquam) interpretationibus exploris, D. Hilarius cano. 11. & D. Augustinus libro quæstionũ veteris, ac noui testamenti, quæstione vigesima sexta, interpretantur illa de maioriſſate, & excellentia in dono prophetiæ. verba Hilarij sunt hæc: Ex natis mulierum, nullus maior propheta surrexit. his similia sunt alia Diui Augustini dicentis: Nullus propheta (Dominus ait) maior Ioanne surrexit inter natos mulierum: præfatũque sensum germanum esse, Constat aperte ex Luca 7. vbi Christus dixit: Maior, inter natos mulierum propheta, Ioanne Baptista nemo est.

Ex his omnibus infero, magis verè (vt opinor) quam audacter (excepta B. Virgine) D. Iosephum, sicut sanctitate in Ecclesia militante, ita, & gloria in triumphanti

D. Chrysost.

Matth. 11.

D. Hilar.

D. August.

Luc. 7.

phanti.

D. Th. in ep. ad Ephes. D. Greg. Naz. in ep. ad Alaba. Chrys. ho. 27. D. Aug. de Civ. Dei. ser. 22. D. Cyrill. in loam. c. 34. D. Basil. ho. 11. in eccl. vniuers. Mar. D. Bernard. ser. de excel. Ioh. Bapt. Petr. Chrys. ser. 127. 174. Maxim. ho. de Ioh. Bapt. D. Hil. de vit. & mor. sãct. Andr. hieros. ser. de ampu. c. 10. Ioh. Bapt. Theoph. sup. e. 16. Luca. D. Hieron. ser. de nat. Ioh. Bapt. D. Ambros. ser. 64. li. 8. Conf. Apost. cap. 46. ubi as. 29.

phanti omnes sanctos præcellere. sicut enim sacri hi coniuges dignitate, & paterno munere erga Christum, & mutuo etiam amore inter se fuerunt coniunctissimi, dum vitam mortalem agerent, ita ad æternam felicitatem translati, beatitudine, & gloria propinquissimi esse debebat. vnde Cancellarius Parisiensis tam pie, quam prudenter dixit: *Quantus existimandus est iustus Ioseph in gloria, & in cælis, qui talis, ac tantus inuentus est in miseria, & in terris profectò, cum dicat Christus: vbi sum ego, illic & minister meus erit, ille proximior videtur collocandus in cælis, qui in ministerio fuit vicinior, obsequentior, arque fidelior post Mariam inuentus in terris: ibidem etiam in hunc modum cecinit:*

*Felix illa dies, toto celeberrima mundo.
Sacra docens læta, quæ scandit ad æthera
Virgo
Mater, & angelicos ciues superuolat
omnes,
Huic tibi Virgo, Ioseph, Iesus, & tua
Sponsa
Propinquum (credere fas) statuunt so-
lium.*

Equidem cum Christus Dominus dixerit: *Qui recipit Prophetam in nomine Prophetæ, mercedem Prophetæ accipiet*: certè Ioseph, qui Christum Dominum supremum omnium Prophetarum millies in domum suam suscepit, non potuit non eius premium omnium sanctorum esse supremum.

Verum, vt rem hanc pro modulo nostro non nihil elucidemus, placet Diuum Bernardum imitari; nam sicut ille contemplatur diuinas personas de humani generis salute sollicitas, de Incarnationis remedio exsequendo inter se sermonem inisse, ita & ego, appropinquante tempore, quo sancti Iosephi merita remuneranda erant, contemplet Patrem, & Filium instar Tobie iunioris, & senioris, de præmio illi conferendo inter sese colloquutos fuisse. Sacra refert historia, patrem Tobie, post reditum filij; illum ad se accessisse, vt de

mercede Angelo Raphaëli danda (quem hominem esse putabant) pro labore itineris, quod cum ipso filio consecerat, inter se confabularentur: *quid* (inquit senior Tobia) *possumus dare viro isti, qui venit tecum?* respondit filius: *Pater, quam mercedem dabimus ei, aut quid dignum poterit esse beneficiis eius?* *me duxit, & reduxit sanum, pecuniam à Gabelo ipse recepit, uxorem me habere fecit, & demonium ab ea ipse compegit gaudium parentibus eius fecit, me ipsum à deuoratione piscis eripuit, te quoque videre fecit lumen cæli, & bonis omnibus per eum repleti sumus, quid illi ad hæc poterimus dignum dare?* Non dissimiliter, æternum Patrem Christo Domino dixisse contemplet: *quid retribuemus, fili, iusto huic viro Iosepho, cui ego te, tamquam patris, in terris tradidi?* Filius eius respondit: *quam mercedem, Pater, dabimus ei, aut quid dignum poterit esse beneficiis ab eo per triginta annorum curriculum in me collocatis. Ipse, antequam nascerer, me comitatus est; deinde iam natum me duxit, & reduxit Nazareth, in Bethlehæm, inde in Ierusalem, à Ierusalem in Galilæam, postea ab Angelo admonitus, vt à deuoratione immanissimi illius piscis (Herodem crudelem intelligo) me eriperet; in Aegypti longinquam regionem duxit, vbi labore artis fabrilis, & sudore vultus sui, & Matrem, & prolem alebat; deinde ex Aegypto in Nazareth me reduxit; ipse peregrinationis meæ fidelissimus existit comes; ipse mihi esurienti, cibum, sitienti porum porrigebat; ipse cum hospes essem, me suscipiebat, cum nudus, me induebat; ac tandem, quandiu vixit, officio, & amore semper amantissimus mihi pater existit. his tantis obsequiis à Filio enarratis id putauerim respondisse Patrem: In cælesti hac nostra curia duo honoratiora sunt loca, vnus dexteræ tuæ, alter sinistræ; tu nostri bene, naturali tuæ Matri, ac legali tuo patri ab æterno illa fuisse præparata; dexteram Mater, sinistram pater accipiat. Hinc, inter alias rationes ob quas*

Canc. Paris.
ser. de na. V.

Ioan. 12.

Id. eod. ser.
confid. 3.

Matth. 10.

D. Bern. sup.
missus est.

Tobie 11.

Matth. 11.

ob quas Christus Dominus Matri filiorum Zebedei ab eo postulanti, ut sederent filij eius, vnus ad dexteram, & alter ad sinistram in regno suo, respondit: *Nescitis, quid petatis, &c. sedere autem ad dexteram, vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo: eam nostro argumento valde consentaneam, minimeque contemnendam putauerim, quod iam ab aeterno loca illa dexteræ, & sinistræ, immutabili Dei decreto, Mariæ, & Iosepho à Deo Patre destinata erant, qui cum Filio, & Spiritu sancto viuunt, & regnant in sæcula sæculorum. Amen.*

HOMILIA IX.

Prosequimur adhuc idem argumentum, Choris omnibus Angelorum, antiquis Patriarchis, ac reliquis sanctis beatissimum Iosephum preferentes: vbi nonnullos fauores, quibus Christus Dominus eum cumulauit, recensemus: benedictiones omnes, quibus Iacob iam iam moribundus filios suos benedixit, et accommodantes.

VANTO magis celestia contēplor charismata, quibus eximia Christi Domini magnificentia legitimū Genitricis sue sponsum, legalemque suum patrem, Iosephum locupletauit, tanto in maiorem admirationem raptor, vehementiusque in eam propendo sententiam, ut illum (Deipara Maria excepta) cunctis cœlicolis præponendum piè & religiosè censeam. Ut rem tamen altius repetamus, in primis eum præfero primo nostro Parenti: si enim illum constituit Deus, caput omnium gentium, Iosephum certè constituit caput illius sacræ familiæ, vbi Christum, & Mariam subditos sibi habebat: corpus capitis

primi parentis, genus humanum est, cuius plurima mēbra peccatis scætant; corpus autem mysticum, cuius caput constitutus fuit Ioseph, Iesus, & Maria erat: ex huius ergo corporis excellentia, coniecit maiorem dignitatem capitis illius. Deus olim Euam multis animi dotibus decoratam, in vxorem primò parenti tribuit: *Faciamus ei adiutorium simile sibi; at, excel-* Genes. 2.
lentiolem aliam fœminam, immò omnium fœminarum decus, & ornamentum, Mariam scilicet, futurâ sui filij matrem, Iosepho in coniugem dedit; cuius dos copiosa adeò fuit, ut longè superaret ingentem illam dotem antiqui Patriarchæ Iosephi sponsæ datam; nam si illa (ut tradit Sixtus Senensis lib. 2. Bibliothecæ) Sixtus Senensis.
secum in dotem tulit centum millia ta-
lenta auri, quibus (iuxta veriolem computationem) respondent sex ducatorum, aut scutorū milliones, beata tamen Virgo non caduca auri, & argenti bona, sed cœlestia gratiæ munera, & virtutum preciosissimas margaritas in dotem tulit, quarum omnium vir eius Ioseph mirum in modum particeps fuit si etiam Adamo potestatem concessit Altissimus, ut animantibus nomina imponeret, sanè auctoritas, quam Iosepho contulit imponendi nomen Iesu filio suo, *vocabis nomen* Luca 1.
eius Iesum: longo interuallo potestatem illam antecellit. Quod, si ad priscos tam legis naturæ, quàm scriptæ Patriarchas mentis aciem conuertimus, longè illis nostrum Iosephum fœlicitem iudicabimus. fateor, illos Christo cōsanguinitate fuisse coniunctos, sed Ioseph coniunctior multo, cum propinquior sanguine esset illius Genitrici. Patres illi Christum Dominum videre desiderarunt, sed solâ eius vmbra aspexerunt; Omnia in figurâ 1. Cor. 10.
conuinebant eis: ut ait Paulus; vnde cum Christus dixit: Abraham exultauit, ut videret diem meum; vidit, & gausus est: de Ioan. 8.
visione prophetica locutus est, qua aduentum Christi à longè præodorauit. Potentissimi etiam Reges Verbum diuinum humana carne indutum propriis oculis intueri

- tueri ardentissime cupientes, minimè obtinuerunt, Christo Domino dicente: *Multi Reges desiderauerunt videre, quæ vos videtis, & non viderunt*; at Iosephus vidit eundem recens natum, vidit infantem, vidit puerum, vidit iuuenem, imò, & per triginta annos manus eius constrictauerunt Verbum vitæ (vt D. Ioannis verbis vtat) sub humanæ carnis mole delitescens. Moyses (narrat sacra historia) quod, tametsi Deo familiarissimus, cum ab eo postulauit, vt vultum suum sibi manifestare vellet, solum obtinuit à tergo illum sub quadam apparenti humana specie prospicere: *Posteriora mea videbis, faciem autem meam videre non poteris*: at Iosepho non à tergo solum illum videre, sed, & vultum intueri, exoculari, & alitorem omnium alere fuit concessum, adeo, vt illi eidem, de quo cecinit regius Vates: *Omnia à te expectant vt des illis escam in tempore*: & rursus: *Et tu das illis escam in tempore opportuno, aperis tu manum tuam, & implet omne animal benedictione*: illi (inquam) eidem Ioseph manum suam aperiret, vt paterno munere fungens, alimentum omnium creatori persæpè porrigeret. Antiqui Prophetæ variis reuelationibus fuerunt illustrati; at sublimiores, quàm illi vigilantes, noster Ioseph dormiens accepit; cum frequenter (vt sacri Euangelistæ testantur) Angeli ei diuina sacramenta in somnis referantes apparuerint. Quid plura excessit (vt paucis dicam) cunctos antiquos Patres: nam, vt confinium, & orizon vtriusque legis, veteris, & nouæ, instar sponsæ, omnia poma vetera, & noua seruauit dilecto suo, matrimonium veteris, & virginitatem nouæ legis in vnum coniungens, atque copulans. Denique si cum Apostolis Iosephum conferas, in multis eos præcelluisse reperies; nam si ipsi gentibus Christum prædicarunt, Ioseph non pauca de Christi infantia eis indicasse creditur; si illi, nutritij fidelium fuerunt: *Quibus lacte opus erat, non solido cibo*, vt dicebat Apostolus, Ioseph ipsius Christi nutritius
- fuit, pariterque educatur: si ipsi singularem curam adhibuere, vt Christus cresceret in cordibus eorum, quibus D. Petrus dicebat: *Quasi geniti infantes, lac concupiscite*: certè Ioseph magnam sollicitudinem, sedulamque curam adhibuit, vt Christus, quem fabrilis suo labore, ac sudore vultus sui alebat, in seipso in dies cresceret, sanguinemque aggregaret, quem in redemptionis nostræ pretium in ara Crucis effunderet.
- Cæterùm, cum iam mortales homines, (Deipara excepta) Iosepho inferiores ostenderimus, reliquum est, ostendamus ab eodem angelicos spiritus longè præcelli. quod, vt facilius præstemus, oportebit in memoriam reuocare Diuum Dionysium de cœlesti hierarchia, & Diuum Gregorium homilia 34. in Euangelia, nouem cœlestium spirituum Choros distinguere, quos illi vocant Angelos, Archangelos, Principatus, Virtutes, Potestates, Dominationes, Thronos, Cherubinos, & Seraphinos. Officium quidem Angelorum, hominum est custodia, at Iosepho excellentior alia custodia demandata fuit, quàm istis, cum non hominis solum, sed Christi Domini, Dei pariter, & hominis, ac Matris suæ, fidelissimus custos fuerit. Archangeli reddunt diuina oracula, & magni momenti negotia nunciant, vt Michael, & Uriel, & Raphael, ille missus ad Danielem, alter ad Esdram, hic ad Tobiam; re vera Ioseph Archangeli munus perfectissimè exercuit cum tribus Regibus Magis, ne redirent ad Herodem, sed per aliam viam iter suum facerent ex diuino, quod acceperat, oraculo, eis nunciauit, vt satis indicant verba Matthæi: *Et responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuersi sunt in regionem suam*: Si Angelicæ deinde Virtutes miracula magna operantur, vt contigit tempore Iosue, vbi ministerio cœlestis cuiusdam Virtutis Angelicæ, ad Iosue petitionem solis cursum suum cohibuit; mirabilis sanè fuit, quod Ioseph solem ipsum iustitiæ Christi-

Christum Deum, & hominem, quando-
que sistere, quandoque mouere fecit, il-
lo semper ad nutum ei obediente, vt cla-
re satis indicant verba Lucæ: *erat sub-
ditus illis*. Potestatum munus est execu-
trices esse diuinæ omnipotentiae, vt con-
stat ex 4. Reg. vbi sacra narrat historia,
vnum ex Potestatibus simul occidisse
centum octuaginta millia Assyriorum;
id munus excellentius Iosephum exer-
cuisse reperio, cum Christum in Aegy-
ptum introducens, infantis virtute mira-
bili, omnia Idola corruiere fecit, Isaiā di-
cente: *Ingrederetur Aegyptum, & commo-
uebuntur simulacra Aegypti: Quod si Prin-
cipatus, regiminis habet curam, inferior-
esque sedula diligentia gubernant; illud
proculdubio omnem tam humanum,
quàm Angelicum principatum longè su-
perat, quod Ioseph regimen habuit Ma-
tris, & prolis, Christi scilicet, & Mariæ,
quos tanquam tutor illius sacrae familiae
gubernabat, & eorum singularem pruden-
tiam, ac sollicitam curam gerebat.*
Rursus, si ad Dominationes pertinet su-
pra Principatus dominari; excellentius sanè,
ac sublimius dominationis genus
fuit, Iosephum tanquam virum Mariæ
super eam dominari, quæ regina erat om-
nium principatum, ac vera ipsius Dei
mater; vnde Cancellarius Parisiensis ser-
mo. de Natiuit. Virg. hoc dominij genus
admirans in hæc verba prorumpit: *O mi-
randa prorsus Ioseph sublimitas tua, & dignitas
incomparabilis, quod mater Dei, regina cæli,
& Domina mundi appellare te Dominum non
indignum putauerit. Throni Angelici id
muneris habent, vt sedes sint Dei, in qui-
bus ipse requiescit: bone Deus, nulla vn-
quam creatura (sola Deipara excepta)
perfectius Iosepho, diuinæ maiestatis se-
des & Thronus fuisse reperitur, cum le-
sum infantem millies in sinu suo foue-
rit, mille (que ille inter eius brachia vigi-
lans, & dormiens requieuerit, & super eius
pectus, tanquam super molle cervical,
caput suum reclinauerit; vnde aptè satis
accommodari possunt Christo Domino*

inter Iosephi brachia requiescenti verba
illa Deut. 33. *Beniamin amantissimus Domini, Deuter. 33.
habitabit confidenter in eo, quasi in thalamo
tot a die morabitur, & inter humeros illius re-
quiescet.* Ad hæc; si Cherubim, scientia
pleni, sublimium rerum sacramenta scruta-
ntur, Ioseph quidem altissimum In-
carnationis arcanum, ipsis etiam Cheru-
binis non satis perspectum, singulari Dei
lumine illustratus agnouit, per plures
eius circumstantias percussit, ac Maria-
ni pectoris secreta, quod archiuum erat
arcanorum Dei, limpidissima cognitio-
ne penetrauit. Tandem, si Seraphini
diuinam bonitatem, cuius dilectionis
flammis exardescunt, manifestant, quis
mihi inficiabitur, sanctissimum Iose-
phum ipsi Seraphici amoris perenni fon-
ti valde proximum, & ipsi diuino igni
propinquissimum, ipsique charitati per
essentiam summe coniunctum, quia *Deus 1. Ioan. 4.
charitas est*, diuini amoris flammis, vl-
tra quàm dici possit, non exarsisse? ma-
ximè, quod cum Christus dixerit: *ignem Luca 12.
(scilicet amoris) veni mittere in terram, &
quid volo, nisi vt accendatur: sanè cum
subiectam materiã Iosephini cordis per-
fectè dispositam inuenerit, non potuit nõ
magnus diuini amoris ignis ardentè
adeo in eo accendi, vt Seraphicum amo-
rem superasse mihi non difficilè persuase-
rim. Cum autem omne datum optimum
de sursum sit, descendens à Patre luminũ
(vt Iacobi verbis vtat) non aliam tot do-
norum, ac cælestium munerum causam
quærendam esse reor, quàm liberalem,
ac copiosam benedictionem, qua Iose-
phum Pater misericordiarum benedixit,
cuius magnam fecunditatem, vt clarius
agnoscamus, placet Isaac Patriarchæ be-
nedictionem, quam dedit filio suo Iacob,
necnon & alias, quas ipse Iacob iam iam
moribundus filiis suis impertiuit in me-
moriam reuocare, easque Iosepho no-
stro adaptare. Isaac quidem (vt sacra Ge-
neseos narrat historia) in hunc modum
filio suo Iacob benedixit: *Dei tibi Deus Gen. 27.
de rore cæli, & de pinguedine terræ, abun-*
V 2 dan-*

- daniam frumenti, & vini, & seruiant tibi populi, & adorent te Tribus: huius benedictionis quis non videat alius, & sublimius participem fuisse Iosephum, cum loco materialis totis, qui facile euanciscit, ei datus fuerit in custodiam ros ille incorruptibilis, quem antiqui Patres desiderantes, clamabant: *Rorate caeli desuper, & nubes pluuie iustam: loco autem pinguis terrae, frumentum, & vinum producentis, data fuerit ei Mariana illa terra, fecunda quidem aded, vt germinarit**
- Isaie 45. Frumentum electorum, & vinum germinans virgines: Venio ad benedictiones, quas ipse Iacob natis suis impertiuit. ad Iudam dixit: non esse auferendum sceptrum de Iuda, & Ducem de foemore eius: quod sane in domo Iosephi impletum fuit, cum de ventre sponsae illius Christus Dominus, Christiani populi Dux, egressus fuerit in salutem populi sui. *Lauit, inquit deinde, in vino stolam suam, & in sanguine vine pallium suum: id etiam singulari modo contigit Iosepho, qui in fanti Iesu sanguinem in circucisione effundenti compatiens, lacrymarum profluuio animam suam inundauit. Zabuloni insuper dixit: habitaturum in littore maris, & in statione nauium peruenturum vsque ad Sidonem; Mariam sponsam Iosephi, *Mare interpretari docet Diuus Hieronymus, de nominibus Hebraicis: iuxta hoc ergo mare, in quod confluxerant omnium gratiarum flumina, per triginta annos habitauit Ioseph, & in consortio illius tandem ad mortem peruenit, per Sidonem (insidias significantem) apte praenotatam: cum nusquam Daemon maiores, quam in hora mortis illas paret. Ad Issachar autem Iacob se conuertens: *inter medios terminos habitaturum dixit, & humerum suum ad portandum onera supposituram; id quoque ad vnguem, imò excellentius impletum intueor in Ioseph, qui & inter terminos veteris, & nouae legis vixit, & inter illos alios caelestes totius sanctitatis terminos, ac fines (Iesum, & Mariam) vitam egit; nec enim ex-****
- Gen. 49. cogitari potest perfectior filius, quam Iesus, nec excellentior Mater, quam Deipara Maria. humerum item ad grauiam onera portanda Iosephum supposuisse, nemo sanæ mentis ambiget, qui varia itinera ob Christi defensionē suscepta tam perfectionis in Aegyptum, quam reditus inde in Ierusalem non ignorauerit. Post hæc filio, Dan, hanc benedictionem Iacob dedit, quæ hæc duo præcipuè continet; primum, quod faceret hostem suum cadere retro; secundum, quod expectaret salutare Dei; nihil cerè horum desideratur in Iosepho, cum communem humani generis hostem per matrimonium cum beata Virgine, celata Diabolo eius integritate, fefellerit, & quasi cadentem retrorsum irriferit: præterea expectauit salutare Israel, sed aliter, quam ille, cum ab sponsa sua salutem, & Saluatorem mundi mox pariendum certò sciret, quod ei solum, fuit concessum, qui solus meruit in spolum Virgini dari. Rursus ad filium suum Gad respiciens, hanc illi dedit benedictionem: *Gad accinctus, praeleuabitur ante eum, & ipse accingetur retrorsum: sanè D. Ioseph Angelico oraculo monitus, vt fugeret in Aegyptum, continuò accinxit se, & Herodem, mortem infantis Iesu machinantem, delusit; benedictio ergo Gad aptè conuenit Iosepho. Iam ad Aler Iacob sermonem dirigens, inquit: *Aler, pinguis panis eius, & prebebit delicias regibus: certè cum pane Ioseph nullus quantumcunque pretiosissimus panis valet comparari, Maria fuit: *Quæ quasi nauis in-ffitoris de longe portans panem suum: caelestem illum panem nobis praestitit, qui dixit: *Ego sum panis viuus, qui de celo descendit: hic panis datus fuit Iosepho, vt custodiret illum filiis, non canibus, quia, vt veritas ipsa dixit: *Non est bonum sumere panem filiorum, & dare canibus. vnde, cum rabis ille canis Herodes hunc panem deuorare concupisceret, Ioseph abscondit illum ab eo, & in longinquam Aegypti regionem transportauit. Ad Nephtali deinde verba faciens, in hunc modum bene-******

benedixit: *Nephtali, ceruus emissus, & dans eloquia pulchri uultus*: si solent parentes, & nutritij infantibus dulcia uerba loqui, persæpè repetentes: mi Princeps, id non semel Iosephū factitasse crediderim, mellifluis uerbis Iesum infantem demulcendo, at non falsò, sed ueracissimè ei dicebat: mi Princeps, mi Rex, cum reuera Rex esset Regum, & Dominus dominantium. Ad Iosephum uerò orationem còuertens Iacob longiorem, & cumulationem benedictionem ei impertiuir, quæ nostro argumento mirum in modū congruit; cum antiquus ille Patriarcha sponsi Virginis Iosephi figuram præterierit: in primis ait illi: *filius accrescens Ioseph: egregiè nomen hoc, quod incrementum significat, nostro Iosepho conuenire perhibetur, cum tantoperè creuerit, quod (ut nuper ostendimus) & homines, & Angelos sanctitate longè antecelluerit.* deinde subiungit Iacob: *Deus patris tui erit adiutor tuus, & omnipotens benedictet tibi benedictionibus cæli desuper, benedictionibus abyssi iacentis deorsum, benedictionibus uerum, & uulæ: hanc benedictionem noster Ioseph sublimius, quàm ille nactus fuit, dum in sponsam suam Virginem accipiens, cuius sacer uenter Virginitatis liliis uallatus Iesum peperit, & cuius uera diuino nectare de cælo plena eundè infantem lactauerunt. hæc sanè nostro Iosepho fuerunt benedictiones uerum, & uulæ; necnon & abyssi iacentis deorsum, cum abyssiis latentis deitatis sub humana carne pueri in abiectissimo præsepis loco iacentis cœlestibus benedictionibus Iosephū frequenter impleuerit. Huc etiam facit Mosayca benedictio, qua in hunc modum antiquum illum Patriarcham Iosephum honestatum fuisse legimus: *Benedictio illius, qui apparuit in rubo, ueniat super caput Ioseph*: hæc benedictio plenius super caput nostri Iosephi cecidit, cum per multos annos cum Maria, pulcherrima omnium foeminarum, dilectissima sibi sponsa cohabitans, non solum corporis, sed & mentis uirginitatem*

ad eò custodierit, ut nec minima libidinis cogitatuuncula animum eius pulsaret. Fuit igitur Ioseph rubus ardens incombustus, de quo licebit dicere cum Moyses: *Vadam, & uidebo uisionem hanc magnam, quare non comburatur rubus? cecidit quoque hæc benedictio rubi super Ioseph, dum Maria eius sponsa maternitatem ita cum uirginitate copulauit, ut Ecclesia Catholica à Spiritu sancto edocta, ei canat: *Rubum, quem uiderat Moyses incombustum, conseruatam agnouimus tuam laudabilem uirginitatem: Tandem ultimū colophonem imponēs Iacob benedictionibus suis, ad Beniamin dixit: *Beniamin, lupus rapax, mane comedit prædam, & uespere diuidit spolia: profectò beatus Ioseph honestiorè, quàm Beniamin uictus quaeritandi rationem elegit; nam consilii patris sui Dauid dicentis: *Quia labores manuum tuarum manducabis, beatus es, & bene tibi erit: innitens, fabrilis artis exercitio, summo mane surgens alimenta quaerebat, & uelut sui laboris spolia inter Iesum, & Mariam, ad eorum sustentationem iuste, sobriè, & sanctè diuidebat.****

Ad hæc (ut paucis multa dicam) cum sacer Euangelista Matthæus diuino spiritu afflatus, probe agnosceret, ineffabilia esse Iosephi encomia, nec plurima uolumina ad ea dignè decantanda sufficere posse, uolens, quasi per compendium ea describere, his duobus uerbis illa complectitur: *Virum iustum illum uocans: Ioseph autè uir eius, eum esse iustum, noluit eam traducere: potuisset quidè Euangelista, coniugem, seu maritum Mariæ illum uocitasse, at consultò dixit: *uir eius, ut maritum simul, & uirum esse indicaret: non enim omnes mariti, uiri sunt: nam, ut Diogenes dicebat, *homines permulti, uiri perpauci. unde ipse in foro hominibus pleno, ardentem facem in manu dum portaret, & quasi aliquid quaeriret, hac, & illac cursitaret, à multis interrogatus, quid quaereret? respondit: *homines, tamen Diogenes non inuenio, quia hi, quos uideo, cum more bestiarum uiuant, miser bruta animantia con-****

numeri, viri merentur; idem etiã, cum agnouisset optimum Lacedæmonũ regimen, & Reipublicæ eorum præclaram institutionem dicebat: *Sole Lacene viros parium*: quam egregiam sententiã Deus ipse per Isaiam præmiserat, dicẽs: *Vidi, quia non est vir*: Ad hæc: *vir* (vt docet D. Gregorius,) à *virtute* dicitur, prout idem est, quod fortitudo, vnde apud Hebræos idem est fortis, quod *vir*, & ideò vbi nostra Vulgata vertit: *Confortare, & esto robustus*: Hebraicum originale legit: *Confortare, & esto vir*. vt ergo Euangelista Iosephi excellentiam commendaret, *virum* vocat illum, & non *maritum*, licet alioqui legimus cõiux eius effect. *Iustus* deinde eundem prædicat: *Cum esset iustus*, in quo mira latent Iosephi præconia; Aristoteles s. Ethicorum, Macrobius in somnium Scipionis, & S. Thomas secunda, secundæ: iustitiam bifariam accipi docuerit; primo pro virtute speciali iustitiæ, cuius munus est, reddere vniciquæ, quod suum est; secundo pro rectitudine animi, quæ ex omni virtutũ aggregatione coalescit, & in hoc sensu dixit beatus Matthæus: *Cum esset iustus, noluit eam traducere*: sacra eloquia, vt in plurimum, commendant specialem aliquam virtutem in sanctis, quæ in eis magis effulsit; simplicitatem animi in Noë, obedientiam in Abraham, paciẽtiã in Iob, orationem in Iosue, fortitudinẽ in Samson, castitatem in Ioseph, mansuetudinẽ in Dauid, constantiam in Machabæis, fidem in Petro, amorem in Ioãne, vitam contemplatiuam in Magdalena, actiuam in Martha: ac tandem de singulis Confessoribus canit Ecclesia: *Non est inuentus similis illi, qui conseruaret legem excelsi*: quia singuli speciali aliqua virtute floruerunt: at, cum noster Ioseph omni virtutum genere præfulgeret, à iustitia, & rectitudine animi, quæ omnes illas complectitur, illum laudat Euangelista dicens: *Ioseph, vir eius, cum esset iustus*. Certè vulgari sermone idem pollet *iustus*, quod *æquale*, quæ acceptio, iustitiæ satis consentanea esse perhibetur, cum proprium illius sit, fa-

cere æqualitatem rei ad rem; vnde, cum illud dicatur alteri æquale, quod nec plus, nec minus illo habet, nihil aliud erit esse iustum, quàm ita regulæ rationis, ac diuinæ legi adæquare, vt nec per defectum, nec per excessum ab ea defleat; quia igitur Diuus Ioseph diuinæ voluntati obsequentissimus semper exstitit, & diuinæ legis regulæ toto tempore vitæ suæ se adamussim conformauerit, ideò etiam meritò Euangelista illum *Iustum* vocauit. Illud discrimen interest inter eum, qui iustis calceis instar nobilium, & eum, qui amplis, & laxis instar rusticorum incedit, quod ille, si minimus scrupulus calceos subintret, anxietur, & premitur; ille verò, cuius calcei lati sunt, etiam si terra, aut palea ingrediatur, nec minimo dolore afficitur; non secus vir iustus, quia arctam habet cõscientiam, quicumque etiam venialis peccati scrupulus illum angit; peccator verò, qui latam illam habet, etiam si terreni affectus, grauiusque peccata illam subintrent, nihil illa facit. Erat igitur noster Ioseph, vir iustus adeò, vt nihil terrenũ in mundissimum eius animum ingrederetur, sed indies in iustitia magis, ac magis credebatur, ne à nomine Iosephi (quod incrementum significat) degeneraret; quod si quidpiam leuissimi pulueris subintrabat, confestim illum excutiebat. Vnde adamussim ad illud Apoc. respiciens: *Qui iustus est, iustificetur adhuc*: in eo semper singularissimam curam impendebat, vt ad anteriora se extendens, continuum virtutum incrementum susciperet, quod proprium est viri perfecti, vt præclare docuit D. Bernard. in epistola ad Abbatem Garinũ Alpensem, dum exponens gradus illius scalæ, quam vidit Iacob, pariterq; elucidans, cur Angeli in ea scala semper viderentur ascendentes, vel descendentes, nunquam tamen quiescentes, in hunc modum piè, & eleganter loquitur: *Nunquam vir iustus arbitratur se comprehendisse, nunquam dicit: satis est, sed semper esurit, fitiq; iustitiam, ita vt si semper viveret, semper, quan-*

Isaiæ 59.
 D. Greg. super c. 1. Iob.

Daniel. 10.

Matth. 1.

Aristot. 5.
 Ethic.
 S. Thom. 2. 2.

Matth. 1.

Eccl. offic.
 ex Eccl. 24

Matth. 1.

quantum in se est, iustior esse contenderet, semper de bono in melius proficere conaretur; non enim ad annum, vel ad tempus, instar mercenarij, sed in aeternum, diuino se mancipat famulatus, audit denique vocem Iusti: in aeternum non obliuiscar iustificationes tuas, & rursus: Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in aeternum: & post pauca, pulchra haec subiungit: Itaque, indefessum proficiendi studium, & iugis conatus ad perfectionem perfectior reputatur; quod si studere perfectioni, & velle semper proficere est, perfectum esse, profectum nolle proficere, deficere est. Vbi ergo sum, qui dicere solent: iustificatus sum, nolumus esse meliores, quam patres nostri? O Monache, non vis proficere? non, inquit. Vis ergo deficere? nequaquam, ait: quid ergo? manere, inquit, volo in eo, in quo perseuero nec peior fieri patior, nec melior cupio. hoc vis, quod esse non potest. vidit scalam Iacob, & in scala Angelos, ubi nullus residens, nullusve subsistens apparuit, sed vel ascendere, vel descendere videbantur vniuersi; quatenus palam daretur intelligi, inter profectum, & defectum in hoc statu mortalis vitae nihil medium inueniri, sed quomodo ipsum corpus nostrum continet, aut crescere constat, aut decrescere, sic necesse sit & spiritum, aut proficere semper, aut deficere. haec tenus Diuus Bernardus. Tandem id mihi palam facit eximiam Diui Iosephi iustitiam, & sanctitatem, quod, cum nauis aliqua preciosissimis mercibus plena, in altum tendit mare, quare solet affecurator, immo multi, quia vnus solus id praestare non potest; ita cum Maria esset, quasi nauis instruoris, de longe portans paucum suum, coelestium charismatum mercibus onusta, ac varij gratiarum preterrogatus locupletissima; solus Ioseph inuentus est, qui pretiosissimas eius honoris, & famae merces affecuraret, quod tanquam diuinis muneribus ditissimus, perfectum ad hoc praestitit, ut etiam sponsam, quam nunquam tetigerat, grauidam obseruans, eius honori consulens, minime accusaret, Matthaeo dicente: Cum esset Iustus, noluit eam traducere: quid plura? hoc vnum eius iustitiam super omnium sanctitatem

mirum in modum extollit, quod rationi consentaneum putauerim, si Christus naturalem aliquem humanum patrem, ut re vera potuisset, habiturus esset in terris, non alium elegisse, quam Iosephum, quem in patrem legalem elegit, atque ad eundem diuinis charismatibus illum exornasse, quibus naturalem patrem cumlasser; maxime, cum recte Dominus agnosceret, non minori paterno affectu Iosephum illum fore profecturum, quam naturalis eius pater in terris exstitisset. Iustum igitur per Anthonomastiam illum fecit, qui iustus est per essentiam, Iesus, filius Mariae, cui sit honor, & gloria in saecula saeculorum. Amen.

HOMILIA X.

Ostenditur ex sanctorum Patrum doctrina, & validissimis rationibus, D. Iosephum, cum beatam Virginem praegnantem dimittere voluit, vel magnum quid, vel saltem nihil finistrum, aut turpe de ea sibi persuasisse: cuius occasione permulta valde vtilia contra temeraria iudicia traduntur.

Sic quidem grauissimos quosdam Patres in eam abiisse sententiam, ut putarent, Iosephum verum dubitasse de Virginis castitate, imo, & iudicasse adulterij ream esse, valdeque excruciatum fuisse, quod illa sic intueretur grauidam, quam certissime sciebat se, ne mente quidem attigisse, fuisse tamen magnae iustitiae opus patienter illatam sibi iniuriam tulisse absque reuelatione, & accusatione. hi sunt in primis, Diuus Augustinus, qui scribens ad Macædonium ait: Ioseph, cui Virgo Maria, Domini Mater, fuerat deponata, cum eam comperisset esse

D. August.
epist. 54.
tom. 2.

- esse pregnantem; cui se nouerat non esse commixtum, & ob hoc, nihil aliud, quam adulteram credidisset, puniri tamen eam noluit; nec approbator flagitij fuit. Idem de natali Domini: Nescit (inquit) interea Ioseph Mariæ sponsus, quid cū Mariā ageret Angelus, subitoq; Ioseph intuitu familiari, & licentia maritali afficit Mariā coniugem suā, vidit eā gestibus grauari; intellexit Mariā uerum grauidari, turbatur Ioseph, homo iustus, quod Mariam nunquam de Templo Domini acceperat, & nōdum cognouerat, & grauidam sentiebat, & quam non meruerat in coniugij honorem, iam haberet in confusione: secumque diu astuans disputat, dicens: unde hoc contigit, quod euenit? non cognoui, non noui, non tetigi, non uolui, non grauidari; heu, heu, quid contigit? &c. quid ergo faciam? quid agam? anxior, gemo, curro, consilium quero, nec penitus inuenio; prodo adulterium, aut taces opprobrium? si proddero, adulterio quidem non consentio; sed nēuam crudelitatis incurro; quia secundum libri Moysi sententiam, lapidandam esse cognosco; si tacuero malum, consentio, & cum adulteris portionem meam pono; quoniam ergo tacere, malum, adulterium prodere peius est, ne per me fiat homicidium, dimittam eam coniugio: hæc ille, qui similia tradit homil. 16. de verbis Domini. subscribit eidem sententiæ Iustinus martyr in Dialogo suo cum Triphone dicens: Iosephus etiam is, qui Mariæ sponsus erat, cum uellet sponsam suam principio eijcere, quod eam ex viro grauidam esse existimaret, id est ex stupro, in visu, & somno ei preceptum est, ne uxorem suam repudiaret, cū ei dixisset Angelus, qui se ei patefecerat, ex Spiritu sancto esse id, quod in uero haberet. Adde D. Ambrosium de Institut. Virg. cap. 5. dicentem: quid preiudicat Mariæ, si celestis consilij mysterium Ioseph non intelligit, & putauit, Virginem non esse, quia pregnantem uiderat. Ac tandem, ne in referendis Patrum testimoniis multus sim, eandem amplexi sunt sententiam Hilarius, Chrysostomus, Euthymius, Theophylactus, & Nicæphorus, cui duo habentur magni momenti fundamenta in sacra Scriptura, quorum primum desumitur ex verbis illis: Cū esset uir iustus, & nollet eam traducere, ubi in Græco, uerbum, traducere significat exemplificare, uel in exemplum ponere: quam lectionem secutus Augustinus epistola ad Paulinū uertit. & nollet eam exemplare: & epist. ad Macædonium legit: & nollet eam d'ulgare: quod latine eleganter transtulit uulgatus Interpres: & nollet eam traducere, hoc est, in populi fabulam, aut publicum uulgi sermonem offerre. S. Chrysostomus legit: & nollet eam publicare, & in iudicium tradere: Hilarius autem interpretatur, idem esse: traducere, quod legis exemplar edere in aliquem, per quod iuste deberet condemnari, sed & Theophylactus exponit; idem esse traducere, quod manifestare, seu punire crimen, hancque esse vim huius uerbi, non obicere indicant uerba illa Sapientis: traducet impius ex aduerso iniquitates ipsorum: quibus cōsonat modus loquendi D. Pauli, dum ad Coloss. ait: Christum Dominum traduxisse confidenter Principatus, & Potestates; quæ omnia confirmantur ex sequentibus uerbis: Cū nollet eam traducere, sed occulte dimittere: ynum enim alteri opponitur. Secundum fundamentum desumitur ex uerbis Angeli dicentis Iosepho: Noli timere, accipere Mariam coniugem tuam: quibus uerbis uidetur intendisse Angelus, quietū, ac pacatum illum reddere, ne adulterium suspicaretur; ad id enim indicauit ei, eam de Spiritu sancto cōcepisse. Deniq; duplex opitulatur huic sententiæ ratio congruentiæ; Prima, quod, quemadmodum Deus permisit dubitationem B. Thomæ Apostoli de Christi resurrectione dubitantis, dubitationisque vulnera curauit, certissimosque de tanto mysterio nos reddidit; simili ratione oportebat. Deum permittere, Iosephū de castitate B. Virginis dubitare, ut sic omnino certos nos redderet, tum de Matris uirginitate, tum de Christi per Spiritum sanctum facta conceptione. Secunda, ut sic exemplo suo iustus Ioseph, quomodo coniugati homines, quibus uxoris adulteræ misera fors contingit, pie, ac pruden-

Idem serm.
14. tom. 10.

Deut. 22.

Homil. 16.

Iustinus
Marr. In-
terprete.

D. Ambros.

Hilar. Cant.
1. in Matth.
Chryf. hom.
4. in Matth.
tom. 2.

prudenter se habere debeant, doceret: ita
 tentit D. Augustin. de verb. Domini, di-
 cens: Si solus iustus, quia aliquis peccauit in te,
 & eum vis coram omnibus arguere, non es
 correptor, sed proditor: attende, quemadmo-
 dum vir iustus Ioseph tanto flagitio, quod de
 vxore fuerat suspicatus, tanta benignitate pe-
 percit, antequam sciret, vnde illa conceperat,
 quia grauidam senserat, & se ad illam non ac-
 cessisse nouerat: restabat itaque certa adulterij
 suspitio, & tamen quia ipse solus senserat, solus
 ipse sciebat: quid de illo ait Euangelium? Io-
 seph autem, cum esset vir iustus, & nollet eam
 diuulgare: Marii dolor non vindictam quesi-
 uit, voluit prodesse peccanti, non punire pec-
 cantem. hęc ille. quibus consonant alia

D. Ambrosij in hunc modum loquentis:
 Pulchre docuit S. Mattheus Euangelista, quid
 facere debeat iustus, qui prauum coniugis de-
 prebenderit, inuentum ab homicidio, castum
 ab adulterio prestare se debeat. Verum, quia
 in hac sententia illud aduersus eam vige-
 re videtur, quomodo iustus dicatur Io-
 seph, nolens traducere pręgnantem vxor-
 em, & non ex se, cum potius, quia iustus
 esset, deberet illam traducere, iuxta præ-
 ceptum legis Leuit. 5. vnde D. Hierony-
 mus dixit: Pręceptum est, non solum reos, sed,
 & confcios criminum obnoxios esse peccati.

Deinde, quia si noluit eam traducere,
 quia iustus erat, iustitia fuisset eam tra-
 ducere, quod tamen nullus cōcedet, cum
 secundum legem licitum esset, eam tra-
 ducere. Eapropter dicendum arbitror in
 veteri lege, non fuisse præceptum, vt fal-
 so putat Theophylactus, vt mariti adul-
 tetas vxores traducerent, sed permissum
 tantum, sicut permittebatur, & non præ-
 cipiebatur, vt mariti de vxoribus sinistra
 suspicātes, ad sacerdotes eas adducerent,
 vt per eorum maledictionem, & potio-
 nem, quam illis porrigebant, rei veritas
 patefieret. quod autem dicit D. Hierony-
 mus, confcios criminum, si tacuerint, obno-
 xios esse peccati, iuxta legem Leuit. 5. in-
 telligitur (vt patet ex contextu ipso legis)
 de illis, qui adiurati à Iudice, vt testimo-
 nium ferant eius, cuius sunt confcij indi-

care reuenerint, vt egregiè adnotauit Cor-
 nelius Ianfenius in Concord. Euang. cap. Cornel. Ian-
 7. Immo crediderim, si rem altius con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-
 templemur, non potuisse Iosephum iure con-

domum tuam existimas esse velut tabernaculum Cedar, in qua adulterinus filius commoretur, ac propterea de eicienda matre cum filio cogitas; sed tua te fallit opinio, non enim sum, nisi velut tabernaculum Regis Salomonis, in quo mystica arca humanitatis Christi Domini sub clausura Virginei uteri mei delitescit, & in quo etiam continetur propitiatorium, imò, & qui est ipsa propitiatio pro peccatis nostris, Verbum Dei, caro factum.

Illud tamen, cui hæc sententia placuerit, aduertere oportet, præcitate Patres minimè concedere (cum id cum verbis Evangelij meo iudicio pugnet) in illa falsa existimatione, quam S. Ioseph habuit de B. Virginis integritate quidquam peccasse; tum quia, cum non agnosceret, nec agnosceret tunc teneretur mysterium Incarnationis, & videret uxorem suam prægnantem, certoque nouisset, se nunquam attigisse illam; certè à temerarij iudicij macula liber erat, & immunis proflus eius existimatio; tum quia forsitan iudicauit illam fuisse grauidam, absque eius tamen culpa, vt si per vim fuisset violata, cui delicto specialis in veteri illa lege erat pœna statuta. Quod si defensores huius sententiæ interrogas, cur Virgo Iosephum cœlestis conceptus certiore non fecit, præcauens, ne in illam suspicionem veniret? Respondent, quia se, honoremque suum diuinæ protectionis curæ subesse sciebat: si enim de Susanna, cum ab impijs hominibus adulterij accusaretur, dicitur: *Erat cor eius, fiduciam habens in Domino*, quid de Dei parente dicendum est? equidem erat cor eius, fiduciam summam habens in Deo, qua velut anchora, sic stabiliebatur, vt ne tenuis quidem trepidationis, vel perturbationis fluctus, illud dimoueret: potuit Ioseph ipse vultus virginei serenitatem, modestiamque illis diebus admirari, quæ recti mentem conficiam satis indicabat; adultera enim scœmina virum timet, fugit, eo viso exalbescit, ventris tumorem tegit, ac premit;

Daniel. 13.

Virgo contra, nec virum timuit, nec fugit, nec eo viso vnquam exalbit, nec ventris tumorem aut pressit, aut occultauit, Dei prouidentia se totam commisit. neque vero decepta est, adfuit cordi confidenti Deus.

Alij Patres in oppositam è diametro sententiam abeuntes, docuerunt B. Iosephum agnouisse altissimum Incarnationis mysterium, idque significasse Euangelistâ cum dixit: *Inuenta est habens de Spiritu sancto*: inuenta, exponit D. Hieronym. à Ioseph, qui licentia pane maritali omnia noverat uxoris arcana: aiunt ergo illum, præ singulari sua modestia, ac humilitate, matris Dei consortio indignum se iudicantem, statuisse in animo suo illam dimittere, memorem illius, quod dictum est Moyli: *Ne appropies huic, solue calcementa de pedibus tuis; locus enim, in quo stas, terra sancta est*. Certè Petrus simili humilitatis spiritu ductus, illam protulit vocem: *Exi à me, Domine, quia homo peccator sum*: quibus etiam consonant verba illa humilia D. Ioannis Baptistæ: *Non sicut dignus solue, re corrigiam calcementi*: atque in huius figuram dicitur de Dauid: *Timuit intrudere arcam Dei in domum suam: præ magna enim sua humilitate dicebat: quomodo ingreditur ad me Arca Dei?* Amplexatus est hæc sententiam in primis Origenes, dum ait: *Iustus erat Ioseph, & illa virgo immaculata erat, sed ideo eam dimittere volebat, quoniam virtutem mysterij, & sacramentum quoddam magnificum in eadem cognoscebat; cui appropinquare se indignum existimabat; ergo humilians se ante tantam, & tam ineffabilem rem, querebat se longè facere. hæc ille*. Cuius per similia lego apud D. Basilium dicentem: *Inuenta est grauida de Spiritu sancto: ambo inuenit Ioseph, & conceptionem, & causam: quod de Spiritu sancto: quapropter timens eiusmodi mulieris vir nominari, clanculum ipsam dimittere voluit: non ausus publicare, quomodo res ipsius haberent: cum autem esset iustus, affectus est mysteriorum reuelationem: nam, dum hæc ipsa animo versaret, angelus Domini apparuit ipsi per somnium dicens: Ne*

Ne timeas accipere Mariam uxorem tuam; nec illud cogita, quod suspicionibus absurdis obumbrabis peccatum: iustus enim appellatus es: non est viri iusti iniquitates silentio contigere; ne timeas, accipere Mariam coniugem tuam; ostendit, quod non moleste tulit, neque fastidivit, sed timuit ipsam, veluti Spiritu sancto repletam: & illa verba Angeli: Noli timere accipere Mariam coniugem tuam: idem sanctus Doctor ostendit, quod Virginem Ioseph non sit abominatus, nec moleste tulerit, sed quod eam metuerit, vt Spiritu sancto plenam: hæc ille, quibus non possum, egregia D. Bernardi verba, etli permulta, non subiungere; ait enim: *Quare voluit dimittere eam? Accipe & in hoc, non meam, sed Patrum sententiam; propter hoc Ioseph voluit dimittere eam; propter quod & Petrus Dominum à se repellere dicebat: Exi à me, Domine, quia homo peccator sum: propter quod & Centurio à domo sua illum prohibebat, cum diceret: Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum; ita ergo, & Ioseph indignum, & peccatorem se reputans, dicebat intra se, à tali, & à tanta nõ debere sibi vltra familiare prestari conuersationem, cuius supra se mirabilem expansebat dignitatem: videbat, & horrebat diuine presentie certissimum gestantem in signo, & quia mysterium penetrare non poterat, volebat dimittere eam. Expauit Petrus potentie magnitudinem; expauit Centurio presentie maiestatem; exhorruit nimirum & Ioseph, sicut homo, huius tanti miraculi nouitatem, mysterij profunditatem, & ideo occultè voluit dimittere eam. Miraris, quod Ioseph pregnantis sese consortio Virginis indicabat indignum, cum audias, & sanctam Elisabeth eius non posse ferre presentiam, nisi cum tremore quidem, & reuerentia? aut namque; vnde hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me? Ideo itaque Ioseph voluit dimittere eam, sed quare? occultè? & non palam? ne videlicet diuorij causa inquireretur, exigeretur ratio. quid enim vir iustus responderet populo daræ ceruicis, populo non credenti, & contradicenti? si diceret, quod sentiebat, quod de illius puritate comprobauerat, nonne mox increduli, & crudelēs Iudæi*

subannarent illum, lapidarent illam? quando namque; veritati crederent tacenti in vtero, quã postea contempserunt clamantem in templo? quid facerent, necdum apparenti, cui postmodum impias manus iniecerunt, etiam miraculis coruscanti? meritò ergo vir iustus, ne aut mentiri, aut diffamare cogereetur innoxiam, voluit occultè dimittere eam. hanc eandem opinionem sequutus Cancellarius Parisiensis tom. 4 in epistola, quam de institutione festi D. Iosephi scripsit, ait: Dei parentem, antequam ad Elisabetham inuisendam abiret, stupendum Incarnationis mysterium charissimo sponso aperuisse; obtupuisse vero (vt par erat) Iosephum, & de coniuge dimitteda, quod illius conuictu esset indignus, cogitasse. Et Viguierius in Theolog. institut. cap. 20. §. 9. tradit, sanctitatis splendorem effulgentem post Christi conceptionem in integerrimæ Virginis vultu, in admirationem Iosephum rapuisse: & paulò post: tanquam indignum ab eius consortio se voluisse sequestrare.

Tandem horum Patrum sententiæ subscribunt alij grauissimi Doctores, Theophylactus, Ricardus de S. Victore, Eckius, & Salmecron, fauetque; illi insigne testimonium ex reuelatione sanctæ Brigittæ facta, cuius verba sunt hæc: Postquã consensu nuncio Dei, Ioseph videns vterum meum virtute Spiritus sancti intumescere, expauit vehementer, non suspicatus contra me aliquid simistrum, sed recordatus dicta Prophetarum pronuntiantium, filium Dei nasciturum de Virgine, reputabat se indignum tali seruire matri, donec Angelus in somnis præcepit sibi non timere, sed cum charitate mihi ministrare. Confirmant eandem sententiam rationes meo iudicio non parui momenti: Prima desumitur ex variis verbis ipsius textus. Inuenta est in vtero habens de Spiritu sancto: coniunctim enim hæc legenda sunt, ne manifesta vis literæ inferatur: vnde D. Basilii exponit: Inuenta est grauida de Spiritu sancto: ambo inuenit Ioseph, & conceptionem, & causam, quod de Spiritu sancto. Eandem expositionem secutus Theophylactus dixit:

Cancel. Parisiensis.

Viguierius.

Theophy. in locum hunc Matth. Ricard. ibid. Eckius ibid. Salmecron. 2. tract. 3. S. Brigit. lib. 7. cap. 25.

Matth. 1.

D. Basil. homil. 25. 10. 1.

Theophyl.
super cap. 1.
Matth.

Matth. 1.

Vide, quid dicat: quoniam inuenta est in utero habens; a quo inuenta est? à viro, hoc est, innotuit, quod ex Spiritu sancto cōceptu, unde clam voluit eam dimittere, & non audebat habere uxorem, que tantam haberet gratiam: Deinde sacer textus ait: cum esset iustus, noluit eam traducere: quæ autem quæso iustitia est, quæ iudicat re non comperta, & manifestè explorata, sed ex coniectura facillè expugnabili: quæ hæc iustitia, quæ, antequam expositulet, & interroget, damnat? immò etiam, quod damnat, non punit? nec puniri vult, immò impunem censet dimitendam adulteram? Secunda: quia si vera est eorum sententia, qui dicunt, Iosephum, paulò post Angeli Annunciationem, & Conceptionem Christi, voluisse dimittere Virginem, certè tunc nullus potuisset fuisse tumor ventris, unde illam gravidam suspicaretur, nec etiam admissio, post tres menses obseruasse in illa tumorem illum, efficax argumentum id erat, esse prægnantem, cum ille ex aliis causis potuisset euenire: præcipuè, quod, cum eximia Virginis sanctitas perspecta satis esset Iosepho; nouerat enim admirandam eius natiuitatem, præter omnium expectationem, præsentationem eius, cum triennis esset, in Templo; famam integritatis vitæ illius; votum, quo virginitatem suam Deo sacrauerat, miraculosam cum illa desponsationem, virga eius germinante, & Spiritu sancto super illam in forma columbæ comparente, vt auctor est D. Hierony. lib. de ortu Virginis, non facillè adulterium sibi persuadere poterat. Item, impiè, ac sine vlla misericordia ageret, dimittendo uxorem absque libello repudij contra præceptum legis, Deuter. 24. in eo autem libello, si causam exponeret, vt lege tenebatur, & coram testibus, vt mos erat, ne confictus libellus posset existimari, quomodo verum est, ipsum non voluisse eam traducere, & publicare? E contra verò, si causam taceret, certè omnibus grauis scandali occasionem dedisset, vt qui sine causa, & temere præclaræ indolis adolescentulam, de ipso graui-

D. Hierony.

Deut. 24.

dam existimatam, repudiasset. Demum non repugnabat vilo modo æquitati habitate cum vxore adultera, modo id fieret ad corrigendam errantem, eamque à scelere ad meliorem frugem reuocandâ; nam id officium esset charitatis, & eminentioris perfectionis iustitiæ. nam si vt Apostolus inquit: Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem, è contra etiam, sanctificabitur mulier infidelis per virum fidelem: & nulla lex sacra (vt existimat B. Augustinus ser. 26. de verb. Dom. & epist. 54. ad Macedon.) cogebat virum ad defendendam coniugis impudicitiam: nec Leuit. 20. nec Deut. 22. quod autem Prou. 3. dicit Sapiens: qui tenet adulteram, stultus est, & insipiens: non damnat virum tenentem illam ad corrigendum, sed tenentem adulteram incorrigibilem, & quæ in adulterio manere vult. hinc facillè fuit Ioseph aliis causis tumorem illum tribuere, & non adulterio, alioquin ex leui coniectura in temerarium iudicium profuisset.

Tertia ratio: nam quæro, quando Ioseph inuenit tumidum ventrem, vt isti aiunt, ante salutationemne Elisabeth, an postea? certè ante salutationem dici non potest, quia cum tunc nullus tumor vteri esset, nulla poterat subesse suspitio; constat autem ex Luca, statim post annunciationem in illis diebus ascendisse in montana cum festinatione, & visitasse Elisabeth; ergo post salutationem accidisse asserendum est: nam post exactos illos tres menses in domo Zachariæ, poterat vterus intumescere. Rursus quæro: fuit ne Virgini Mariæ Ioseph comes in illa profectio, an non? & videtur, quod omninò illam sit comitatus, vt expressè docent D. Bonaventura, & Viguerius, quos sequuti sunt multi recentiores, cum ea potissimum ratione diuino consilio fuisset tanquam verus maritus illi assignatus, vt custodiret illam, essetque ei perpetuus, & indiuiduus comes, ac minister, & inuiolata eius pudicitia testis; quomodo ergo potuisset nouus sponsus Virginem

ginem puellam, ac teneram ad iter agendam alteri committere, cum ipse ad eam curam esset delectus? unde cum profecta est in Bethlehem, & fugit in Aegyptum, illam perpetuò associavit. Deinde, quia Virgo ad Elisabetham inuisendam propè tempus paschale profecta est: Pascha enim quartadecima die mensis Nisan agebatur, qui Aprili nostro, Martioque responderet, Virgo autè vigesima quinta die Martij cōcepit, & paulò post ad Elisabetham profecta est: ergò cum ratione coniunctissimum est, Iosephum illius fuisse comitem: siquidem omnes viri paschali tempore Ierosolymitanum Templum adibant: si ergo profectus cum illa est domum Zachariae, ut est rationi, & pietati consentaneum, certè audiuit illa verba Elisabethae exclamantis: *Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui: & unde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me?* quomodo igitur Ioseph eiusmodi verba audiens, sinistram aliquid de Virgine cogitasset? vel, nunquid surdus erat, vel stupidus, aut incredulus ad hæc in spiritu dicta, vel ad Canticum sponsae suae, vel Zachariae? Quod si proterve dixeris, quod is non interfuit, saltem hæc, quae erant divulgata in omnia montana Iudæae, referentibus cæteris accepisset; & si pius esset, credidisset, vel quaesisset à Virgine, quæ certè ab illo non celasset hanc veritatem.

Quarta ratio: quia non videtur verisimile, quòd si Ioseph ignorasset Incarnationis arcanum, Maria Virgo etiã non quaesita, ei non patefecisset; tum quia sponsa secreta sua cum sponso communicare debet, maximè, ut vitet omnem zelotypiam, atque suspicionem; tum quia Elisabethae à se visitatae mysterium omne apertis verbis explicauerat, cui tamen minus debebat, quam proprio sponso: tum quia Virgo non putasset Ioseph fore incredulum, cum mysterium hoc à Prophetis fuisset prænunciatum, & eius complendi tempus immineret, & signum virgæ suae reflorentis in desponsa-

tionem visum satis illum ad fidem præstandam incitasset.

Ultima ratio: quia si Christus Dominus noluit Iudæos de matris suae pudore sinistram aliquid cogitare, atque ob eam causam voluit Matrem eius desponsatam, maluitque reputari filius Ioseph, quàm quod quisquam turpè de matre sua opinionem conciperet; quantò magis rationi consentaneum est, noluisse iustum Iosephum eius virum de tanta Virgine horrendum adulterij scelus suspicari? & quidem, cum Dominus virginæ Matris suae pudicitiae, & honoris illius zelantissimus fuerit, iussisset quidem Angelo, quem ad Iosephum misit, ut cum reprehenderet, sicut & Abraham de risu in Sara reprehensus, & Thomas de incredulitate, & Apostoli de tarditate fidei in Christi resurrectione. Hanc ergo sententiam, tot Sanctorum Patrum testimonijs corroboratam, ac nervosis rationibus munitam, non possum non valde probabilem, ac piam iudicare; ad eius tamè maiorè probabilitatem stabilien-dam, oportet, ut ea, quæ illam infirmare videtur, proponamus, & diluamus. Illud sanè contra illam valde virgere videtur, quod causam, quam Angelus reddidit, cur sit Virgo retinenda à Iosepho, eandem præcitari Patres reddunt, cur illam vir eius dimittere voluerit; ex quo videtur hæc sententia, Angeli verbis non cohæreere: nam si propterea Iosephus relinquere uxorem volebat; quia diuinitus filium Dei concepisset, non dixisset Angelus: *Noli timere, accipere coniugem; quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est:* respondere enim posset Ioseph; ideo illam ego dimittere volo, quia ex Spiritu sancto concepit, non enim cum ea habitare audeo, quæ tantæ sanctitatis, & dignitatis est. Deinde Evangelista affirmat, Iosephum, quia vir iustus erat, noluisse Virginem traducere, id est, infamiae nota afficere, sed voluisse tantummodo dimittere: ergo suspicabatur, conceptum illum non laude, sed ignominia dignum. Ac tandem, quia si Iosephus ex Spiritu sancto

Genes. 18.

Marc. 7. 16.

Luce 2.

Matth. 1.

Virginem concepisse nosset, imprudentig
fuisse non modicæ illâ dimittere, è con-
tra vero prudentiæ, ac pietatis, velle illi
inferuire, & ab eius consortio nunquam
se moueri. Responderi potest ad hæc, Theo-
phylactum super cap. i. Matth. præcitata
verba Angeli in hunc modum exponere:

Theophyl. su-
per cap. i.
Matth.
Gen. 2.

*Tu quidem times adungi illi, quia ex Spiritu
sancto concepit, sed ne timeas accipere: est
enim vxor tua, & à Domino dictum est: Pro-
pter hanc relinquet homo patrem, & matrem,
& adheret vxori suæ: Græcè etiam illa
particula, quam vertit Interpres (enim) in-*

Salmeron.

*terdum asserentis est, idem que pollet, ac
sanè, vel certè. Sapientissimus Salme-
ron eandem Theophylacti expositionem
acceptans, conformem esse ait Hebraico
cuidam Codici Matthæi, qui in hunc
modum dicebat: Ne timeas, vt accipias
Mariam coniugem tuam, quia id, quod natum
est intra eam, de Spiritu sancto est, id est: ne
timeas accipere eam in coniugem tuam
ob hanc causam, quia, quod natum est
de ea, de Spiritu sancto est, sed cogno-
sce in hac re necessariam esse operam
tuam, vt Dei Patris officia exhibeas:*

Matth. 1.

*vnde continuò subiunxit Angelus: Pa-
riet autem filium, & vocabis nomen eius I E-
SVM, id est: pater eris in omnibus, ex-
cepta copula coniugali, quam suppleuit
Spiritus sanctus, per actum enim impo-
nendi nomen, significauit Angelus inte-
grum officium paternum; sicut per actum*

Ioan. 21.

*pascendi: Pasce oues meas, significauit
Christus plenam potestatem, & iurisdic-
tionem, quam Petro tradebat. Quod si
cui durum videatur, verba illa compone-
re, quæ videbantur disiungenda, memi-
nerit quæso, non minus durum esse, ea,
quæ sunt coniuncta, diuidere; nam, cum
dicitur: Inuenta est in vtero, habens de Spi-
ritu sancto, quidam contendunt, hæc di-
uidenda, & disiungenda esse, quasi tan-
tum Ioseph inuenerit eam prægnantem,
non prægnantem de Spiritu sancto: sicut
ergo illi hæc diuidunt, non possunt,
qui hanc sententiam sectantur, coniun-
gere illa: Noli timere, accipere Mariam, ob*

Matth. 1.

*eam causam, quod conceperit de Spiritu
sancto.
Illud autem, quod de imprudentia ob-
iicitur sancto Iosepho, nullius momenti
est, quia velle eam dimittere, ex affectu
humilitatis processit; vnde, sicut nemo
dicet, imprudentem fuisse D. Petrum,
aut Centurionem, quod ille societatem,
hic ingressum Christi in suam domum
recularit, ita nec Iosepho imprudentiæ
adscribi potest, quod vellet tunc à Virgi-
ne discedere, indignum se reputans eius
consortio.
Inter extremas has sententias supra
comprobatas, ego mediam viam proba-
biliorem existimo; nimirum, B Iose-
phum, cum vxorem prægnantem vidisset,
non existimasse quidquam mali de
B. Virgine, sed nec quidquam boni, sed
summa perplexitate cruciatum viriliter
suspendisse iudicium, illud Ecclesiastici
in memoriam reuocâs: Deprime cor tuum,
& suscipe verba intellectum, & ne festines in
tempore abductionis: non defunt grauissi-
mi Patres, qui huic sententiæ adhaerent;
nam in primis Chrysostomus, vel qui-
cumque alius est auctor imperfecti, su-
per caput. i. Matthæi homil. i. ait: quod
cum variæ cogitationes in Iosephino
pectore, velut duello mirando, prælia-
rentur: nam grauiditas adulterium re-
dolebat, sanctitas vero Virginis illud ex-
plodebat; vterus intumescens turpitudi-
nem suadebat, at castitas Mariæ Iosepho
satis percepta, violatam eius virginita-
tem non patiebatur credere; sensus virge-
bat, aliquid turpe ibi adesse, at ratio pug-
nabat, sanctitati Virginis magis fiden-
dum, quam vteri tumori credendum;
cum (inquam) Ioseph variis his cogita-
tionum fluctibus, huc, & illuc ageretur,
tanquam vir iustus, inquit Chrysost. (O in-
estimabilis Mariæ laus) magis credebatur
castitati eius, quam vtero intumescens, plus
gratiæ, quam natura conceptionem manifestè
videbat, & fornicationem suspicari non po-
terat; possibilis credidit, mulierem sine viro
posse concipere, quam Mariam posse peccare:
reddens*

Ibidem.

reddens autem rationem, quare nihil mali suspicatus fuerit Ioseph, ait: quoniam auditio verborum Marie, & consideratio vite eius mala suspicari de ea non sinebat Ioseph; consideratio autem conceptionis eius non permittebat eum ad plenum bona aestimare de ea; & sic animus eius inter utrasque partes fluctuabat, & tenere eam timebat, & tradere eam non audebat, propter hoc necessaria fuit ei revelatio diuina: hæc ille.

D. Hierony.

Ad stipulatur eidem sententiæ D. Hieronymus, dum opinatur, Ioseph nihil mali suspicatum fuisse de B. Virgine, sed latuisse illum tunc mysterium incarnationis, & in admirationem raptum, suspensisse iudicium. verba Hieronymi sunt hæc: Hoc testimonium Marie est, quod Ioseph sciens illius castitatem, & admirans, quod viderat, celat silentio, cuius mysterium nesciebat: subscribit eidem Aymon, dum in vigilia Natiuitatis ait: Cur dimittere eam voluit? id est scilicet, quia nec totum sciuit, nec totum ignorauit. Nouerat in vero habentem non de carnali concubitu, sed spiritali virtute; de quo vero spiritum conceperit, ignorabat, quod ei aperitur, quasi nescienti de spiritu, dum inducitur, sancto: & Glossa ordin. in 1. cap. Matth. ait: Sciebat illam esse inculpabilem, sed unde, vel quid esset, ignorabat, & ideo mediam elegit viam effugiendi, ut neque innocentem prodiret, neque rei incognita consentiendo, se reum faceret coram Deo. Vera virtus est, cum nec pietas sine iustitia, nec sine pietate iustitia, quæ separata ab invicem dilabuntur: Fauentque eidem sententiæ non parua verba Matthæi: Hæc eo cogitans, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph: ex quibus non obscure colligitur, quod nondum deliberauerat, nec determinate iudicauerat, Virgine quidpiam turpe commisisse, sed tantum apud se variis cogitationibus agitari, variasque rationes hinc, & inde emergentes attentam meditatione explorasse. In quo sanè prudenter se gerebat, dicente Ecclesiastico: Vir in multis expertus, multa cogitabit: non solum autem in eo prudentem, sed virum prodigiosæ iustitiæ, & bonitatis se ostentauit, cum sponsæ tumentem

verum, & ad sensum indubitata conceptus signa videns, neque exposulauit ab vxore; nec questus est apud affines, nec zelotypiæ ardore excanduit, nec in ius sponsam vocauit, aut ad subeundam poenam exposuit, sed æstus suos apud semetipsum prelit, tantum de diuortio cogitans, ut indicat Euangel. dicens: occultè voluit eam dimittere: hæsitans enim, ob quasdam rationes, adulterium metuebat; ob alias rursum, ab hac cogitatione reuocabat, quod exploratos haberet inculpabilissimos vxoris mores; spiritumque diuinum vndique sese prodere in ipsius oculis, gestu, in cessu, & sermone, fierique posse non dubitabat, ut ex Deo, à quo necesse est pendeat omnis sceminarum conceptus, vxor eius nouo modo concepisset; maximè, quod non ignorabat vaticinium Isaiæ: Ecce Virgo concipiet, & quod iam proximus erat aduentus Messias; iuxta Danielis computationem in suis hebdomadibus: metuens ergo, se diuinam maiestatem offensurum, si, aut seruaret, quam adulteram timebat; aut traduceret cum infamiæ periculo, quam ex Deo concipere potuisset autumabat, nec voluit illam traducere, nec seruare, sed occultè dimittere. Quem autem modum in dimittendo illam decreuisset, non est vna omnium sententia; nam Rupertus & Abulens quos secutus est Simon de Cassia, fugam fuisse meditatam, sicut fecit Dauid, aiunt; quod & factitarunt non pauci propter diuersos rerum euentus. Cornelius verò Larsen ait: voluisse illam dimittere, libello repudij dato, quem secreto, & non in publico dari potuisse existimat; nec infirmat hanc Cornelij sententiam, quod obiicit Abulens. non potuisse libellum repudij dari, nisi consummato matrimonio; tum quia verba legis Deuter. nullum prorsus verbū habent de matrimonij consummatione; tum, quia, si permissum erat eo tempore libellū repudij dare vxoribus infidelibus post consummatum matrimonium, & ablatam virginitatē, cur non etiam ante sine tanto detrimento

Matth. 1,

Isaiæ 7.

Rupertus.
Abulensis.
Simon de
Cassia.

Cornel. Iarsen.

Deut. 24.

dimitte.

dimitterentur? quia tamen existimo, libellum non potuisse dari, nisi publica auctoritate, ut sic inspicientibus fidem faceret, & ne quisq; prout suo arbitrio libuisset, libellum daret; idcirco verisimilius censeo, Iosephū voluisse dimittere Virginem per sagam, non per libellum, alioquin volens non traducere, traduceret eam.

Illud tamen minimè silentio præteribo, quid secundum hanc mediam sententiam, quam iuxta multorum Patrum auctoritatem, veriores censemus, dicendum sit ad obiectionem illam, quod cum Ioseph comitatus fuerit Virginem vsque ad domum Zachariæ, non potuit Incarnationis mysterium ignorasse, cum palam de illo collocutæ fuissent Maria, & Elisabeth. Quidam recentiores Interpretes, ut hanc difficultatem fugiant, fatentur Iosephum intemeratam virginem non fuisse in illo itinere comitatū; quod planè videtur sensisse Lyranus, dum ait:

*Lyran. super
1. cap. Matt.
Gratianus.*

De licentia Ioseph abijt ad cognatam suam; ipsa autem radeunte, videt Ioseph vterum eius gravidum: & Gratianus in vita S. Ioseph refert, eo tēpore occurrisse fabrile quoddam opificium, quod recusare non potuit S. Ioseph, & ob hoc impedimentum non fuisse comitatū Virginem: sed quia in hanc sententiam minimè gentiū duci possum, propter rationes, quas supra commemoravi, facilius crediderim, diuino consilio factum esse, quod ob aliquam rationem nobis ignotam, quamvis Ioseph comitatus fuerit B. Virginem, colloquio illi inter ipsam, & Elisabeth non adfuerit; vel si adfuit, diuinitus impeditum fuisse, ne mysterium Incarnationis agnosceret; sed quod per Angelum postea ipsi innotuit, propter multiplices fructus ex perplexitate illa Iosephi postea percipiendos.

Iob. 29.

Porro, ex hoc illustri Iosephi exemplo, vellem, nos edoceri primū, negocia, quæ occurrunt, antequam censuram eorum feramus, diligenter disceuri debere, iuxta illud Iobi: *Causam, quæ nesciebam, diligen-*

*ter inuestigabam: sic Daniel diligenter examinavit illos duos senes, ante quā morti adiudicaret: & Salomon sapientissimè exploravit contentionem illam duarum mulierum, & prudentissimè illam diremit: imò, & Festus noluit subito Paulum iudicare, priusquam accusaretur, & audiretur, eiusque causa perspicua fieret: præterea, quod omnia hæc longè superat, Deus ipse (ut sacra Geneseos refert historia) tametsi infinita sapientia præditus, & quem nihil latere potuit, descendit ad exemplum nostrum, ut videret ædificatores Turris Babel, priusquam eos puniret: & similiter priusquam Sodomas igne de cælo cadente destrueret, dixit: *Descendam, & videbo: & quidem, si adhuc multa perpendentes, sæpè allucinamur, & aberramus, necesse est in plures prolabi errores, si atenta meditatione varia, quæ menti occurrunt, non discussimus.**

Secundum documentum, idque apprimè necessarium, quod ex facto D. Iosephi elicere debemus, est, ut sicut ille gravidā intuens sponsam, nihil temere de eaiudicavit, sed iudicium suspendit, non secus nos de proximorum gestis, etiamsi quidpiam mali præferre videantur, temerarium iudicium non feramus, sed omnem temeritatem cohibentes, in eorum potius excusationem, quàm criminationem propendamus. Certè, si falsa, ac temeraria iudicia, quæ sacra commemorant eloquia, in medium mihi proferenda essent, non possent sine tædio legentium referri; præcipua tamen silentio præterire non debeo, ut inde discamus temeraria coëtere iudicia. Posteaquam Assuerus infensus fuit contra Aman, cum hic iaceret supra lectum, rogans eum pro salute sua, suspicatus est statim Rex, quod Reginam vellet opprimere. Laban illicò iudicavit, quod Iacob asportaret Deos suos, cum tamen eum explorasset, non inuenit eos. Fratres Ioseph ad cōuiuium inuitati, ceciderunt, quod is vellet eos seruituti subiugare: Abraham putabat quod in Gheraris

faris occideretur pro vxore sua, & tamen
 non fuit ita. Discipuli Domini timebant
 Paulo adhaerere, cum tamen esset con-
 uerſus. Heli videns Annam sibi non re-
 spondentem, existimauit eam ebriam esse.
 Miit Dauid, qui consolarentur Hanō
 propter obitum patris, & tamen ciues su-
 spicati sunt, quōd causā explorandi venis-
 sent. Proficitur samsōn ab sponsa, vt
 parentes suos videret, & putat foecr eius,
 quōd ex odio sponsa fugeret, & alteri il-
 lam nupsit. Vaghaō cubicularius Holo-
 fernis facile iudicauit Holofernem cum
 Iudith dormire, re tamen ipsa aliter se ha-
 beate: Michol Dauide coram Arca Dei
 saltante, impudorem illum animi leuitati
 tribuit, quōd tamen, non nisi pietati, &
 humilitati adscribendum erat. Amici Iob,
 impatientem iudicauerunt Iobum, pacien-
 tia speculum, dicentes: Defecisti, conturba-
 tus, vbi est fortitudo tua, patientia tua? cum
 Ieremias iret per portam Beniamin, cu-
 stos portae falso ei imposuit, quōd con-
 fugeret ad Chaldeos: Vxor Tobiae videns
 eum cœcum dixit: Manifeste vana est spes
 tua, & elemosyne tuae modo apparuerunt.
 Discipuli videntes Christum supra mare
 ambulare, continuo phantasma esse iudi-
 carunt. Pharisæus ille, qui Christum inui-
 tauerat, videns mulierē peccatricē ad pedes
 illius nec illā a se expulisse, iudicauit illū
 non esse prophetam: Alius item Phari-
 sæus, videns Publicanum orantem, malē
 de eo suspicatus est. De Cæco nato disci-
 puli eius interrogarunt: *Quis peccauit, hic,
 aut parentes eius: temere iudicantes, cœci-
 tatem illā ex peccato ipsius, vel paren-
 tum prouenisse: & cum in cruce Christus
 dixit: Eli, Eli, temere iudicant, Eliam vo-
 casse in auxilium suum. De Apostolis va-
 riis linguis loquentibus, dixerunt Iudæi,
 quōd ebrii erant. Melitenses videntes vi-
 peram pendentem de manu Pauli, homi-
 cidam eum esse crediderunt; viperā vero
 excussa cum nil mali haberet, cum Deum
 esse promulgauit, & in vtroque temera-
 ria existimatione se precipitarunt: sicut,
 & olim pater eorum Diabolus temere iu-*

dicans, quod si Deus Iobum affligeret, ac
 variis laboribus vexaret, amissa patientia,
 maledictione in illum insurgeret, cuius
 iudicij temeritatem exitus ipse probauit;
 ait enim Scriptura: *In omnibus his non pec-
 cauit Iob.*

Iob. 1.

Audiamus iam Patres, quid in hoc ge-
 nere argumenti dicant: D. August. *Perni-
 ciosum est, cum quis male senserit, sorte de bo-
 no nesciens, qualis sit; quid perdo, si credo, quia
 bonus est? si incertum est, virum sit malus, li-
 cet quidem caueas, ne forte verum sit, non ta-
 men damnes, tanquam verum sit; hoc pax iu-
 bet, quare pacem, & sequere eam.* D. Bern. *su-
 hanc egregiam sententiam docuit: Caue:*

D. August.
in Psal. 147.D. Bern. su-
per Cant.

*aliene conuersationis esse aut curiosus explo-
 rator, aut temerarius iudex, etiamsi perperam
 actum quid deprehendas, nec sic iudices pro-
 ximum, maxime autem excusa intentionem,
 si opus non potest; puta ignorantiam, puta sub-
 reptionem, puta casum, quod si omnino omnino
 dissimulationem rei certitudo recusat, suade
 nihilominus ipse tibi, & dicitur apud te: vehe-
 mens fuit tentatio: quid de me illa fecisset, si
 accepisset in me similem potestatem?* S. Ioan.

Clim. maiora his postulat dicens: *Etiamsi S. Ioan. Cli-
 in ipso anime à corpore digressu, quempiam mac grad. 10
 peccare videris, nec tunc quidem illum dam-
 nare audeas: incertum est enim hominibus iu-
 dicio Dei.* subdit: *Sicut elatio sola, absque*

Ibid.

*alio vitio comite, perdere se habentem potest,
 ita, & iudicandi vitium, etsi solum in nobis
 fuerit, per se nos perdere valebit; siquidem
 Pharisæus ex hoc condemnatus est. Tandem*

*B. Laurent. Iustin. lib. de spir. animæ in-
 teritu, hæc, quæ sequuntur, ingenio, &
 pietate eius digna scripsit: Hinc quorum*

B. Laur. Iust.

*dam presumptuosorum est redarguenda teme-
 ritas, qui nedum proximorum opera discutunt, rituali ani-
 verum etiam alieni cordis se faciunt iudices; me interitu.
 volunt quippe iudicare, quales sint hominum
 cogitationes, quibus ducantur affectionibus,
 qua intentione operentur, quoue spiritu mo-
 ueantur, quod omnino non licet, cum nemo sci-
 re valeat, quid agatur in homine, nisi spiritus
 hominis, qui in illo est, quamquam persepe
 contingat, quod sibi ipsi ignotus sit; diuinam in
 se tales reflectunt auctoritatem, quæ interio-*

Y y

Psal. 82.

rum sola est capax, dum intentionum, cogitationumque abdita penetrare posse se putant. de his legitur sic: *Ambulabant in tenebris, sicut in meridie.* Porro quemadmodum in meridie, ita illi in tenebris ambulare dicendi sunt, qui mentium proximorum profunda consilia curiosa investigatione perustrant, & ex hac iudicia temeraria confingentes, in nocte ignorantia ambulantes, meridiem se aspexisse exultant.

2. Cor. 4.

Tales Apostolus redarguens ait: *Nolite ante tempus iudicare, quoadusque veniat Dominus, qui, & illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium, precavenda profus sunt à fidelibus ista iudicia, quæ absque peccato fieri nequeunt; cum ex quadam cordis, ut plurimum temeritate proveniant; ipsi soli cordium sunt humiliter referenda iudicia, qui in æquitate iudicaturus est orbem.* Hanc Patrum doctrinam confirmemus & nos tu n facta Scriptura, tum & ratione:

ad Rom. 2.

Audi D. Paulum tu, qui proximum temere iudicas, (sic enim loquitur) *Tu quis es, qui iudicas alienum servum, in quo enim alius iudicas, teipsum condemnas.* Quod si à me seisciteris, in quo se condemnat? plane in hoc, quòd læsæ maiestatis divinæ reum se exhibet, auctoritatem arcanae eodis iudicandi (quod proprium est solius Dei) sibi petulanter usurpans: ut enim

D. Ioh. Climac. in sua scala gra 10.

dixit Divus Iohannes Climacus: *Iudicare, est impudens direptio divinæ dignitatis.* Præcipiebat Dominus in Levitico, ut septem diebus leprosus clauderetur, non permittebat Deus sacerdotem facile de lepra iudicare, sed suspendi voluit iudicium septem dierum spatium: si igitur Dominus non permittit, ita facile de lepra, quæ oculis cernebatur, iudicare, quomodo permittet te de cordis proximi tui malitia statim sententiam ferre? In libris Regum dicitur, quod Bethsania, cum Arcam Domini annis curiose intrarentur, illorum percussit Dominus septuaginta viros, & quinquaginta millia de plebe; quareo (obsecro) secretius est ipsum hominis cor, quàm illa? quanto ergo maior temeritas, penetrabilia cordis hominis iudicare, quàm secreta loca Arcæ illius scrutari?

1. Reg. 6.

Causarum verò, ob quas homines adeo frequentes in temeraria iudicia incidunt, primam affert D. Chrysost. dicens: *Sicut difficile, aliquem suspicatur malum, qui bonus est: sic difficile, aliquem suspicatur bonum, qui malus est; ut enim dixit Sapiens: In via stultus ambulans, cum ipse sit insipiens, omnes stultos æstimat.* quod satis experientia ipsa comprobatur, avarus de avaritia, libidinosus de libidine, ambitiosus de ambitione facile alios temere iudicet, & omnes sibi pessimos putat, quemadmodum enim in vase imundo omnis infusus liquor corrumpitur, & in languido stomacho quicumque cibus, vel pretiosus perditur, & in malos convertitur humores; atque virga quantumcumque rectissima, in aquam immissa, apparet obliqua; ita, quis opera alicuius sint sancta, & mirabilia, si cadunt in animos odio, & nequitia infectos, & oculis prave affectis iudicentur, cordibusque impietate refertis expendantur, apparebunt utique illis deformia; prava, & perverta. Talibus animis illi Pharisæi intuebantur opera nostri Redemptoris, & sic blasphemò corde dicebant: *Dæmonium habes Samaritanus es.* Quæ admodum etiam radius Solis per vitrum ingrediens variis coloribus pictum, vitri ipsius colores, non autem suum repræsentat, ut, cum Sol sit vnus, atque idem, diversus tamen pro colorum varietate appareat; sic homo affectu corruptus, non veros, ac naturios factis colores tribuit, sed qualis est eius affectio, tali colore rem ipsam depingit: ingrediens enim iudicium per affectum ipsius, affectus colorem ostendit; unde videas eadem, quæ vnus laudat, ab alio vituperari: quare prudenter quidem Agesilaus (ut est apud Plutarchum) quoties audiebat aliquos de aliorum laude, vel vituperio testimonium dicere, existimabat, non minus esse inquirendos, & discendos eorum mores, qui loquebantur, quam eorum, de quibus verba faciebant.

difficile, aliquem suspicatur malum, qui bonus est: sic difficile, aliquem suspicatur bonum, qui malus est; ut enim dixit Sapiens: In via stultus ambulans, cum ipse sit insipiens, omnes stultos æstimat. quod satis experientia ipsa comprobatur, avarus de avaritia, libidinosus de libidine, ambitiosus de ambitione facile alios temere iudicet, & omnes sibi pessimos putat, quemadmodum enim in vase imundo omnis infusus liquor corrumpitur, & in languido stomacho quicumque cibus, vel pretiosus perditur, & in malos convertitur humores; atque virga quantumcumque rectissima, in aquam immissa, apparet obliqua; ita, quis opera alicuius sint sancta, & mirabilia, si cadunt in animos odio, & nequitia infectos, & oculis prave affectis iudicentur, cordibusque impietate refertis expendantur, apparebunt utique illis deformia; prava, & perverta. Talibus animis illi Pharisæi intuebantur opera nostri Redemptoris, & sic blasphemò corde dicebant: *Dæmonium habes Samaritanus es.* Quæ admodum etiam radius Solis per vitrum ingrediens variis coloribus pictum, vitri ipsius colores, non autem suum repræsentat, ut, cum Sol sit vnus, atque idem, diversus tamen pro colorum varietate appareat; sic homo affectu corruptus, non veros, ac naturios factis colores tribuit, sed qualis est eius affectio, tali colore rem ipsam depingit: ingrediens enim iudicium per affectum ipsius, affectus colorem ostendit; unde videas eadem, quæ vnus laudat, ab alio vituperari: quare prudenter quidem Agesilaus (ut est apud Plutarchum) quoties audiebat aliquos de aliorum laude, vel vituperio testimonium dicere, existimabat, non minus esse inquirendos, & discendos eorum mores, qui loquebantur, quam eorum, de quibus verba faciebant.

Ac tandem, sicut eadem pluvia de celo decidens, in lilio flores, in vite vinum, in rubo vepres, in cicuta venenum producit

ducit; & sicut ex eodem odorifero flosculo apis dulcissimum mel, aranea verò pestiferum virus gignit, ita quidem ex eodem opere proximi, iusti adificationem, peccatores scandalum decerpunt, omnia in malam partem cōuertentes instar Pharisæorum, qui diuina virtute in Christum Dominum ab humanis corporibus dæmonia expellentem, diabolicæ potestati temerè adscribent. In Behelzebub principe Dæmoniorum eicit dæmonia: & cum verba illa: soluite templum hoc, & in triduo reedificabo illud, duplicem sensum sustinent, vt intelligi possent, vel de Templo materiali, vel de templo corporis sui, ipsi perperam de primo intellexerunt, omnia vertètes in deteriorem partem. Secundam causam, frequenter incidendi in varia iudicia temeraria, arbitror esse, quòd permulti magis aliorum gesta considerant, quàm propria: si enim quisque sibi attenderet, aliorum vitas non exploraret. Tetigit hanc causam S. Ioannes Climacus in sua scala, gradu 10. his verbis: *qui celeres nimiumque diligentes proximi delictorum iudices sunt, hoc idcirco patiuntur, quia nondum suorum peccatorum fixam, atque perfectam memoriam, curamque susceperunt; nam si quis amoto proprii amoris velamine, mala sua diligenter inspiciat, nullius iam rei alterius in hac vita curam geret; id apud se reputans, tempus sibi sufficere non posse, quo seipsum luceat. Sicut quidem non pauci ad alienos defectus inspiciendos lynceis oculis præditi, ad proprios verò, instar Talpæ, luminibus carentes, quibus adamussim conuenit figmentum illud Aesopi dicentis: huiusmodi homines duas peras secum ferre, vnā ante se, alteram à tergo; & in anteriori aliorum peccata reponere, vt ante oculos illa habeant, in posteriori verò propria, quæ proinde conspiciere nequeunt, hos pestilimiles ego dixerim oculis, qui cum alia prospiciant, se ipsos non intuentur. Memorandum in hac parte exemplum reliquerunt nobis Apostoli Christi Domini, qui cum audirent illum dicentem: *Vnus vestrum me**

traditurus est: nemo ad alterius exploranda facta, sed propriam conscientiam discutendam se conuertit: nemo de alio, etiam de Iuda, temere illum traditorem esse iudicauit; sed magis singuli, vnusquisque ne ille esset, de seipso timuit; dicebant enim: Numquid ego sum Domine? verum, tamen hoc illustre exemplum sit, longe illud superat, quod Sanctus Ioseph nobis exhibuit, dum grauidam videns vxorem suam, & non ex se adulteram minime iudicauit: hoc valde commendat eximiam Iosephi probitatem, ac sanctitatem. Cui, cum vxore sua, & eius filio sit honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XI.

Ostenditur, multis nominibus beatissimo Iosepho honorificentissimam Patris Christi nomenclaturam deberi, & quam magna hæc dignitas fuerit, variis animi conceptionibus perpulchre explicatur.

QVAMVIS sacra pagina nos doceat, Christum Dominum virtute Spiritus sancti, absque virili opera ex purissimis Mariæ sanguinibus conceptum fuisse, vt aperte indicauit Angelus Iosepho dicens: *Quod in ea natum est, de Spiritu sancto est: eadem tamen Iosephum patrem Christi fuisse appellatum, aperitissime nobis testatum reliquit, quia non solum ait, sic vocatum ab his, qui Incarnationis arcanum ignorabant, dum dicebant: Nonne hic filius fabri est? sed, & à sacro Euangelista Luca, qui diuino spiritu afflatus dixit: Erant pater, & mater eius mirantes super his, quæ dicebantur: imò & iterum: cum inducerent puerum Iesum parentes*

Ibid.

parentes eius: beatissimaque Virgo, ac omnium Euangelistarum sapientissima patris nomine, pleno ore eum cohonestauit, cum dixit: *Pater tuus, & ego, dolentes querebamus te, veracissimè potuisset dicere: sponsus meus, & ego: vel nutritius tuus, & ego: his tamen omisissis, non dixit: nisi Pater tuus, & ego, ut nos omnes alliceret ad honorandum beatissimum Iosephum, sub hoc celeberrimo titulo Patris Christi, qui ad eò excelsus est, ut quandam præferat auctoritatem supra Christū, quo nihil sublimius dici potest. Cum ergo nomina diuini Spiritus nutu imposta consonent rebus, non potest, non patris Christi nomen Iosepho diuinitus per os Mariæ impositum non adamussim ei congruere. Et quidem in*

D. Aug. li. 2. de consensu Evangel. c. 1.

primis Christi Pater apte conuenit vocari, quia, ut docuit Diuus Augustinus, ipse Christum Dominum in filium adoptauit, & paterna omnia officia, quæ patres exhibere solent, diligentissime Iesu præstitit: verba D. Augustini hæc sunt: *Nec enim propterea non erat appellandus Ioseph pater Christi, quia illum non genuerat; quandoquidem recte pater illius esse potuit, quem non ex sua coniuge procreatum, aliunde adoptasse; cui sanè adoptioni Christus consentiens, visus est, plane in patrem suum legalem illum elegisse. Vnde quemadmodum qui solum per electionem, & nõ iure sanguinis ad regiam dignitatem ascendit, non minus à cunctis rex vocatur, nec minor obedientia, & honor ei deferitur, quàm si ex paterna hereditate*

D. Damasc. viat. 13.

regnum obtinuisset; ita quidem licet, ut obseruauit D. Damascenus, Ioseph natura pater Iesu non existiterit, tamen, quia ex Christi electione in patrem suum ipse eum assumpsit, iure quidem honorificum adoptiuu patris Iesu nomen sibi vendicatur, & velut patris, obedientia & honor illi debetur. Et quidem non parum Iosephum commendat, quod ille, cuius filij adoptiuu sunt Martyres, Confessores, Apostoli, & omnes Sancti, ipse Iosephi adoptiuus filius esse voluerit, deinde Bernardus ser.

D. Bern. ser. 3. sup. missin.

de Annunc. vocat D. Iosephum, nutritium Christi, nihil autem frequentius apud infantes, quàm nutritium nutriticis virum, patrem suum compellere; tanto autem magis nomen hoc patris ei conuenit, quãto exactius, ac diligentius nutritij munus erga Iesum exercuit, ac sedulam eius curam gessit. hinc Diuus Chrysostronus eleganter dixit: *Non quia ex Spiritu sancto est, idcirco te à ministerio tantè estimas de sponsationis extraneum; nam, si nihil habes in hac generatione commune, tamen quod est proprium patris quodque nihil ledit Virginitatis dignitatem, hoc tibi facile concedo; quamquam enim non sit filius tuus, tu tamen curam erga illū, & sollicitudinem ostendis parentis.*

Ad hæc: si pupilli tutores suos merito patres vocare consueuerit, plane hoc etiam nomine Ioseph, pater Christi vocari meretur, ut auctor est Rupertus, qui versans illa verba: *Iacob autem genuit Ioseph: postquam totam illam generationum seriem scilicet Iacob comparauerat, ait: supremum scilicet gradum, cui Dominus innixus erat, fuisse Iosephum. & interrogans; quomodo ergo nitebatur? respondet, utique tanquam tutori pupillus, quippe qui in hoc mundo sine patre natus est, ita innixus est huic beato Iosepho infantulo pater optimus, cuius solatio paterno puer cum Virgine puerpera sustentaretur. Ut tamen Iosephum tutoris munus erga Christum præclare exercuisse demonstremus, placet in memoriam reuocare historiam illam Valerij Maximi, referentis, quòd cum Ptolomæus Rex Aegypti filij sui tutorem, Senatuum Romanum constituisset, continuò ille elegit Marcum Lepidum, Pontificem Maximum, qui bis fuerat Consul, virum adeo excellentem, qualem verba illius satis commendant, ad pueri tutelam gerendam; Alexandriam misit, amplissimi, & integerrimi viri sanctitate, Reipublice vsibus, & sacris comparatam, quem externæ procuratoris vacare voluit. ne fides Ciuitatis nostræ frustra petita existimaretur: additque tunc à Republica monetam fuisse excusam, in cuius altera parte famina comparebat, cum hac inscriptio.*

inscriptione; Alexandria: in altera vero hic aderat titulus: *Marcus Lepidus Pontifex maximus tutor Regis*: quibus significare voluerunt, Alexandriam, & Marcum Lepidum bonæ educationis Principis curam suscepisse: si ergo ad regis terreni educationem vir quaeritur ab hominibus, variis virtutum ornamentis cohonestatus, qualem (quæso) putabimus diuinam sapientiam illum delegisse, vt tutor esset, & custos cœlestis regis, Sapiente dicente: *Qui custos est Domini sui, glorificabitur; & qui seruat fructum, comedet fructus eius*? Quod si ad custodiam nostram Deus spiritus Angelicos destinauit, sanè, eum loco Angeli custodis, qui Christo nullus fuit assignatus, quia ipse potius erat custos Angelorum, eos, qui non ceciderunt à casu præseruans, cum (inquam) S. Ioseph in Christi custodem fuerit diuinitus ordinatus, non dubito, quin ipso etiam angelicos custodes longè præcelluerit. Quod si de Angelis ait Dauid: *Angelis suis Deus mandauit de te, vt custodiant te in omnibus viis tuis*. Ioseph in via ad Aegyptum, & in via ex Aegypto ad propriam patriam Christum infantem custodiuit, & velut alter Raphael Tobiam iuniorem incolumem ad propriam domum reduxit, immò, & ab immatura morte, quam herodiana tyrannis ei inferre moliebatur, diligenter eripuit. Et si de eisdem Angelis ait idem Regius Vates: *In manibus portabunt te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum*, quis, quæso, in dubium reuocabit, hunc sacrum custodem, tamquam Christi nutrium, per fragosa illa Aegypti itinera manibus, & brachiis illum amplexantem, tamquam diuinum Atlantem non semel eum portasse, *Qui tribus digitis appendit omnem molem terræ*? vnde Gratianus vir doctissimus in vita S. Ioseph, quam Hispano idiomate in lucem edidit, ait: *San Ioseph como Amo de leche, tomána el niño en sus brazos, y le traía cantando cantarcicos, acallauale s'zorbaba, brixabale, para que se durmiese en la cuna. gorgeabale, regalabale, y dabale diges, como à niño, y quando*

salta fuera de casa, le trata el pasario, y le manzana, y cosas semejantes, de que suelen gustar los niños, haciendose niño, por que trataba con Dios hecho niño: vnde D. Bernar. in Cant. dixit: Arbitror, & Ioseph virum Mariae super genua frequenter puero arrisissè.

Hanc autem sedulam custodiam, quæ beatissimus Ioseph habuit Iesu, & Mariæ, non obscure adumbratam reperio in illo antiquo paradiso, in quo cõstituit Dominus primum hominem principem rerum omnium, cui commisit custodiam Paradisi, & maxime ligni vitæ, & fontis illius perennis, ex quo irrigatur orbis. lignum vitæ Christus est, fons perennis, & signatus, ex quo aqua vitæ processit, sanctissima est Dei Genitrix; Ioseph præpositus est à Domino, vt custodiret Paradisum, & fabrilis arte operaretur, atque labore suo Dei filium, & Matrem aleret.

Præterea alio etiam titulo nosse Ioseph patris Iesu nomen meretur, quia patrinus eius fuit; est autem manifestum, patrinum patrem appellari, immò quandam spiritualis paternitatis dignitatem contrahere; Ioseph enim in Circumcisione Christi (quæ tunc instar baptismi erat) patrinum eius fuisse non obscure constat; quia vt D. Hieronymus ait, minister fuit illius Circumcisionis; vel, si non fuit, ex diuino tamen oraculo nomen Iesus illi imposuit, vt docent D. Bernardum. serm. 1. de Circumcisione, & Ephræm Syrus orat. de Transfiguratur. Domini, ex illo: *Pater filium, & vocabis nomen eius Iesum*: in quo (etsi obiter id dicam) magna etiã latet nostri Iosephi laus. nam si Adami grandis dignitas esse censetur, quod nomina animantibus imposuerit: quod vocauit Adam ipsum est nomen eius: absque vlla comparatione maior erit Iosephi dignitas, quod nomen imposuerit non creaturæ, sed creatori, tamquam proprium Dei. Refert Regius Vates, quod Deus stellas numeret, & eis nomen imponat: *Qui numerat multitudinem stellarum, & omnibus eis nomina vocat*: aliquid tamen isto excellentius

D. Bern. ser. 43. in Cant.

D. Hier. text.

4. opusc. p. 1.

D. Bern. ser.

1. de Circum-

cisione.

Ephræ. Syr.

orat. de trās-

figur. Dom.

Gen. 2.

Psal. 146.

lentius Deus ipse Iosepho communicavit, dum non stellis, sed ei, qui numerat stellarum multitudinem; non Astris, sed ei, qui nomen illis imposuit, ipse nomen imponat. Quod, si deinde Naaman Syrus, ut legimus 4. Reg. vocabatur Pater à famulis suis, quia patronus, & gubernator illius familiae esset: Pater, & si rem grandem tibi dixisset Propheta, certe facere debuisses: hoc etiam titulo, & ratione merito beatissimus Ioseph dignus est, patris Iesu nomine donari, cum Mariana illius familiae caput, rector, & gubernator esset, adeo, ut recte ei conveniat Dauidica illa verba: *Constituit eum Dominus domus suae, & principem omnis possessionis suae:* in cuius figura Ezechiel regnum Dei vidēs in curru, tria praecipue notavit: Thronum, Principem, & Cherubinum curru gubernantem: Thronus erat, Maria; Princeps, Iesus; ductor, & gubernator Ioseph.

Extant tamen, praeter hos omnes titulos, duo alij potiores, ob quos praecipue B. Iosephum, Christi Patrem merito vocari debere arbitror. primus est, quem nemo ignorat, nam maritus uxoris, quae ex priori matrimonio liberos procreaverat, ipse quidem (licet eos non genuerit) filios vocat, & ipsi vicissim, patrem illum compellant; si hoc ergo ita se habet (ut experientia notissimum est) potiori iure Ioseph pater Iesu nuncupari debet, & Iesus filius Iosephi dici. Nā filij uxoris ex primo matrimonio geniti, alium humanum patrem habuerunt, & cum illi nati fuere, maritus secundus cum eorum matre adhuc matrimonium non contraxerat; in praesenti tamen mysterio, nec Christus aliquem humanum naturalem patrem habuit, neque extra coniugium Mariae cum Ioseph iam celebratum natus, nec conceptus fuit Christus, est ergo magis cum ratione consentaneum, Iosephum patrem Christi appellari, quam secundum illum maritum, ut eleganter adnotavit S. Epiphanius haeres. 78. Secundus titulus, & omnium potissimus, ob quem beatissimus Ioseph Christi pater cognominari debet, in omnium

ore versatur, scilicet, quia iure matrimonij corpus B. Virginis erat ipsius Iosephi. Apostolo dicente: *Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir:* unde necesse erat Iosephum patrem Christi esse non generatione sed generatione sua Mariae uxoris suae, operante Spiritu sancto, qui vices Iosephi quodammodo gessit non virili semine, sed mystico spiramine. Unde sicut iura disponunt (ut constat ex §. cū in suo solo, versiculo, ex diuerso) quod in alieno solo nascitur, vel aedificatur, sub illius dominio cadit, cuius est solum: ex quo aperte constat, quod si arbor, vel fons miraculose nateceret in horto alicuius, ad Dominum horti pertineret; & in l. etiam si frumentum. §. penultimo, ff. de rei venditione, & in l. 2. C. eodem titulo: & in alijs pluribus iuribus habetur, quod id, quod seminatur, vel plantatur in fundo alicuius, statim, ut in terram radices egit, efficitur eius, cuius est fundus, aut terra illa: ac tandem in l. adeo. ff. de acquirendo rerum dominio, dicitur, quod si arbor posita in proprio fundo, radices miserit in vicinum communis vtriusque, domini fit arbor, & fructus; unde apud Matthaeum legimus, quod quidam conscius cuiusdam thesauri in fundo alieno latentis, fundum emit, ut fundi dominus factus, thesauri in eo absconditi dominium acquireret. Quare, cum terra virginea, in qua semen illud diuinum, Verbum scilicet aeternum, seminatum credimus; in qua arbor illa vitae plantata fuit, in qua sanctum illud germen, quod in Patris radicum erat, radices egit, & ex qua tandem fons ille aquae viventis in vitam aeternam erupit, ad Iosephum, tamquam dominum illius spectaret, ad eundem etiam pertinet speciali iure, arbor, fructus, germen, & fons, & quid quid in ea natum est. fateamur ergo opus est, Iosephum supremum paternitatis ius, excepta naturali generatione in Christum Dominum habuisse, tamquam in fructu, & filium natum ex utero Virgineo Mariae, cuius dominium iure matrimonij

Virgo

Ibid.

4. Reg. 5.

Psal. 164.

Ezech. 10.

D. Epiphanius
haeres. 78.

Virgo ipsa in eum transfulerat. Quod si (vt eadem iura disponunt) partus sequitur ventrem, manifeste inde fit, quod sub cuius dominio cadit prægnaans, sub eodē cadat, & foetus: immo iuxta doctrinam

D. August. D. August (v. habetur cap. quod, dist. 33. q. 5.) bona omnia vxoris non eius, sed viri arbitrio iacent, sic enim ait: *Nihil de tua veste, nihil de tuo auro, vel argento, vel quacumque pecunia sine arbitrio eius, id est viri facere debuisti.* & in eadem epistola ad Ediciam (vnde verba relata desumpta fuere) subdit: *Coniugate non licet dicere: facio, quod volo de meo, cum ipsa non sit sua, sed*

Theod. Val. capitis sui, hoc est, viri sui. Vnde Theodosius, & Valentinianus imperatores in l. hac lege C. de pactis Conuent. & in l. 2. ff. de adoptionibus scripserunt: Bonum est, mulierem, quæ seipsam marito committit, res etiam eiusdem pari arbitrio gubernari: quibus consonat illud Homeri

Ilia. lib. Iliad. Iliadum fingētis Iunonem Iouis vxorem noluisse absque eius impetrata facultate ad reconciliandum Oceanum cum Theide, vt significaret, non solum bona, sed & propriam libertatem, quæ nullo venditur auro, non tam suam, quam sui mariti esse; cuius fabulæ Plutarchus etiam meminit, lib. II. de legibus, vt probaret, nec per testamentum quidpiam debere vxorem erogare inconsulto, aut inuito viro suo. vnde Cancellarius Parisiensis

Caes. Paris. hæc contemplans dixit: *cur igitur non conueniat ipsi Iosepho ius aliud legale vltra ceteros homines in benedicta pueri Iesu formatione, quoniam natus est in ea: & ex ea carne cuius conjugium iure matrimoniali verè translatum erat in ipsum?*

Ceterum, iam excellentiam, ac miram huius dignitatis celsitudinem, vt Ioseph Christi pater vocaretur, explicare, variisq; modis illustrare properemus. Non solum vera Theologia, sed, & fides catholica nos docet, paternitatem, qua prima persona Patet est vngenti filij sui, proprietatem esse ad intra incommunicabilem, ad extra vero nulli eam communicauit, per vniouem hypostaticam, ita vt sicut ratio-

ne illius, Christus verò dicitur, filius Dei æternus, ita, & quispiam hominum gate æternus veraciter nominaretur, adeo enim nomen Patris Christi sibi soli Deus referuarat, videret: *Ego ero illi in Patrem;*

& ipse erit mihi in filium. nihilofecius tamen, volens Iosephum hoc indicibili honore cohonestare, *Patris* nomen sibi soli proprium, commune illi fecit, paternam suam dignitatem (quoad decenter fieri poterat) ei communicans: immo Spiritus sanctus, quamuis viri operam in Christi generatione diuina sua virtute suppleuit, *Patris* nomē minime sibi arrogauit, vt docet Angelicus Doctor 3. p. q. 32. art. 3.) sed Iosepho illud reliquit. vnde sicut Pater æternus in cælo filio suo ait: *Sede à dextris meis:* crediderim qui sem non semel Iosephum, ad mensam assidenti Christo dixisse: *filii, sede à dextris meis.*

quod eruditus quidam Hispanus poeta perpendens, perlepidè dixit Hispano idiomate:

*Y estando à la mesa vnestra,
Pudistes decir al hyjo?
Para darle de amor muestra,
Hyjo, siéntate à mi dextera.*

Olim Rex Artaxerxes, in epistola, quam centum viginti Prouinciis sibi subditis scripsit, vt eas certiores faceret, de magna auctoritate, & dignitate, quam ille obrinuerat, ait, eum ad illud honoris culmen ascendisse, vt pater noster vocaretur, & adoraretur ab omnibus, post Regem secundus: si ergo tanta dignitas erit, Artaxerxem Patrem vocari gentis illius, quid quæso erit Dei Patrem appellari? & si re vera magni Baptistæ excellentiam non parum commendat, quod sanctè ad eò viuere, vt ab Hebræis non paucis verus Messias existimaretur, quamuis re vera non esset, non potest non in magnum beatissimi Iosephi honorem, ac insignem commendationem cedere, quod Christi Pater putatus fuerit, & à spiritu sancto, angelico, & Mariano ore pater fuerit vocatus. vnde audeo dicere de sanctissimo Iosepho, nonnulla Pauli verba.

Heb. 2.

D. Thom.

Psal. 109.

Esthor 16.

li verba.

- Heb. 1.* li verba mihi vsurpans: Tanto maior Angelis effectus, quanto differentius prae illis nomen hereditauit; cui enim Angelorum aliquando dixit Pater meus es tu? Non diffiteor, quod
- Sapient. 10.* Adamus Pater orbis terrarum appellatus sit à Salomone; Abraham, Pater multarum gentium; Ioseph Pater regis Pharaonis: sed hæc quid sunt, si cum cognomine Patris Dei comparentur? Scio D. Lucam Dauidem vocasse patrem Christi, dum ait: Dabit ei Dominus Deus sedem Dauid patris eius: huius tamen nominis encomium à longe ei competebar, quatenus Christus ex profapia eius longa generationum serie intermedia descendebat; qua etiam ratione multi scelerati homines eiusdem genealogiæ, Christi patres dici possent: at nosster Ioseph, quantum seclufa naturali generatione excogitari potest, verus Christi pater, & omnium proximior existit, cum re vera pariter maritus, & consanguineus Mariæ esset, quæ vera Christi Genitrix erat. Sanè, si Christum Dominum non parum Ioannem honorasse existimamus, dum in lectulo Crucis iacens, filium Mariæ illum constituit dicens Matri: Ecce filius tuus; ego sanè tantò maiorem arbitror præstitisse Iosepho fauorem, dum in patrem suum illum elegit, vt elegisse testantur verba Virginis: Ecce pater tuus, & ego: quanto paternitas propter superioritatem, quam importat, filiatione præstat, & quanto Christus Mariam præcellit. vnde non dubito quin sicut Elisabeth exclamans, dicebat: Vnde hoc mihi viuenti mater Domini mei ad me? sic, & nosster Ioseph diceret: vnde hoc mihi, vt Mater Domini mei vxor mea sit? vnde tantus mihi honor, vt eius sponsus sim, cuius Deus filius est? Deinde ad dignitatem patris pertinet, subditum sibi habere filium: quid autem gloriosius, quàm, quod Ioseph mortalis homo Iesum verum Deum sibi subditum, atque ad nutum obedientem sub potestate sua habuerit, vt clare indicant verba D. Lucæ: Et erat subditus illi? semel docet sacra Scriptura retrocessisse horologium solis vadeçim lineis ad imperium Regis Ezechia; semel etiam tradit Iosue Soli imperasse, vt cursum suum cohiberet, & non ultra moueretur: Obediente Deo voci hominis: vt ait sacer textus; semel etiam Ioannes Baptista sibi subditum habuit Christum in Iordane, dum illum, infigne humilitatis exemplum nobis presentem, baptizauit, in quo superioris munus erga illum exercuit; at Ioseph Soli iustitiæ non semel, sed millies imperauit, puero Iesu legem statuit, quando domi confisteret, quando ab ea egressurus esset; & vt alter Iosue ei dicebat; ne mouearis, nunc pedem fige, nunc propera: & ille patris sui Iosephi obseruantissimus, promptissime ei obediebat, & vestigia eius sequebatur, cum alioquin esset ille, de quo Ioannes dicit: & sequuntur agnum, quocumque ierit. Hoc sanè inauditum superioritatis genus omnem tam humanã, quam angelicam auctoritatẽ transcendere haud difficile erit comprobare. Certè Christo Domino, tamquam supremo omnium creaturarum Monarchæ, omnia oportet esse subiecta, & voluntati eius efficaci, velint, nolint, obedire debent: Mare quidem obediuit, dum super illud tamquam super firmam, ac solidam terram deambulabat, Petrumque deambulare fecit: Terra ei obediuit, dum ad imperium eius monumenta aperta sunt, & multa a corpora sancto sum surrexerunt. Instabiles etiam venti, & procellæ ei obediunt: Quis est hic, quia venti, & mare obediunt ei? Dæmones obediebant, dum ad imperium eius a corporibus, quæ obsidebant, egrediebantur: Inexpugnabilis mors ab his, quos possidebat, voci eius subaudiens, longe recedebat, quoties mortuos ad vitam reuocabat. Quid plura certè Apostolo dicente: In nomine Iesu omne genu flexatur, caelestium, terrestrium, & infernorum, etiam superni coelicolæ eius voci obsequentes, ab eius voluntate ne latum vnguem recedunt: Omnes sunt administratorij spiritus in ministerium missi, propter eos, qui hereditatem capiunt salutis: sed & stellæ ei promptissime obtemperant (vt ait Baruch)

Gen. 3. *Gen. 4.* *Gen. 1.* *Gen. 2.* *Gen. 3.* *Gen. 4.* *Gen. 5.* *Gen. 6.* *Gen. 7.* *Gen. 8.* *Gen. 9.* *Gen. 10.* *Gen. 11.* *Gen. 12.* *Gen. 13.* *Gen. 14.* *Gen. 15.* *Gen. 16.* *Gen. 17.* *Gen. 18.* *Gen. 19.* *Gen. 20.* *Gen. 21.* *Gen. 22.* *Gen. 23.* *Gen. 24.* *Gen. 25.* *Gen. 26.* *Gen. 27.* *Gen. 28.* *Gen. 29.* *Gen. 30.* *Gen. 31.* *Gen. 32.* *Gen. 33.* *Gen. 34.* *Gen. 35.* *Gen. 36.* *Gen. 37.* *Gen. 38.* *Gen. 39.* *Gen. 40.* *Gen. 41.* *Gen. 42.* *Gen. 43.* *Gen. 44.* *Gen. 45.* *Gen. 46.* *Gen. 47.* *Gen. 48.* *Gen. 49.* *Gen. 50.* *Gen. 51.* *Gen. 52.* *Gen. 53.* *Gen. 54.* *Gen. 55.* *Gen. 56.* *Gen. 57.* *Gen. 58.* *Gen. 59.* *Gen. 60.* *Gen. 61.* *Gen. 62.* *Gen. 63.* *Gen. 64.* *Gen. 65.* *Gen. 66.* *Gen. 67.* *Gen. 68.* *Gen. 69.* *Gen. 70.* *Gen. 71.* *Gen. 72.* *Gen. 73.* *Gen. 74.* *Gen. 75.* *Gen. 76.* *Gen. 77.* *Gen. 78.* *Gen. 79.* *Gen. 80.* *Gen. 81.* *Gen. 82.* *Gen. 83.* *Gen. 84.* *Gen. 85.* *Gen. 86.* *Gen. 87.* *Gen. 88.* *Gen. 89.* *Gen. 90.* *Gen. 91.* *Gen. 92.* *Gen. 93.* *Gen. 94.* *Gen. 95.* *Gen. 96.* *Gen. 97.* *Gen. 98.* *Gen. 99.* *Gen. 100.*

Stellæ celi vocatæ sunt, & dixerunt: Adsumus. Et quod isthæc omnia longe antecellit, ea, quæ omni entitate, & existentia carent, quasi re vera existent, ei obsequuntur: Vocatæ ea, quæ non sunt, tamquam ea, quæ sunt. Vocavit lucem, quæ non erat, fiat lux, & facta est lux: Vocavit firmamentum, quod non erat; fiat firmamentum, & factum est firmamentum: ecce obediunt ei etiam quæ non sunt; si igitur cuncta tam cœlestia, quam terrestria, & quæ in infernis sunt, Christo Domino obediunt, & Christus obdit Iosepho, cōsequens est, omnia obedientiæ Iosephi subesse, & potestatem, ac auctoritatem eius omnem, non dicam terrenam solum, sed, & cœlestem potestatem longo intervallo antecellere, hoc enim argumentationis genere Themistocles Gregorum Rex (vt retulimus supra ex Plutarcho) inferbat, filio suo Diaphanto omnia Græciæ regna subesse; filius meus (aiebat) imperat vxori meæ, & vxor imperat mihi, & ego toti Græciæ, ergo etiam Dyaphantus eidem toti Græciæ præest. Rectè ergo, & eleganter dixit insignis ille Cancellarius Parisiensis: Hæc subiectio sicut inestimabilem notat humilitatem in Christo, ita dignitatem incomparabilem signat in Iosepho: quid enim sublimius, quam quod ei, qui in femore scriptum habet: Rex Regum, & Dominus Dominantium: ei, cuius nomen est: Deus fortis, Pater futuri sæculi: ei, qui Dominus exercituum vocatur; ac tandem ei, qui dicit: Mihi curuabitur omne genus, Ioseph vnus patris auctoritate imperet; & ille filiali subiectione ei sublit, & obediatur, ac dicat: Pater, fiat voluntas tua: quod nos æterno Patri orantes dicere ipse docuit in oratione dominica?

Ad hæc cum officio paterno quid magis coniunctum, quam alere filium, & maxime in infantia, & pueritia, cum filius propria industria victum sibi comparare non potest? sanè inæstimabilis est Iosephi laus, vt ei, de quo ait Dauid: Aperi tu manus tuas, & imple omne animal benedictione: ille manum suam aperuerit, porrigens ei potum, & cibum; & illi, de quo idem testatur, omnia alere animantia: Tu dæus illis escam in tempore opportuno; ipse per multos annos fabriliis artis labore acquisitam escam exhibuerit, & necessaria ad victum, & vestitiū subministrauerit: vnde nulli melius, quam Iosepho, Christum dicturum arbitror in die iudicii, quod ipse pollicitus est: Esuriui, & dedisti mihi manducare; sitiui, & dedisti mihi bibere; nudus eram, & cooperuisti me. Immo, si rem altius contemplemur, cum Christus Dominus ex alimento, quo utebatur, maiorem in dies sanguinis quantitatem acquisierit, sanè, cum pretiosus ille sanguis pretium fuerit inæstimabile nostræ redemptionis, opus est etiam concedamus, Iosephum auctori salutis nostræ materiam subministrasse sudore vultus sui, labore manuum suarum acquisitam, ad conficiendum pretium pro reparatione generis humani æterno Patri in ara crucis exfoluendum. vnde eo modo, quo puræ creaturæ concedi potest, crediderim Iosephum, & Mariam Christi fuisse in redemptione generis humani præstantissimos coadiutores, & consequenter ipsis maiori obligationis vinculo, quam reliquis omnibus sanctis, totum genus humanum deuinctum esse.

Actædem, quod longe reliqua omnia superat, ex hoc paterno Iosephi munere erga Christum, colligitur eximius, ac ardentissimus illius erga eundem amor, cum re vera filij ex gratia non minus, quam ex natura procreati diligantur, vt docuit D. Ambrosius dicens: Non enim vos D. Ambros. si in coniugio suscepissem; non enim vehementior est natura ad diligendum, quam gratia: hæc omnia adeo celeberrimum toti Orbi reddunt nostrum Iosephum, vt in eius laudibus decantandis impares etiam Angelicos spiritus esse putem, vt qui Patris Christi dignitatem omnino comprehendere non valeant. vnde quæ Christus dixit verba: Patrem neminem nouit nisi filius, & cui

Ibid. *Matth. 23.*

voluerit

voluerit filius reuelare: non solum de Patre aeterno, sed & de Iosepho, patre eius putatio, satis verificari autumo. Quare, sicut olim quidam orator (vt auctor est Sabellicus) postquam multis encomiis Philippum Macædonum Regem ad cælum vsque extulisset, vltimum colopho-

Sabellicus de nem orationi suæ præbens, dixit: Hoc vnū Phil Maced. dixisse sufficiat, filium se habuisse Alexandrum: lic ego, gloriosissime Ioseph, cum laudes tuas dignè depromere non valeam, hoc vnū, quod pœnè infinita in se complectitur, dixisse sufficiat filium te habuisse Deum.

Actor. 17. Ipsius enim & genus sumus: sanè Deus ipse veracissime dicere potest de Iosepho Patre suo legali, & matris suæ consanguineo: Ipsius enim & genus sumus. Tum vero si (Salomone id attestante)

Prou. 10. 13. Filius sapiens lætificat patrem: quanta Iosephi lætitia, quàmque ingens laus erit, filius infinite sapiens, in quo (vt Apostolus inquit) sunt omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ Dei. Sanè, cum filij sapientia sit planè infinita, non potest non Iosephi patris eius gloria quãdã dignitatis infinitatè inde mutuari. Fateatur ergo tam humana, quã Angelica facièdia, eius in laudibus decantandis, omninò se imparem esse, & quas verbis digne profequi non potest, religioso silentio veneretur, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum.

Colos. 2. Amen.

Amen.

HOMI.

HOMILIA XII.

Pulchra sanctissimi Iosephi Deiparæ Maria sponsi, cum antiquo illo Iosepho Patriarcha comparatio: quantum tam multiplici sanctorum Patrum eruditione, quàm variis animi conceptionibus locupletamus, ac Virginem fuisse comprobamus.

ON paucos scriptores in eo allucinari animaduerto, quod paucissima de beato Iosepho expressè sacros Euangelistas edixisse audent; quod mihi è contra eos factitasse videtur, cum præcipua capita omnium, quæ de B. Iosepho nostræ cognitioni subesse iure desiderari possent, dilerte tetigerint. Nam si nomen ignoras, Iosephum vocatum dicunt: *Iacob autem genuit Ioseph: si genus, & profapiam, ecce apertè inquirunt, ex regali progenie ortum de domo Dauid: & Angelico ore filius Dauid vocitatur: si morum eius conditionem, & vitæ rationem cupis tibi innotescere, minime illà silentio prætereunt, sed compendiosam potius quandam de moribus, & vita illius (vt aiunt) informationem euangelica auctoritate contestatam tibi reliquerunt, Matthæo dicente: Ioseph autem, cum esset iustus, noluit eam traducere: si deinde statum eius nosse desideras, cum Maria iudem vxoratum tradunt: Ioseph virum Mariæ. Quod si adhuc arcanas eius cogitationes tibi patefieri & referari postulas, illas etiam manifestant, dum aiunt: hæc autem ea cogitauerunt, quæ in vigilia, sed quæ ipsi dormienti, & somniant acciderunt, palàm tibi aperiunt, dicentes: Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph. Hæc omnia adamussim præfigurata recipio*

reperio in Patriarcha illo Ioseph, quem beatissimi nostri Iosephi, Virginis sponsi, typum gessisse vnanimis est Patrum sententia: & quamuis non ignorem D. Bernardum, & alios præsentis collationis inter hos duos Iosephos egregium argumentum perlepidè, & eleganter protèquutos fuisse, quæ illi tamen præterire, nostrum erit adiungere, ne actum agere videamur. Et quidem, si à nomine exordiamur, eodè vterq; gaudet, quod *augmētum*, seu *incrementum* significat, vtriusq; volū: ad quod videtur alluissè Iacob, cū filio suo Iosepho dixit: *filius accrescēs Ioseph, filius accrescens*: quod in nostrū Iosephū satis conuenire noscitur, tum, quia cum alij sponsi virginitate minuantur, ipse per matrimonium cum Mariā virginitatis, & aliarum virtutum singularè incrementum suscepit; tum etiam, quia, sicut antiquus ille Patriarcha sic appellatus fuit, quia ad illud honoris augmentum peruenurus erat, vt totius Aegypti pro Rex, & secūdus à Rege futurus esset; sic noster Ioseph ad tanti honoris culmen ascendit, vt, & Christi pater nominaretur, & Dei Genitricis verus maritus esset, quod non solum imperialem, sed, & Apostolicam dignitatem longe antecellere arbitror, vt suo loco demonstraui. sed, nec silentio præteribo, quod *Ioseph* hebraice (si credimus illius idiomatis peritis) *pulchram arborem* significat, quod, & Iosepho mirifice congruit; cum sub protectionis eius vmbra melius, ac securius, quàm animantia sub Daniellis arboris vmbra, Iesus, & Mariā requieuerint, & à rapacibus herodiani accipitris vnguibus sua protectione ipse eos liberauerit. Alij tamen ex hebraeo contendunt significare *filium fructiferum*, vel *crefcentem iuxta fontem*, vel *iuxta oculum*: vnde Pagninus vertit, vt *Ioseph* idem sit, quod *ranus fructificans iuxta fontem*, vel *iuxta oculum*, quod & nostro Iosepho rectè consentit; nam infans ille, quem ipse amplexabatur, eius pedes saepe osculabatur, iuxta quem iacebat dor-

miebat, vigilabat, ac per multa virtutum opera exercebat; omnium bonorum fons erat vberimus. beatè ergo iuxta fontem creuisse dicitur Ioseph, vel iuxta oculum; iuxta oculos enim Christi versabatur, quem ipse, vt pupilam oculorum suorum diligebat. O felicem arborem; tali irrigatam fonte, ad maximum incrementum peruenisse, quis quæso ambiget?

Quod si Moyses antiqui Iosephi historiam referens honorifico *Iusti* cognomine Patriarcham illum cohonestauit, idem sanè cognomen Euangelista nostro Iosepho tribuit: *Ioseph autem, cum esset iustus*. Immo obseruaerim quatuor insignes Iosephos diuina eloquia commemorasse; Iosephum pro Regem Aegypti; Ioseph ab Arimathæa, qui Christi sepultura operam dedit, Iosephum Barabam, super quem ad Apostolatam missæ sunt sortes, & Iosephum Virginis sponsum, quos etiam omnes *Iustos* cognominant; nam Sapiens loquens de Patriarcha Ioseph, ait: *hec venditum iustum non dereliquit*. De Ioseph ab Arimathæa Lucas ait: *Vir, nomine, Ioseph, qui erat Decurio, vir bonus, & iustus*. De Ioseph Baraba Lucas scribit: *Ioseph, qui cognominatus est iustus*. Ac tandem idem Euangelista de nostro Ioseph sermonem instituens ait: *Cum esset iustus, noluit eam traducere*: At nostri Ioseph iustitia tantum illorum iustitiam, quantum & dignitas antecelluit; maxime, si absque lethali crimine (vt certissime credo, & docet D. Augustinus lib. 6. de natura, & gratia) vitam transegit; & fomitis peccati ardor in eo penitus fuit extinctus, vt tradit Isidorus in sua Summa; & in ventre materno fuit sanctificatus, vt docent Cancellarius Parisiensis, & Episcopus Christopolitanus, quibus modesti non pauci consentiunt; immò eruditus noster Bernardus, postquam retulerat opinionem cuiusdam dicentis; diuinitus præseruatam fuisse ab originali culpa, non audens illum damnare ait: *Virum autem Ioseph ab originali macula præseruatum*

Sap. 10.

Matth. 1.

Gen. 30.

Matth. 27.

Act. 1.

Sap. 10.

Luc. 23.

Act. 1.

Matth. 1.

D. August.

D. Isidorus.

Io Gers. Cancell. Paris.

de nat. V. in Ioseph.

Valent. Epif.

Christof. sup. Magnificat.

D. Bernard. de busto in marial. A p. ser. 12.

seruatus fuerit, ipse Deus nouit, qui eadem in patrem sibi putatum, & gubernatorem suae humanitatis, & dilectissimae Matris suae coniugem super omnes homines elegit. si Patriarcha Ioseph nobilitate conspicuus fuit, quippe, qui ex illusterrima Abraham familia originem ducebat, eiusdem etiam nobilitatis non solum particeps esse noscitur noster Ioseph (ut restatur D. Mattheus Virginis genealogiam texēs, cui alterum caput apposuit Patriarcham Abrahamū, & alterum Regem Dauid: filij Dauid, filij Abraham) sed in gentilitate claritatis genere tantō veterem illum Iosephum præcelluit, quantō Christo sanguine propinquior fuit; qui tanquam fons totius nobilitatis maiorem splendorem in genus suum effudit, quā ab illo susceperit; ex quo apertissime constat, nullum virum generis nobilitate Iosepho clariorem unquam extitisse. vnde Diuus Bernardus hom. 2. super Missus est ait: Verē de domo Dauid, verē de regia stirpe descendit vir iste, Ioseph, nobilis genere, mente nobilior, planē filius Dauid, non degenerans à patre suo Dauid, prorsus (inquant) filius Dauid, non tantum carue, sed fide, sed sanctitate, sed deuotione, quem, tanquam alterum Dauid, Dominus inuenit secundum cor suum, cui citō committeret secretissimum, atque sacratissimum sui cordis arcanum; cuique, tanquam alteri Dauid, incerta, & occulta sapientiae suae manifestauit. His non parum consentanea tradit D. Anton. 4. Par. Theologiae tit. 15. c. 8. Vbi versans illa verba: De domo Dauid: inquit: Dicitur Ioseph de domo Dauid, nō tantū propter successionē in genere, sed principalius, propter virtutū imitationem, quia tales proprie dicuntur esse de vna domo, iuxta illud Psalmistae, qui habitare facit vnus moris in domo. Adde etiam, quod qui futurus erat nutritius Regis caelestis, par erat, ut esset regia nobilitate cōspiciuus, iuxta illud Isaiæ prophetae: Erant Reges nutritij tui; hoc est, Maria, & Ioseph, ex regia Dauidis prolapia originem ducentes. Quod si ad morum probitatem antiqui illius Iosephi mentis aciem conuertas, mi-

ram quandam sympathiam, & armoniam inter illum, & nostrum Ioseph reperies; ut enim dixit Diuus Bernardus: Memento D. Bernardi magis illius quondam Patriarchae venditi in Aegypto, & scito ipsius istum non solum vocabulum fuisse sortitum; sed & castimoniam adeptum, innocentiam affectum, & gratiam. Ille quidem & sanctitatem, & castitatem suam mirifice ostentauit, cum dominæ suæ blanditiis prouocatus, non solum non consentit, sed, ut casum penitus præcaueret, pallium in manus illius relinquens, effugit. Sed, si hoc tibi magnum castimoniam, & sanctitatis argumentum videtur, ecce maius præstitit noster Ioseph; nam ille compefcuit se, ne accederet ad vxorem alienam, hic verò, ne propriam agnosceret, se cohibuit; ille quidem castus fuit, at noster Ioseph, quā castus, quia Virgo? ille castitate præstitit, hic virginitate præfuit. Licet Patres Græci Epiphanius, Euthimius, Gregorius Nissenus, Origenes, Theophilactus, Nicephorus, quorum sententiæ adstipulantur ex latinis, Hilarius, Ambrosius, & Platina, licet (inquam) omnes isti arbitrentur, Iosephum, antequam Mariæ desponsaretur, ex alia coniuge liberos genuisse, qui propterea in Euangelio fratres Domini frequenter vocitari solent: Patres verò latini, Hieronymus, Augustinus, Chrysostomus, Anselmus, Diuus Thomas, Vgo de sancto Victore, Beatus Petrus Damianus, venerabilis Beda, Theodoretus, Chrysologus, Alcuinus, & communi consensu Scholastici Doctores docent, Iosephum perpetuam virginitatem custodisse, quorum sententiæ omnino adhærendum esse censeo: maxime, quod Beatus Petrus Damianus discretis verbis dicit: hanc esse Ecclesie fidem: quam propterea variis Doctotum testimoniis, & solidissimis rationibus confirmabo. Et quidem in primis deceptionem eorum, qui oppositæ sententiæ subterfere, Diuus Hieronymus, sacrarum scripturarum diligentissimus scrutator, his verbis luculentè

lenter aperit; quibus, & Iosephi filios adimit, & simul causam erroris ostendit; sic enim ait: *quidam, fratres Domini de alia vxore Iosephi filios suspicantur, sequentes deliramenta Apochryphorum, & à quadam effica muliercula constringentes. Nos autem sicut in libro, quem contra Heluidium scripsimus, continetur, fratres Domini, non filios Iosephi, sed consobrinos Saluatoris, Mariae liberos intelligimus, materteræ Domini, quæ esse dicitur mater Iacobi minoris, & Ioseph, & Iudæ, quos in alio Euangelij loco fratres Domini legimus appellatos; fratres autem consobrinos dici, omnis scriptura demonstrat. Rectè ait, facta Scripturâ id demonstrare, cū non semel speciali propinquitate coniunctos, fratres vocare soleat, vt constat ex Genesi 13. vbi Loth, & Abraham dicuntur fratres, cum tamen constet ex cap. 11. Loth fuisse nepotem Abraham, & similiter cap. 29. Iacob, & Laban dicuntur fratres; extantque alia pleraque exempla, quorum meminere Augustinus, & Epiphanius. Rectè etiam D. Hieronymus dixit, deliramenta apochryphorum sequi oppositum opinantes; tum quia Origenes super cap. 13. Matthæi testatur, opinionem illam liberos Iosepho adscribentem, ortam fuisse ex quodam Euangelio Hebræorum Petro aut Iacobo adscripto, cuius tamen Seleucium hæreticum legitimum eius, auctorem extitisse, tradit Innocentius primus, ad c. 7. & Augustinus lib. 1. de fide contra Manichæos cap. 38. tum etiam, quia, cum in Euangelica historia assignentur expressè parentes fratrum Domini, manifestum est: Iosephum non fuisse patrem illorum; Iacobus enim minor, qui frater Domini vocatur, Iacobus Alphæi dicitur apud Matthæum, Marcum, & Lucam in quibus locis alter etiam Iacobus maior, qui, & frater Domini appellatur, dicitur Iacobus Zebedæi sic autem dicitur, quia ille erat filius Alphæi, iste Zebedæi iuxta phrasim enim scripturæ, filius à patre cognominari solet, vt constat 1. Machabæorum, vbi dicitur: Alexander Philippi, quia parens eius Philip-*

pus erat. vnde venerabilis Beda hæc perpendens in cap. 6. Marci ab hæreticis autumat in Patrum scriptam sententiam de filio Ioseph; Patres enim non ignorabant, Matthæum, nominare Iacobum filium Alphæi, vnde ergo somnariæ potuerunt esse filium Ioseph; extat item aliud insigne testimonium eiusdem Diui Hieronymi, Iosephi virginitatem astruentis, scribens enim contra Eluidium hæreticum ait: *Tu dicis, Mariam Virginem non permansisse? ego mihi plus vindicō, etiam ipsam Ioseph virginem fuisse per Mariam, vt ex virginali coniugio virgo filius nasceretur; si enim in virum sanctum fornicatio non cadit, & aliam eum vxorem habuisse non describitur, Maria autem, quam paratus est habuisse, custos potius fuit, quam maritus (subintellige, consummans matrimonium) relinquitur, Virginem cum mansisse cum Maria, qui pater Domini meruit appellari. Accedit ad hæc Diuus Augustinus serm. 15. de nat. Dom. Habe Ioseph cum Maria coniuge tua communem virginitatem membrorum, gaude, nimirumque congaude Virginitati Mariæ, qui solus meruisti virginalem affectum possidere coniugij, quia per meritum Virginitatis ita separatus es à concubitu vxoris, vt pater dicaris Saluatoris.*

Sed, quod cuncta omnia supradicta longe superat B. Damianus in epistola ad Nicolaum Pontificem tradit his verbis veritatem hanc esse de fide: *Et ne hoc sufficere videatur, vt tanquam Virgo sit*

Bedat ap. 6.
Marci

D. Hier. lib.
contra Eluid.

D. August.

Beda in c. 2.
cap. 1000.

Rupertus.
Cant. 6.
Cant. 2.

D. Damasc.

Mater, Ecclesie fides est, ut fuerit Virgo & is, qui simulatus est pater. Si igitur redemptor noster tanto per dilexit floridi pudoris integritatem, ut non modo de virgine viro nasceretur, sed etiam a nutritio Virgine tractaretur, & hoc, cum adhuc parvulus vagiret in cunis, à quibus nunc obsecro, tractari vult corpus suum, cum iam immensus regnet in celis? sed & his insuper, tam pie, quam sapienter superaddunt D. Augustinus, Angelicus Doctor, & Cancellarius Parisiensis, Iosephum non solum perpetuam Virginitatem coluisse, sed eandem nuncupato voto in consortio Virginis consecrasse, quod & docuit Abdias Babylonicus, qui tempore Apostolorum vixit, in vita SS. Simonis, & Iudæ. Nec desunt rationes moraliter evidentes, eandem Iosephi virginitatem stabilientes. nam si Christus in Cruce motiturus, Matrem suam Virginem iam in ætate prouecta non nisi Virgini Ioanni commendare voluit, quomodo eam in iuuenili, ac tenera ætate Ioseph commendasset, nisi ille Virgo esset? Vnde Cancellarius Parisiensis in sua Iosephina dixit: *Corrupto numquid fuerat socianda puella, que grandæua fuit soli commissa Ioanni: Item quia, si Christus Dominus, ad eam virginitatis amatorem se exhibuit, ut non contentus virginitatem seruare, voluerit de Virgine nasci, virgineo lacte nutriti, virgineo sinu foueri, præcursorum Virgineam habere, à virgine Martha ministrari, & hospitio recipi, in sepulchro virgineo, in quo nondum quisquam postius fuerat, sepeliri, ac tandem in caelesti patria virgineis choris septus incedere: Qui sequuntur agnum, quocumque ierit: quis sibi persuadeat, eum: Qui nascitur inter lilia: Iosephum elegisse in patrem suum adoptiuum, & matris sue sponsum, & custodem, nisi Virgo esset? Deinde: nã si Diua Cæcilia virgo legitur Valeriano spõso donum virginitatis impetrasse à Deo, & ad illam vouendam persuasisse, indeuotæ sanè mētis est, nō sibi persuadere simile quidpiam beatissimam Deiparam sanctissimo viro suo Iosepho præstitisse,*

Item, quia Ioseph electus fuit à Deo, ut vices patris cœlestis gereret in terris: congruebat ergo, ut sicut de illo beata Agnes dixit: *Cuius pater feminam nescit: ita nec Ioseph feminam vniquam agnouisset; maxime, quod cum ipsi incumberet immediatissime, & familiarissime Christi humanitatem conrectare, mirum in modum decebat, plusquam angelica puritate vigere vnde melius Ioseph, quam data verba illius sibi usurpare, & adaptare potuisset: Tu scis Domine, quod nunquam concupiui feminam, & mundam seruauit animam meam ab omni concupiscentia: vixi autem, cum timore tuo, non cum libidine mea concessi suscipere: O virum castissimum, quis te docuit tantum Deo placere Virginitatem? quæ lex, quæ iustitia, quæ denique pagina veteris testamenti præcepit tibi in carne non secundum carnem viuere, & in terris Angelicam ducere vitam: Nondum legeras, o beatissime Ioseph, Sapiens, carnis mors est, & Curam carnis ne perferis in desiderio: nondum legeras de virginibus, qui cantant canticum nouum, quod nemo alius cantare poterat, & sequuntur agnum, quocumque ierit: nondum legeras à Christo laudatos esse, qui se castrauerunt propter regnum cœlorum; nondum legeras: Qui matrimonio iungit Virginem suam, bene facit, & qui non iungit, melius facit: nondum legeras: De virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem do: nondum hæc audieras, nondum de illis acceperas, non dicam præceptum, sed neque consilium, neque exemplum; & tamen iam illa obseruabasi sed ideo te illa obseruasse puto, quia spiritus sancti vinctio, iam tunc te docebat de omnibus, ac verbum diuinum, qui sermo Dei viuus, & efficax est, ante, tibi factus est magister, quam tu illi pater, & nutritius; prius tibi instruxit mentem, quam in vtero tuæ sponæ sibi indueret carnem omni labe carentem, quid hoc est, o Virgo Ioseph, quid hoc est? Christo deuouisti, te exhibere Virgineam, & nescis, quod ipsi exhiberi te oportet etiam Patrem?*

D. August. (ut habetur 27. q. 2. tit. 15. c. 23.)
D. Tho. 3. p. q. 38. art. 4.
D. Antonin. 4. p. Theol. Gerson Cancell. Parif. in anno sup. ep. ad Gal. c. 1. ser. de na. Mar. cõsid. 3. Canif. lib. 2. de Deip. cap. 13.
Abdias Bab. Ioan. 19.
Ioã. Gerson.

orem? Elegisti in Israel esse contemptibilis, & ut illi placeres, cui te probasti, maledicisti sterilitatis incurere non dubitasti? sed ecce, maledictio benedictione commutatur, & sterilitas paternitate compensatur, quia ubi pro Deo contemptibilis esse non refugisti, ibi pater filij eius putari, & appellari dignus fuisti.

Sed iam ad desponsationem Iosephi statum eius indicantem, in qua persimilis fuit antiquo illi Patriarchæ, pergamus. Vincentius in suo spec. historiali refert, Aseneth filiam magni sacerdotis Helio- poli pulcherrimam suæ gratiæ fœminam, & castitatis amantissimam dixisse, nemini, nisi alicui Deorum illam in uxorem fore dandam; vnde in arce fortissima se conclusit, ubi cum aliis virginibus vitam honestè debebat: accidit autem, ut Iosepho Protege Aegypti iam creato, illac eunte, Aseneth, ex fenestra quadam Arcis illum prospiciens, eius modestissimæ, ac pudicissimæ pulchritudinis amore capta, in sponsum illum acceperit. Ad eundem modum B. Virgo omnium fœminarum pulcherrima, quæ non nisi Deum immortalem in sponsum habere proposuerat, & ideo ob virginittatis amorem in Templo, cum aliis virginibus conclusa, vitam traducebat, ex diuino instinctu, Iosephi modestia, ac virginali pudore allecta, illum in sponsum suum libenter accepit. Quod, si Aseneth (si Dictionario hebræo Complutensi credimus) significat: ignem distillantem: rectè id Deiparæ Mariæ congruit, quæ in sponsum suum diuinitatis ignem distillans, minimam etiã libidinis scintillam pœnitentia extinxit. Et, ut in omnibus mira effulgeat similitudo, atque proportio, sicut Ioseph ille Patriarcha (eodem auctore id commemorante) firmo proposito decreuerat, se numquam nupturum, vnde Zenobia, & aliarum illustrium fœminarum importunis precibus reluctanti, ac inuito animo obstiterat, iussu tamen Regis Pharaonis uxorem duxit, sic beatus noster Ioseph, quamuis, tamquam virgini-

tatis cultor, firmum propositum apud se statuisset, numquam nubendi, diuino tamen imperio subaudiens, Dei Genitricem Mariam in sponsam, & uxorem libens accepit.

Tandem, sicut antiquus ille Patriarcha Ioseph, igne tribulationis exustus, ac probatus, in puteum proiectus, à fratribus venditus, ob falsam adulterij suspicionem perperam accusatus, & in carcerem detrusus fuit, indeque tandem liber euasit, non secus noster Ioseph, cum multis, ac variis laboribus esset oppressus. illud tamen vehementius viscera illius cõ. orsit, quod apparentis adulterij in grauidæ sponse manifesta indicia oculis suis perlustrabat. Quantò autem acriter, immò, & immaniter zelotypij gladius cordis intima dirumpat, testatur Salomon, dicens: *Zelus viri, sicut infernus est inexorabilis;* vnde Deus permittebat hebræis ob ingentem dolorem viri, vxoris fidelitatem zelotypiæ remedio explorare, & experiri. quia ergo variis cogitationum aculeis præcordia nostri Iosephi pungebantur, dum grauidam cogitabat sponsam, quam nūquam tetigerat, ideo Matthæus ait: *Hæc autem eo cogitante, apparuit ei Angelus Domini, ut enim testatur S. Brigitta (id referente doctissimo Gratiano in vita S. Ioseph)*

B. Virgo, ex sola compaßione doloris sponsum eius excruciantis, tanto angore fuit confecta, ut Deus ad illam solandam, Archangelum mitteret Gabrielem, qui certiorum illam faceret, se iam diuinitus destinatum esse, ut Incarnati Verbi arcana Iosepho aperiret, & conceptã tristitiam in summam lætitiã ad maiorem illius gloriam conuerteret. Qui trinus, & vnus regnat in sæcula sæculorum. Amen.

HOMI-

HOMILIA XIII.

Argumentum incepta collationis sanctissimi Iosephi cum antiquo illo Patriarcha Iosepho varia, ac multiplici eruditione prosequimur.

VTRIVSQUE Iosephi ad inuicem comparationem, adeo locupletem, atque vberem venam esse comperio, ut quo diligentius cogitationis ligone eam effodio, tanto maiora D. Iosephi præconia mihi detegantur. Et quidem, ut à donis naturæ ad munera gratiæ nostra assurgat oratio, à corporea eius pulchritudine placet exordiri; sicut enim antiquus

Gen. 39. 40.

ille Patriarcha Ioseph pulcher adeo erat, ut facta Genesis dicat: *Erat Ioseph pulchra facie, & decorus aspectu.* vnde (ut refert Nicolaus de Lyra præcit. loco) quoties foeminae nobiles Iosephum præterire per medias vias audiebant, confestim ad pulchritudinem eius per cancellos, & fenestras intuendam properabant: quod non parum ex eo confirmari autumo, quod Iacob cum Iosephum ad ei impertiendam ultimam benedictionem, accessit, postquam dixerat: *Ioseph decorus aspectus;* continuo subiunxit: *filiae discurrerunt super murum:* vel (ut alij vertunt teste Lyrano) *filiae discurrerunt propter aspectum* non secus noster Ioseph tanta pulchritudine effulset, ut Christo Domino, qui speciosus erat præ filiis hominum, vultu similem fuisse, præter Gersonem, historia Orientalis tradat, ut refert Gratianus lib. 2. c. 4. adducens verba Christi in reuelatione quadã;

Gerson in sua Iosephina.

Gratia. in vita S. Ioseph.

dicentis: *Ego eram similis Ioseph in omnibus* vnde crediderim Christum non solum putatum esse filium Ioseph (ut tradunt Euangelistæ) quia Maria mater eius nupta erat Iosepho, sed, & quia vultu ei persimi-

lis erat, sic enim magis Virgineus partu celebratur diabolo, dum similitudo vultus inter Iesum, & Ioseph ansam ei præbebat ad iudicandam, illum filium eius esse. Deinde quemadmodum, ut facit textus Gen. 37. ait, Ioseph præ cunctis fratribus à patre suo Iacob dilectam fuisse: *Israel autem diligebat Ioseph super omnes filios suos;* sic, & Iosephum arbitror, plus à Deo dilectum fuisse, quàm reliquos omnes, ut maioris huius dilectionis aperta indicia & manifesta argumenta attestantur; nimirum excellentiora gratiarum charismata præ cæteris à Deo ei collata, quorum sanè hæc, quæ sequuntur, principem locum tenere arbitror. Sicut enim Iacob in signum ardētioris amoris erga Ioseph, fecit ei tunicam polymitam, sic Deus nostro Iosepho polymitam tunicam aptauit, hoc est, spiritualem vestem talarem à capite vsque ad talos omnium virtutum coloribus decoratam; ibi charitas cæteris ardentior, ibi pudicitia rara, ibi tolerantia inuincibilis, ibi modestia omnibus grata, ibi comitas omnium animos concilians. Vnde sicut olim, cum summus sacerdos in sancta sanctorum introire debebat, & arcam illam testamenti concomitari, iussione diuina præcipiebatur, ut pretiosam vestem indueret, in qua Orbis, & eius perfectiones descriptæ apparebant sic sanè, quia Ioseph nō semel in auro, ut summus sacerdos ingressurus erat ad sancta sanctorum, hoc est, ad Christum Dominum quæ frequentissime, cū infans erat, manibus cōtreclabatur; & quia pariter concomitari debebat mysticam illam Arcam, beatam scilicet Virginem, ideò oportebat, ut ad hæc tam excellã munera obedãda polymitam vestem omnium virtutum var. erate ornata indueret. Quod si Rex Phærao honoris gratia induit antiquum illum Patriarcham Iosephum veste byssina, & candida, qua per publicas vias incedebat: *Vestiuitq; eum stola byssina;* castitatem eius significans; quæ tantò in eo præcelluit, quantò ab hera sua importunius sollicitatus, & instantius ad libidi-

nem stimulatus fuit. Nam si credimus Iosepho l. 4. de testamentis duodecim Patriarcharum, primum omnium variis, ac importunis precibus eum allicere tentavit; deinde, videns preces nihil proficere, finxit se Iudæorum religionem velle amplecti, desiderareque ab eo catechizari; & instrui, ut hac via amicitiam eius, & familiaritatem conciliaret; sed cum Ioseph neque his annuere, cepit muneribus propugnare eum, sed non expugnauit; ac tandem videns prædicta omnia, vana sibi, ac futilla fuisse, veneficis remediis, & incantationibus eum in suam sententiā trahere conata est; misit enim ad eum (ut auctor est Ioseph præterito loco) cōdimentū quoddam, in quo apparebat acutissimus ensis, quem vir quidā vultu toruo, & horribili euaginabat, significans, grauem de illo vindictam fore sumendam, nisi desiderio illius infereatur; quod sanè nō potuit, non vehementer animum Iosephi ex cruciare, ut, & vestis illa byssina significabat; byssus enim, antequam candorem, ac decorem obtineat, variis tusionibus torquetur. Ad eundem modum Deus candida, ac byssina castitatis veste Iosephum nostrum induit, cum multis tamen presuris coniunctam: hæc autem non solum veteris illius Iosephi castitatem, sed & angelicam longo interuallo excessit puritatem; Ioseph enim ille antiquus tandem filios ex matrimonio procreauit, ac noster Ioseph castius vixit nuptus, quā ante nuptias, nec filiorū generationi villo tempore vacauit. Ille quidem, ut castitatē seruaret, oportuit, ut fugam arripere, palliū suum in manu sceminae relinquens: Ioseph autem noster conuescens, & cohabitans per multos annos eū Maria, pulcherrima omnium foeminarum, castē adeo vixit, ut nec vlla vnquam libidinis cogitatio illum impeteret, prout spōsum Dei Genitricis decebat, quæ puritatis speculū erat. Angelicam etiam virginitatem Iosephina virginitas multis nominibus superauit; tum, quod illa naturalis erat, hæc ex gratia; illa necessaria, hæc libera, & vo-

luntaria; illa absque merito, hæc multiplici merito cumulata: illa tandē in solo spiritu, hæc verò in spiritu, & corpore. & sicut de illo Iosepho dicitur in Genesi: *Sedit in forte arcus eius*: quali diceret: ita fortem, ac inuincibilem, cum variis tribulationibus premebatur, extirpsse, ut instar optimi arcus, quamuis flecteretur, nō tamen frangeretur; ad eundem cetē modum noster Ioseph variis laboribus tam animi, quā corporis ob suspensionem grauidæ vxoris, & longo in Aegyptum itinere ob herodianam persecutionem confectus, & excruciat, nunquam tamen animo aduersis euntibus succubuit, sed oēs has difficultates constanter superauit. Sicut etiam in signum amoris, & benevolentia Rex Pharaō antiquo illi Patriarchæ Iosepho torquem auream ex collo eius appendit; alia sanè multo pretiosiori collū nostri Iosephi Christus Dominus cinxit, dum infans, brachiis suis collum eius circumdans ab eo, tanquam pretiosissimus Agnus Dei, pendebat, sed & alia etiā torque, ac inextimabili catena ex variis virtutibus contexta animū eius exornauit.

Quatuor Iosephos non semel dixi in sacra commemorari historia: primum, Patriarcham Iosephū pro Regem Aegypti: secundum Iosephum ab Arimathæa: tertium, discipulum Christi, qui cognominabatur Barfabas: quartum, Iosephum spōsum Mariæ; in quibus sanè obseruauit, quatuor præcipuè virtutes cardinales mirificè effuluisse. In Patriarcha illo prudentia adeo viguit, ut teste Carthario lib. de Imaginibus, Aegypti Deū Seraphin appellaret; supra cuius caput, modium, quo frumentum mensuratur, apponebant, ut singularem eius prudentiam, ac prouidentiam, qua tempore ingruentis famis, quæ totam Aegypti terram occupabat, frumentum per varias partes distribui iubebat, significarent. In Ioseph ab Arimathæa, fortitudo valde emicuit, cum Christi Discipulis timore perterritis: *petijt audacter corpus IESU sibi à Pilato donari.* In Iosepho verò Barfabas, iustitia adeo se

Genes. 44.

Matth. 27.
Luc. 23.

A a a osten-

ostentavit, ut cognomento, *Iustus* diceretur. Temperantia in nostro Iosepho splenduit, sed, & prudentia non defuit in seruando Christo Domino, qui frumentum erat electorum, & futurus panis ad cibandam Ecclesiam; imò, quasi audierit illud Christi Domini: *Non est bonum sumere panem filiorum, & dare canibus*: agnoscentes famem venturam, panem hunc celestem (panem inquam, filiorum) ab illius rabidissimi canis voracissimis faucibus diligētissimè custodiuit. fortitudine etiam claruit, siquidē Herodem Regem, infantē Iesum occidere tentantem, vicit, & prædā quasi è manibus eius eripuit. Iustitiā tandem in eo profundas radices iecisse satis testatur Evangelica historia, dum ait: *Ioseph autem, cum esset iustus, noluit eam traducere*. ex his ergo variis virtutibus, charitatis auro velut ornamento micantibus, torques nostri Iosephi texebatur. Commemoratur deinde sacer textus de antiquo illo Patriarcha Ioseph, portasse frequēter virgam, de qua D. Paulus loquens de Iacob dixit: *Adorauit suffigium virga eius*: quem locum explicat ille alius Isaiæ: *Egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet*: ecce virgam, Mariam Virginem; ecce florem ex virga pullulantem, Christum Dominum; Ioseph ergo noster secum ferebat & virgam, & florem Dei matrem, dum filium cum matre in Aegyptum ducebat, & in domum reducebat. Ad hæc, si Iosepho illi datus fuit annulus à Rege, in quo regia eius imago erat sculpta, alium similiter pretiosiorum annulū & pulchriori imagine insculptum Iosepho nostro contulit Deus, Christum scilicet Dominum per annuli symbolum egregiè significatum; nam sicut extrema circuli in annulo cōiunguntur in vna, eademq; gemma, in qua tanto artificio regium sigillum adest; sic in Christo duæ illæ naturæ, humana, & diuina copulatæ fuerunt in vna, eademq; pretiosa petra, Paulo dicente: *Petra autem erat Christus*: hoc est, in eadem persona Verbi, quæ sigillum est, & ut ait Apostolus, *Imago bo-*

nitatis illius, & figura substantiæ eius: hunc ergo annulum posuit Deus in manu Ioseph, ut illum custodiret, & signaculo eius, quas vellet litteras, obsignaret; in quo mira effulget Iosephi auctoritas, & potentia.

Ad hæc, quemadmodum Iacob ad eum liberalis extitit erga filium suum Ioseph, ut ei diceret: *Do tibi partem vnam extra fratres tuos, quam tuli de manu Aiorrbhai in gladio, & arcu meo*: cuius quidem meminit D. Ioannes cum dixit: *Iuxta prædium, quod dedit Iacob filio suo*: addens: *Erat autem ibi fons*: supra cuius lapidem requieuit lassus Iesus: *Sedebat sic supra fontem*: non secus Deus Optimus Maximus nostrum Iosephum præ cæteris ad eum locupletauit, ut sacrum illud prædium B. Virginis, terram sanctam, & immaculatam, quam in gladio & arcu Crucis à peccati, & corruptionis legibus, mortis auctore valde recalcitrante, & reluctante, immunem seruauerat, liberaliter donauit, purumque fontem eidem cōtulit, fontem (inquam) illum signatum, in quo non solum sedit, sed & requieuit; immò, & ex eo fluxit, ac per natiuitatem emanauit ad nostram omnium sitim extinguendam, ut ipse testatus est, cum dicebat: *Si quis sitit, veniat ad me, & bibat*.

Deinde de antiquo illo Iosepho sacra commemorat Historia, somniū suum parentibus, & fratribus in hunc modū enarrasse: *Putabam, nos ligare manipulos in agro, & quasi confargere manipulum meum, & stare, vestrosq; manipulos circumstantes adorare manipulum meū*. Quid manipuli isti adumbrabant, nisi homines? quis verò dubitat, ex grano illo diuino, seminato in sanctissimo agro virginis vteri, confurgere manipulum, nempe Christum, cum quo nemo est conferendus? merito autē Ioseph potest appellare hunc manipulum suum, quoniam quāuis iuxta carnem filius Dei non fuerit filius Ioseph, quia Spiritu sancto cooperante, ex illibata Virgine conceptus, & natus est; cæterum, quia manipulus ille fructus erat sacrosanctæ illius, ac vit-

Zach. 9.

Matth. 15.

Matth. 1.

Hebr. 31.

Isaiæ 11.

1. Cor. 10.

Hebr. 48.

acvirginæ terræ Marianæ, consequenter, & manipulus ille erat illius. Hic ergo solus manipulus stetit, quoniam nunquā per peccatum cecidit, & hunc vnum Iosephi manipulum omnes fideles adorāt. veracillimè ergò vsurpare sibi potest noster Ioseph antiqui illius verba: *Putabam, vestros manipulos adorare manipulum meū.* Quod si antiquus ille Patriarcha, fratribus suis his verbis somnium aliud retulit: *Vidi per somnium, quasi solem, lunam, & stellas duodecim adorare me:* id sanè prænotabat, futurum esse aliquando, vt pater, mater, & fratres eius ditioni eius subiicerentur, vt re ipsa postea contigit, cum in proregem totius Aegypti à Pharaone creatus fuit. Id quam aptè Iosepho cōueniat, nemo est, qui non videat; nam in primis solius iustitiæ Christus (vt S. Lucas testatur) *subditus erat illis:* vnde cum Christo Domino, tamquam filio Dei naturali, cūcta obediunt; obediūt Angeli, facti omnes administratores spiritus propter eos, qui hereditatem capiunt salutis: obediunt astra cœlestia: *Stellæ cœli vocatæ sunt, & dixerunt: adsumus;* obedit Sol, Planetarum princeps, cum tempore Iosue celerem cursum suū cohibens, in medio cœli stetit. obediunt ventorum turbines, vt testatur Mattheus, *quis est iste, quia venti, & mare obediunt ei?* Mare non semel obediuit eidem, dum tempestate ingruente tumentes fluctus suos cōpescuit & fluxibilem aquam suā, tamquam solidum pavimentum exhibuit, vt super illud, velut supra firmam terram deambularet Iesus. quid plura? Mors ipsa, quæ super omnes mortales latissimum habet dominium, ei ad nutum sæpè obediuit, dum mortuos, quos deglutierat, ad vitam reuocatos ad imperiū eius restituit; ac tandem Tartaræ potestates, velint, nolint, ei obsecundant, & (vt ait D. Paulus) in nomine eius genuflectunt; immò, & ea, quæ non sunt, voci eius subaudiunt: *Vocat ea, quæ non sunt, tanquam ea, quæ sunt.* Cūm (inquā) Christo Domino cuncta subiiciantur, non parum excellentiam Iosephi cōmendat,

quod sol ipse iustitiæ, cui omnia obediunt, ipsi obedientiam præstiterit; sed, & luna etiam, B. scilicet Virgo, quam pulchram, vt lunam appellarunt Angeli, eidè promptissimè obtemperabat; si enim (id referente sacra Genesis historia) Sara Abraham virum suum, Dominū vocabat, & tanquam Domino suo obediabat crediderim meritò B. Virginem longè obsequentiorem Sara erga Iosephum se exhibuisse, & illi tanquam capiti, ac Domino suo se subiecisse: ac tandem, si sol, & luna, Iesus, & Maria, obediabant ei, haud difficile erit credere, stellas, hoc est, pios illos viros, qui illis adhærebant, dignitatem Iosephi suspicientes, eidem etiam obtemperasse. Deindè, si de antiquo illo Patriarcha Ioseph sacra eloquiā dicunt: *Inuenit Ioseph gratiam coram Domino suo, & ministrabat ei, à quo præpositus omnibus, gubernabat creditam sibi domum:* hæc eadem sanè satis superque noscuntur ad nostrum Iosephum, mirificè pertinere. si enim ille antiquus Ioseph inuenit gratiam coram Pharaone Aegypti Rege, hic inuenit eam coram Christo, cœli, & terræ potentissimo Imperatore: & si gratia, quam ille sibi conciliauit, eò peruenit, vt Pharaone iubente alta præconis voce per publicas ciuitatis vias *Pater legalis Pharaonis,* & vniuersæ Patriæ acclamaretur, vt tradit D. Hieron. super c. 41. Gen. & fauent verba ipsius Iosephi dicentis: *Deus fecit me, quasi patrem Pharaonis:* sanè gratia, quam inuenit Ioseph coram Christo Domino, eò accessit, vt non voce vnus præconis, velut ille, sed tot, quot sunt in Ecclesia diuini verbi præconum publicis acclamationibus, ac singulari Ecclesiæ Catholice iubililo, *Pater Christi* frequenter vocietur, iuxta verba B. Virginis hoc honorifico nomine illum compellantis: *Pater tuus, ego, dolentes, quærebamus te.* Et sibi de antiquo illo Iosepho addit sacer textus, quod ministrabat Regi, & creditam sibi domum gubernabat, nemo sanæ mētis ambigere potest, Iosephum Regi Christo in infantia, pueritia, iuuentute millies ei

ministrasse, ac de propria substantia, & sudore vultus sui illum nutritis; & aluisse, sacramque illam familiam non ex aliis, quam ex Iesu, & Maria cōpactam summa prudentia gubernasse. Ac tandem, si Patriarcha ille Ioseph ob fraternam persecutionem in Ægyptum exulavit, etiam noster Ioseph ob herodianam in Christū persecutionem compulsus fuit in Ægyptum exulabire: & sicut ille arcana non pauca sibi, & aliis profutura in somniis agnovit, vnde fratres dicebant: *Ecce somnator venit: ita, & noster Ioseph divinitus illustratus, per plura arcana Angelico ministerio in somniis sibi referata accepit, Euangel. dicente: non semel ei apparuisse Angelum Domini in somniis, ut mysterium incarnationis, integritatē Mariæ thalami, ac profectiōnem Christi in Ægyptum, & reditum in Iadēam aperiret.*

Gen. 37.

Matth. 1.

Gen. 37.

Potro si hucusque placuit (fratres charissimi) ea quibus uterque Ioseph similes fuere, brevi eloquio percurrisse, non displicebit (ni fallor) nonnullis, in quibus eorum dissimilitudo, & antipathia nostrum Iosephum celebriorem reddunt, breviori sermone auscultate. Moyse narrat, veterem illum Iosephū fratres suos accusasse de crimine pessimo, ut verbis eius utar, quodnam autem genus peccati hoc fuerit, quidam putant fuisse, contra naturam, ut refert glossa; alij melius, ut ibi dicitur, opinantur: peccatum pessimum appellasse peccatum odij, quo fratres ex Rachel nati, alios ex Lia genitos prosequerantur, obsequentes illis, filios ancillæ esse, non dominæ. Verum, quidquid de hoc sit, quamvis demus, iustam fuisse illius Iosephi accusationem, iustitia tamen

nostri Iosephi in eo clarius emicuit, quod cum venter Virginis intumescens, illum ad eam tanquam adulteram accusandam impelleret, ab ea tamen accusatione penitus se abstinuit, Euangelista dicente: *Ioseph, cum esset iustus, noluit eam traducere.* Itaque, si iustus fuit ille Ioseph accusans, iustior sanè noster, non accusans; si iustus ille, fratres traducens, iustior noster, non traducens; si iustus ille, patris punitioni germanos tradens, iustior hic à Iudicis punitione uxorem præliberans. Idem etiam Moyse commemorat, quod licet Dominus, cuius famulus erat Patriarcha ille Ioseph, cuncta bona sua voluntati eius subdidisset, uxorem tamen sibi referarant, quam minimè potestati eius dederat; vnde Ioseph ipse dixit, dominæ suæ: *Ecce Dominus meus omnibus mihi traditis, ignorat, quid habeat in domo sua, ne quidquam est, quod non in mea sit potestate, præter te, quæ uxor eius es:* at, cum nostro Iosepho magnificentius se gessit Deus, cum dilectam sponsam suā, beatissimam Virginem, filij sui Genitricem, sub Iosephi protectione, ac dominio tanquam veram eius uxorem constituerit sed quid mirum, si inter ea, quæ Iosephi potestati Dominus subdebāt, sponsam suam etiam subderet, qui filium suū naturalem, Christum Dominum è patris Iosephi potestate exemptum minimè esse voluit, sed illi potius obedientem, ac subditum, ut non semel ex Evangelica lectione retulimus.

Matth. 1.

Gen. 37.

Ibidem.

Latet.

subditus erat illis: his ergo pariter cum Christo sit honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Finis Libri Quarti.

DE SA